

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERÇUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

NA VOLITVE ZA ZMAGO!

Tamara Blažina in Mirko Špacapan sta slovenski imeni, ki ju je Riccardo Illy, kandidat za predsednika dežele Furlanije-Juljske krajine na bližnjih volitvah, uvrstil v svoj predsedniški seznam.

S tem dejanjem je kandidat leve sredine, v kateri se še posebej v zadnjih letih prepozna skoraj celotna slovenska narodna skupnost v Italiji, dokazal, da se zaveda pomembnosti slovenske prisotnosti v deželi F-Jk, kot je tudi dokazal, da obljubljen besedo ponavlja drži, kar je tudi v politiki adut, ki se ponavlja vedno obrestuje.

Tako Tamara Blažina kot Mirko Špacapan sta predstavnika naše narodne manjšine, ki ju dobro poznamo. Po naše je bila odločitev zanj primerna; prvo so predlagali levi demokrati, drugega stranka Slovenska skupnost v okviru Marjetice.

Ne skrivamo veselja nad Illyjevo izbiro, kot tudi iskreno upamo, da Stranka komunistične prenove, ki je z Illyjem sklenila programski volilni sporazum, a je ostala brez svojega kandidata na Illyjevi predsedniški listi, sedaj ne bo razbila že dogovorjenega sporazuma, kar bi bilo za vso levo sredino tik pred volitvami v naši deželi več kot samo slabo, saj bi nakazovalo že polom na volitvah, polom, ki si ga ne želi nihče.

Izbira Mirka Špacapana za kandidata na bližnjih deželnih volitvah iz goriške sredine je popolnoma upravičena in je sad volilne zmage leve sredine na lanskih občinskih volitvah, tiste leve sredine, ki jo je vodil sedanji goriški župan Vittorio Brancati in pri zmagi katere je veliko naredila prav stranka Slovenska skupnost. Prav goriški zgled, kako lahko premagaš veliko močnejšega nasprotnika s tem, da sam trdno verjameš v politične povezave in predvsem pa v končno zmago, bi moral biti vodilo tudi Riccardu Illyju, predvsem pa vsem političnim komponentam naše narodne skupnosti v Italiji.

Pri našem tedniku nikdar nismo skrivali, da se zavzemamo za zagotovljeno zastopstvo naših predstavnikov v javnem in političnem življenju države, v kateri živimo, tudi po vzoru italijanske narodne manjšine, ki ima v Sloveniji z ustavo zagotovljene predstavnike na vseh ravneh, tudi v Državnem zboru Republike Slovenije. Dokler tega nimamo, si moramo pomagati s političnimi koalicijami, s sodelovanji in z najrazličnejšimi povezavami, pri tem pa ne smemo pozabiti, da smo pripadniki narodne manjšine. Prav to je od vedno počela stranka Slovenska skupnost, ki je bila zaradi krivičnega volilnega zakona pred več kot desetimi leti izključena iz deželne sveta.

Nobena skrivnost tudi ni, da bomo javno podprli vse tiste naše kandidate, ki zagovarjajo naše pravice, ki hočejo lepšo in boljše deželo, takega deželnega predsednika, ki nam - predstavnikom slovenske narodne skupnosti - ne bo delal uslug, a nas bo dejavno vključil v svoje vrste.

To je Riccardo Illy z objavo imen Tamare Blažine in Mirka Špacapana na svoji kandidadni listi storil. Zato bomo na prihodnjih deželnih volitvah podpirali njegovo listo, ker bosta v primeru njegove zmage v deželnem svetu vsaj dva slovenska politična predstavnika.

Zadnje goriške občinske volitve in predvsem pa njihov izid bi morali biti zato vsem nam za zgled in v poduk!

Jurij Paljak

Praznik frtalje v Rupi

Za slovenskega predstavnika na deželi!

FOTO JUP

V četrtek, 1. maja, je bilo na Prazniku frtalje v Rupi slovesno, tako, kot je v Rupi na tradicionalnem prazniku zadnja leta vedno, saj domačini iz leta v leto poskrbijo za takega govornika, ki zna povezati iztočnice iz preteklosti s sedanjim trenutkom in tudi nakazati rešitve za prihodnje dni.

Tokratni govornik je bil deželni tajnik stranke Slovenska

skupnost dr. Damijan Terpin, čigar govor objavljamo zaradi politične in narodne aktualnosti v celoti. Sicer pa je bilo v Rupi veselo tudi zato, ker so domačini poskrbeli za ples, zabavo in domačo frtaljo. Majda in Božo sta tudi letos dokazala, da se ljudje ob gledaliških prizorih še vedno radi smejemo.

Predvsem pa je Praznik frtalje tudi priložnost za politi-

čne nagovore. Tudi letos je bilo tako, saj so predstavniki Slovenske skupnosti povabili na Praznik frtalje kandidata za predsednika dežele Furlanije-Juljske krajine Riccarda Illyja, ki je rad prišel.

Veselo vzklikanje Illyju v pozdrav, iskreni, zares topli pozdravi in predvsem pa Illyjeva razpoložljivost do ljudi na prazniku so dober obet za prihodnje volitve! / stran 10

Pluralna identiteta Posvet v okviru praznika Goričanov

Že prejšnji teden je naš list pisal o pomembnih pobudah goriške občine za 1002. obletnico mesta. Ob tem smo zapisali, da bomo obširneje še poročali. In tako je prav, da zlasti ob tako važnem mejniku držimo besedo. To velja še zlasti za posvet, ki je bil v Deželnem avditoriju in v katerem so številni govorniki - Italijani, Slovenci, Furlani, Židje in nemški predstavniki - podali svoje poglede na kulturno življenje goriškega mesta.

Na posvetu je bilo osem referatov. Tri so predstavili predavatelji, eden iz Ljubljane, dva iz goriškega prostora. Peter Štih je govoril o začetkih Gorice in o fevdalni posesti, ki je nastala po madžarskih vpadih in ki je bila zamelek bodoče goriške grofije. Med drugim je poudaril, da o tisočletni slovenski prisotnosti na tem ozemlju pričča že samo ime našega mesta.

Branko Marušič je govoril na temo *Gorica in Nova Gorica v slovenski kulturi*. Izrazil je prepričanje, da moramo slovensko kulturno tvornost poznati in priznati vse komponente goriškega prebivalstva, saj je danes čas zblizevanja in ne ločevanja. Poudaril je tudi pomen Gorice za slovensko kulturo nasploh.

Lojzka Bratuž je svoj referat posvetila gradivu v slovenskem jeziku v goriških arhivih in knjižnicah. Stevilni rokopisi in tiski dokazujejo, da je bila slovenska prisotnost na tem ozemlju neprekinjena skozi stoletja.

Ostali govorniki so osvetlili druge družbene in kulturne stvarnosti v Gorici. Tako je Hans Kitzmüller govoril o nemški kulturi, Carlo del Torre pa o furlanščini in furlanski kulturi v Gorici in vzhodni Furlaniji. Judovsko kulturo sta prikazala Umberto Piperno in Maddalena Del Bianco. Odmevno je bilo razmišljanje, ki ga je pod naslovom *Gorica in italijanska kultura* podal Sergio Tavano.

/ stran 10
Andrej Bratuž

Odprtje podružnice Zadružne banke Doberdob in Sovodnje v Gorici Pomembna pridobitev za vso Gorico!

Minulo soboto, 3. maja, je bilo na Drevoredu 20. septembra v Gorici, tik pred enajsto uro, dobesedno nemogoče najti parkirno mesto. Ob stari Paulinovi gostilni pa se je kar trlo ljudi, kar je bilo najlepši dokaz, kako prav so storičili vodilni moške Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, ko so se odločili, da v Gorici odpro svojo podružnico.

Prav tam smo se zbrali v sončnem vremenu, da bi prisluhnili vodilnim iz banke in predstavnikom oblasti ter bili prisotni ob blagoslovu novih prostorov slovenskega hranilnega zavoda, ki je odprt vsem, a ima poseben posluš za slovenske varčevalce. / stran 10

Sveti oče v Španiji o Evropi

"Poznati in poglobiti preteklost nekega ljudstva pomeni okrepiti in obogatiti njegovo identiteto. Ne zapustite svojih krščanskih korenin! Samo tako boste lahko darovali svetu in Evropi kulturno bogastvo svoje zgodovine."

(Janez Pavel II. v Madridu 4. maja 2003)

Intervju

Prejemnik letošnje nagrade Vstajenje Jože Blajs. (stran 3)

Intervju

Jože Wakounig o "potresu" v Narodnem svetu koroških Slovencev. (stran 3)

02

Drago Legiša
SE JE POLITIKA V ITALIJI POŽIVINILA?

05

Milan Gregorič
ISLAM IN MI

06

NIZ LIKOVNIH RAZSTAV ANDREJA KOSIČA

09

Matjaž Rustja
OKUSI TRSTA IN OKOLICE

11

Iva Koršič
IZREDNO USPEŠNI DIJAKI SREDNJE ŠOLE TRINKO

SVET OKROG NAS

Evropska konvencija Pripravlja se nova evropska ustava

Ob širitvi Evropske unije se nujno postavlja tudi potreba po preosnovi njenih dosedanjih institucij in organov in s tem povezanih pravil odločanja v njih. Že na decembrskem vrhu leta 2000 v Nici so se predstavniki petnajsterice načelno dogovorili o temeljnih osnovah reforme skupnih institucij (izvršna komisija, svet in parlament). Ko so dokončno sprejeli sklep o širitvi Unije na deset novih držav (zadevno pridružitveno pogodbo so slovesno podpisali minulega 16. aprila v Atenah), so imenovali posebno komisijo, sestavljeno iz predstavnikov tako sedanjih članic kot držav, ki bodo postale polnopravne članice 1. maja 2004. Ta široka komisija se imenuje konvencija, šteje stopet članov in ji predseduje bivši francoski predsednik Giscard d'Estaing. V njej ima Slovenija pet predstavnikov. Njena naloga je, da pripravi osnutek nove evropske ustave, ki bi vsebovala tako načelna programska izhodišča kot sesta-

vo in delovanje skupnih institucij. Po zadnjih navodilih bi zadevni osnutek moral biti izdelan do prihodnjega 20. junija, ko bo v Solunu v Grčiji zasedal evropski svet (predsedniki vlad in predsednik izvršne komisije).

Konec minulega aprila je predsedstvo konvencije objavilo prvi osnutek institucionalnih reform, ki očitno odraža težnje velikih držav po vodilni vlogi. To seveda ne gre v račun malim državam, ki napovedujejo skupno stališče do temeljnih izhodišč reform. Največ kritik je povzročil predlog, da bi v okviru okrepjene vloge evropskega sveta uvedli mesto poklicnega predsednika, čigar mandat bi trajal dve leti in pol z možnostjo obnove, imel pa bi vlogo glavnega koordinatorja in vrhovnega predstavnika Evropske unije. Z uvedbo stalnega predsednika bi bilo odpravljeno dosedanje krožno menjavanje predsedstva Unije.

/ stran 16
Alojz Tul

Previti obsojen, Andreotti oproščen Se je politika v Italiji poživinila?

Notranjepolitično življenje v Italiji še dalje poteka v znamenju bližnjih upravnih volitev, vendar je treba hkrati opozoriti na pomembno novost. Obsodba bivšega obrambnega ministra Previti, ki je tudi eden najtesnejših sodelavcev predsednika vlade Berlusconi, je imela za posledico, da se je politika naravnost poživinila, kot lahko sklepamo iz razvoja najnovejših dogodkov v državi. To vsekakor spravlja v zelo slabo luč celotni vodilni politični sloj, kar je tembolj kočljivo, ker se naglo bliža začetek julija, ko bo prav Italiji pripadlo šestmesečno predsedstvo Evropske zveze. Prvenstvo med italijanskimi političnimi središči vsekakor pripada samemu predsedniku vlade Berlusconi. Prijatelja Previti je po obsodbi takoj javno proglasil za političnega preganjanca, sodni oblasti pa očital prevratništvo! Takoj pa je s povzdignjenim glasom poudaril, kako se bridko moti, kdor misli, da bo sam spet postal žrtev spletk domišljavih in predrznih javnih tožilcev, kot se mu je pripetilo na začetku prve-

ga predsedniškega mandata.

Da postaja položaj silno nevaren in že skoraj nevzdržen, se dobro zaveda sam predsednik republike Ciampi. Takoj po Previti je obsodbi in Berlusconi naravnost histeričnih izpadih na račun sodstva je predsednik republike z mirnim, vendar odločnim glasom vse posvaril, da je treba spoštovati razsodbe, ki jih sodniki izrekajo v imenu italijanskega ljudstva. Hkrati je opozoril, da po jasnih določilih republiške ustave nobenega obtoženca ne smatramo za krivega do dokončne obsodbe (člen 27 republiške ustave). To pomeni, da tudi Previti ne smemo imeti za krivega, saj še nimamo tretjestopenjske in hkrati zadnje sodbe, ko slednja tudi postane pravomočna. Predsednik republike je zato pozval vse državljane in zlasti politične sile, naj se trudijo, da bi v medsebojnih odnosih vselej prevladala kultura dialoga.

Služaj je hotel, da takoj po Previti je obsodbi na 11 let ječe, češ da je sodeloval pri podkupovanju nekaterih rimskih sodnikov, prizivno sodišče v Palermu potrdilo oprostilno sodbo, ki jo je bilo izreko prvostopenjsko sodišče v sicilijanski prestolnici v korist Giulia Andreottija, ki je gotovo eden najbolj znanih italijanskih politikov v povojni Italiji. Tudi prizivno sodišče je zavrnilo obtožbe javnega tožilstva, češ da je Andreotti sodeloval z mafijci. / stran 14
Drago Legiša

Konec vojaških operacij v Iraku Bush načrtuje stabilizacijo Iraka

Konec bitke, a ne vojne proti terorizmu. Tako je ameriški predsednik Bush v četrtek, 1. maja, s krova letalonosilke Abraham Lincoln na morju pred kalifornijsko obalo slovesno razglasil konec večjih vojaških operacij v Iraku in napovedal nadaljevanje vojne proti terorizmu do zaključne zmage. Za to izjavo je izbral spektakularno koreografijo, ko je sam zaigral vlogo pilota in pristal na letalonosilki z vojaškim reaktivcem. S tem je začel tudi volilno kampanjo za naslednje predsedniške volitve leta 2004.

Medtem so se ZDA in države, ki so oblikovale koalicijo proti Iraku, začele uradno pogovarjati o načrtu za stabilizacijo Iraka. Na sestanku v Londonu se je srečalo 16 držav, ki so se domenile, da bodo Irak razdelile na tri sektorje, ki jih bodo ločeno upravljale ZDA, Velika Britanija in Poljska. Te države bodo povabile k sodelovanju še druge, ki pa bodo v Irak poslale le svoje sile. Deset držav je že potrdilo, da bodo sodelovale pri ustanovitvi mednarodnih sil za stabilizacijo Iraka - med temi je tudi Italija. Te sile bodo delovale brez mandata Organizacije združenih narodov, saj ZDA in njene zaveznice mislijo, da za take sile mandat ZN ni potreben. V resnici se hočejo na tak način izogniti vetu Fran-

cije, ki je stalna članica Varnostnega sveta in ki se je skupaj z Rusijo in Nemčijo najbolj odločno in do zadnjega zoperstavljala vojaškemu posegu v Iraku. Omenjene tri države pravzaprav sploh niso bile po-

vabljeni na londonsko Uvodno konferenco o stabilizacijskih operacijah v Iraku, kar je znak, da se rana v mednarodni skupnosti, ki ju je povzročil poseg v Iraku, še ni zacelila.

ZDA v Iraku še naprej kujejo usodo tamkajšnjega ljudstva: civilni upravitelj v Iraku, upokojeni ameriški general Jay Garner (na sliki), je v ponedeljek napovedal, da bo prehodno vlado sestavljala devetčlanska skupina, v kateri bodo tudi voditelji nekdanje iraške opozicije in pa predstavniki raznih narodnosti, oz. verskih skupin (poleg sunitov in šiitov menda tudi zastopniki kristjanov). Vlada, za katero ni še jasno, kako bo delovala, bo sestavljena do polovice maja.

Američani se torej lotevajo reševanja problemov v drugih državah na sebi lasten - neposreden in konkreten način. Ob tem se poznavalec razmer vsiljuje vtis, da je njihovo zadržanje nekoliko površno, saj ne upoštevajo ne zapletenih zgodovinskih razmer ne samostojne volje vseh vpletenih.

Breda Susič

Svet slovenskih organizacij

Sedaj aktualne teme

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na zadnji seji, ki je bila 30. aprila v Gorici, obravnaval med drugim polemične zaplete okoli praznovanja 25. aprila in obsodil poskuse razvrednotenja globokega pomena praznika, ki hoče biti pomnik boja proti fašizmu in nacizmu ter poklon tistim, ki so v tem boju darovali življenje. Pretežni del seje je bil posvečen kulturni politiki slovenske države oziroma mestu, ki ga ta politika pripisuje in priznava slovenskim manjšinam. SSO meni, da je novi slovenski zakon za kulturo do manjšin nedorečen in splošen, kar je nerazumljivo sprči velikih, dolgoročnih in kratkoročnih sprememb, ki jih pričakujemo s širitvijo Evrope in torej z vstopom Slovenije v Evropsko zvezo. SSO meni, da bo zato

treba posvetiti več pozornosti slovenskemu nacionalnemu kulturnemu programu, ki je v fazi priprave in ki bo pokazal, kako uresničevati zadevni zakon. Med drugim je padel predlog, da bi morala Slovenija zagotoviti neposredno prisotnost manjšinskih predstavnikov v tistih vladnih organih, vključno z ministrstvi, ki imajo opravka z manjšino ali s teritorijem ob meji. Izrečena je bila tudi misel, da bi morala iti Slovenija po poti, ki jo je izbrala Italija, in zagotoviti slovenskim manjšinam mesto v državnem zboru. V tem duhu SSO obžaluje, da glasbena šola Emil Komel ni bila vabljena na vseslovenski posvet o reformi glasbenega šolstva v Sloveniji. Kakorkoli že razložimo to gesto, gre za diskriminacijo, ki danes ni več dopustna.

SSO se je med drugim ponovno dotaknil tudi novega zavlačevanja pri izplačilih sredstev, ki jih italijanska država namenja manjšini. Tako ni bil letos izplačan še noben prispevek za tisk, medtem ko - pa naj izgleda še tako neverjetno - čakajo založbe že 6 let na izplačilo rednih prispevkov. Kakšen učinek imajo take zamude, je vsakomur jasno. Ponovno velja omeniti, da gre za sredstva, ki jih dežela dobiva od države neposredno za slovensko manjšino. Od svojega torej ne daje nič.

Goriška seja izvršnega odbora SSO je nudila tudi priložnost odbornikom, da so se poklonili devetdesetletnici prof. Martina Jevnikarja in mu izrekli hvaležnost za veliko delo, ki ga je opravil za dvig manjšinske šole, za njeno rast in za splošen razvoj slovenske skupnosti v Italiji.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Deželne volitve, naša velika priložnost

Bližnje deželne volitve so nedvomno naša velika priložnost. V prvi vrsti seveda zaradi nas kot manjšine, toda tudi zaradi drugih, gotovo ne manj pomembnih razlogov.

Ne smemo namreč pozabiti, da bo čez leto dni v teh naših krajih še bolj kot doslej zaživela nova Evropa, ki se bo prek Slovenije razširila vse do baltških držav. In v tej luči bo naša dežela bistveno pridobila pomen. Ne bo namreč vseeno, kako bo usmerjena, levosredinsko ali desnosredinsko. Za širitev Evrope proti vzhodu potrebujemo Furlanijo-Juljsko krajino, ki bo v vseh smislih odprta, predvsem pa naravnana na visoko stopnjo razumevanja in demokratičnosti. In v tej točki lahko mirne duše trdimo, da so v teh naših krajih levosredinske uprave pokazale mnogo več širine in razumevanja do vseh temeljnih vprašanj. Imele so in imajo primeren odnos do pravne države oziroma sodstva, česar za nasprotno stran ne moremo trditi. Imajo primernejši odnos do sosednje Slovenije, še posebno pa do nas, do naše manjšine, kar pa ni zgolj naš interes, ampak sodi v temeljne smernice nastajajoče Evrope - namreč upoštevanje manjšin in njihovih posebnih problematik. Levosredinske uprave imajo dosti primernejši odnos tudi do zgodovine, torej do takšnega razumevanja dogodkov v preteklosti, ki pomaga graditi kulturo srečnega sobivanja v sedanjosti in v prihodnosti. Vse to dokazuje, da ne more biti nobenega dvoma: glas za levosredinskega kandidata oziroma levosredinsko upravo je

samo po sebi umeven in več kot utemeljen ter v korist vseh, Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in celo Italije ter Evrope.

Še posebej je glas za levosredinsko deželno upravo koristen za nas, za manjšino. Odveč bi bilo pozivati, naj se tega dejstva kot manjšina zavedamo, res pa je, da je na bližnjih volitvah možen učinkovitejši ali manj učinkovit manjšinski dogovor. Torej naše priprave na volilni nastop ne morejo biti brezskrbne, saj je od nas samih odvisna naša prodornost, ki je lahko optimalna, lahko pa bi bila tudi oslabiljena. Zato je prav, da vsi naši odgovarjajoči dejavniki storijo vse, da pride do kar najbolj smotrnega manjšinskega nastopa. Da pride do tako ali drugače trdno dogovorjene podpore našim kandidatom in da se izognemo spodkopavajočemu izključevanju. Da pride torej do tako ali drugače dogovorjene podpore našim kandidatom s posebnim in podčrtanim poudarkom na tistih, ki imajo zares otipljivo možnost izvolitve. Prav slednje je še posebno pomembno, da ne bi sicer prišlo do neljubega razprševanja glasov, razprševanja, ki bi zaviralo napredovanje močnejših kandidatov, istočasno pa ne bi pomagalo vsem drugim, pogojno rečeno, šibkejšim. V vsakem primeru se nam ponuja nova priložnost, da se kot manjšina, podobno, kot se je to pred letom dni zgodilo v Gorici, odpremo navzven ter se s smotnim notranjim dogovorom opredelimo za učinkovito soustvarjanje spodbudne prihodnje podo-be naše celotne dežele.

NOVI
GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.I.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / Jože Blajs

Na konici jezika

"Jezik? Zakaj so ji odrezali jezik?" je neprenehoma momljal, kot bi z odgovorom na to vprašanje hotel rešiti tudi vsa ostala. To vprašanje, vprašanje jezika, ki dobiva v romanu koroškega pisca Jožeta Blajsa posebno simboliko, predstavlja ključno problematiko njegovega prvenca, romana *Na konici jezika*, ki si je prislužil letošnjo jubilejno 40. nagrado Vstajenje. Komisija, ki so jo sestavljali prof. Lojzka Bratuž, prof. Robert Petaros, prof. Zora Tavčar Rebula, dr. Zorko Harej, prof. Diomira Fabjan Bajc, prof. Neva Zaghet in Marij Maver, je med lanskoletnimi 24 deli zamejskih in zdomskih avtorjev izbrala roman koroškega pisatelja z daljšo utemeljitvijo, ki poudarja jezikovno in slogovno plat, spretnost avtorja pri opisovanju morečite utesnjenosti moškega srednjih let, ki pa v sebi ohranja vrednote družine, narodnosti, spomina, sanj, ljubezni, zlasti pa jezika. Posebno pa je treba poudariti njegov čut za humor in igrivost.

Jože Blajs, rojen leta 1955 v Lepeni pri Železni Kapli, je v študentskih letih pisal v revijo *Mladje*, *Koroški koledar* in druge revije. Po dokončanem študiju slavistike na celovski univerzi z diplomsko nalogo o genezi Lipuševga romana *Zmote dijaka Tjaža* se je posvečal vzgojnemu delu z mladimi in je od leta 1985 tudi ravnatelj Mladinskega doma v Celovcu.

Roman *Na konici jezika* predstavlja mešanico različnih literarnih zvrsti: v prvi vrsti gre za psihološki roman, proti koncu pa se napetost stopnjuje ob skrivnosti nekega umora, kar dodaja delu še srhljivo tematiko. Junak romana je navaden moški srednjih let, ki živi svoje preprosto vsakdanje življenje: iz dneva v dan se vanj utelešajo dolgčas, nezadovoljstvo in odtujenost. Vse to, dokler na nekem križišču ne doživi pozdrava v materinščini....

Pisatelja Jožeta Blajsa smo ob novici za prejeto nagrado *Vstajenje* zaprosili za intervju.

Problematika jezika je v romanu jasno izpričana. To lahko opazimo že iz samega naslova: Na konici jezika. Zakaj ravno na konici?

Beseda *konica* vsebuje v svojem širšem pomenu besedo konec, je pa lahko hkrati tudi najvišja dosegljiva stopnja. V teh dveh pomenih leži tista napetost, ki ji daje posebno moč. Ta ambivalentnost v besedi sami in še posebej v povezavi z jezikom zame osebo izraža posebno stanje, ki ga doživljam kot pripadnik manjšine, torej narodne skupnosti, ki je v manjšini.

V katerem smislu?

Zakaj pa konec?

Če jezika ne bomo bolj negovali, če nam jezik ne bo neka posebna srčna zadeva, ki ne črpa svoje moči samo iz preračunljivosti, potem se bojim, da bo počasi popolnoma izginil iz teh krajev.

Kako doživljate problem jezika na Koroškem?

Je bila slovenščina od nekdaj vaš edini pogovorni jezik?

Kako pa je situacija danes?

Že od nekdaj sta bila tukaj prisotna dva jezika, dva naroda in vizija, ki jo je izrazil Valentin Polanšek, koroški slovenski pesnik in pisatelj, ki si je želel, "da bi si bila vrtnarja lepših skupnih bodočih dni", še ni uresničena. Če pa bo upad števila pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem po vsakem štetju podoben, potem lahko izraču-

FOTO: KROMA

namo, kdaj bo ta jezik izginil. Zame je jezik nekaj zelo emocionalnega. Slovenščina je moja materinščina in s tem več kot sredstvo sporočanja in sporazumevanja. Moja specifična situacija je bila ta, da sem do desetega leta starosti odrasčal v okolju, kjer se je skoraj izključno govorilo slovensko. Nočem tega ocenjevati kot pozitivno ali negativno. Tako je pač bilo. Ljudska šola v domačem kraju je bila dvojezična, razlika z današnjo situacijo pa je bila v tem, da smo se otroci med seboj pogovarjali večinoma v slovenščini, in to v vseh situacijah. Pravi stik z drugim deželnim jezikom sem doživel resnično šele z vstopom v Slovensko gimnazijo v Celovcu.

Kako pa je bilo na gimnaziji, kjer ste se srečevali z otroki iz vseh treh koroških dolin. Ste se nato še vedno pogovarjali v slovenščini?

Smo in nismo. S tistimi, ki smo se poznali že od prej, smo se seveda pogovarjali tudi naprej v slovenščini. Kateri jezik pa smo uporabljali v pogovoru z drugimi, je bilo zelo odvisno od tega, v katerem jeziku je potekalo prvo srečanje. Danes težko rečem, ali smo se resnično pogovarjali pretežno v slovenščini, prepričan pa sem, da smo takrat v naših vsakdanjih pogovorih le pogosteje uporabljali slovenščino.

Kakšna pa je danes situacija?

Današnjo situacijo težko ocenim. V domu se veliko pogovarjamo o tem, kako bi lahko slovenščina bolj prodrla v vsakdanji govor. Se vedno opažam, da se otroci iz istega kraja, seveda, če je v tem kraju slovenščina še resnično prisotna, med seboj pogovarjajo slovensko. Na splošno pa se je situacija tozadevno pre-

cej poslabšala in starše, učitelje, vzgojitelje, mentorje in vse, ki delamo na tem področju, čaka veliko napora, če hočemo vsaj nekoliko ublažiti vplive, katerim so izpostavljeni mladi. Naša naloga je, da ustvarimo čim več prijetnih situacij, v katerih bo prisotna slovenščina in v katerih se bodo dijaki pogovarjali po slovensko.

Vrnimo se k romanu samemu. Ste imeli vsebino romana že prej v mislih, ali je roman nastajal sproti, ko ste ga pisali?

Dva odlomka iz romana sta starejša, delno celo iz dijaških let. Prvi odlomek je tisti, ki opisuje, kako se protagonist ponoči peš vrača ob vikendih domov in pri tem opažuje spremembe v domači dolini. Drugi odlomek pa vsebuje razmišljanje o modernih medijih, preko katerih človek dobi ogromno potrebnih, še mnogo več pa nepotrebnih informacij o raznoraznih dogodkih in prijetljajih širom po svetu, izgublja pa kontakt z najožjo okolico. To je ponazorjeno s hojo po mestu, ko protagonist prehodi vsak dan isto pot, zelo rutinsko in ponavljajoče, brez občutka za svet okoli sebe. Potem pa ga ena sama majhna izjema vrže s tira.

Ali je zunanje dogajanje odsev realnega političnega dogajanja na Koroškem?

Je in ni, ker mislim, da se to lahko dogaja kjerkoli, predvsem pa v fantaziji. Okoliščine so tako nastavljene, da niso strogo zasidrane v točno določenem območju in se lahko vse skupaj odvija kjerkoli. Pomembnejše je, kako glavna oseba reagira na te situacije, kako se v njih počuti in kako spreminja svoj odnos do vsega.

V utemeljitvi nagrade je poudarjen tudi element humorja. Mislite, da se v zamejstvu znamo premalo smejati?

Ko sem prebral utemeljitev, sem se resnično najbolj razveselil zadnjega odstavka, v katerem je ta element poudarjen. Prepričan sem, da nam mnogokrat manjka humor, ki ga moramo razumeti kot sposobnost za duhovito, šaljivo prikazovanje nečesa. Tem in snovi, ki bi jih lahko obdelali na ta način, je več kot dovolj in tudi jezik nam ponuja dovolj možnosti. Ta sposobnost pa je tudi pokazatelj, kako živ je še jezik. Vedno sem rad poslušal ljudi, ki so za svoja pripovedovanja znali poiskati nepričakovane, smeh vzbujajoče prispodobe in primerjave. Na žalost pa moram ugotoviti, da so tega pri nas zmožni v glavnem starejši ljudje in to je zame tudi dokaz, da jezikovna kompetenca peša.

Predpogoj za razvijanje teh sposobnosti pa je, da se osvobodimo strahu in v knjigi se mi zdi ključnega pomena mesto, na katerem seže protagonist po Slovarju slovenskega knjižnega jezika, ki je do takrat ležal na polici pod knjigo *Osnovne oblike strahu*.

Povrnimo se torej k vašemu anti-junaku. Na začetku romana je navaden človek, ki živi svoje zelo rutinsko in ponavljajoče se življenje. Nato pa ga čisto navaden pozdrav v materinem jeziku spremeni. Mislite, da je to v realnem življenju možno?

Marsikdo me je na to opozoril in rekel, da ta motiv ni dovolj močan, da bi lahko speljal celotno zgodbo. Slišal sem pa tudi bralce, ki so mi rekli, da sta jim bila prav to srečanje na križišču in nepričakovan pozdrav zadostna motivacija za nadaljevanje z branjem. Tudi sam sem se večkrat vprašal, ali bi lahko v resničnem življenju takšen pozdrav povzročil isto kot pri protagonistu. Mislim, da je življenje sestavljeno iz mozaikov in mozaikov, ki vsak po svoje povzroča manjše in večje posledice. Odločilno je samo, v kakšni dispoziciji se v tistem trenutku nahajamo.

Se nameravate še naprej posvečati pisanju? Imate v mislih še kako drugo temo romana ali mislite nadaljevati to zgodbo?

Ta prva knjiga je bila posredno tudi rezultat mojega poklica. Vedno pogosteje sem opažal, da ne znam več ločevati poklica od privatnega življenja. Lotil sem se spet pisanja, ker sem upal, da bom z njim lažje razmejil ti dve področji. Priznati moram, da je bilo to opravilo neke vrste terapija, hkrati pa tudi ubadanje z jezikom na posebno intenziven način. Resno razmišljam, da bi nadaljeval tam, kjer se ta prva knjiga konča, torej pri tistem delu, ki tudi po mojem mnenju vsebuje največ lahkotnosti in humorja.

/ stran 12

Jadranka Čergol

Intervju / Jože Wakounig

Novi predsednik NSKS

Predsednik NSKS Bernard Sadovnik je 28.4.2003 na tiskovni konferenci v Celovcu - nekaj ur pred najavljeno sejo Zbora narodnih predstavnikov - nepričakovano odstopil. Novico je kmalu po tiskovni konferenci objavila tudi osrednja spletna stran ORF-a. O sporu znotraj slovenske krovne organizacije so v preteklih mesecih veliko pisali tudi koroški in avstrijski mediji.

FOTO: GUTTHARDT

Dunajski politični dnevnik *Der Standard* je v sobotni izdaji, to je dva dni pred Sadovnikovim odstopom, obširno poročal o nesoglasjih znotraj NSKS-a, koroški tednik *Kärntner Woche* (ki ga brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva na Koroškem) pa v najnovejši številki posveča kar tri strani Sadovnikovemu odstopu ter ga predstavlja kot puč manjše skupine "slovenskih skrajnežev", ki ne želi dialoga z večinskim narodom. V obširnem pogovoru za *Kärntner Woche* Bernard Sadovnik napoveduje, da se ne bo umaknil iz manjšinske politike in da želi še naprej delovati na političnem področju. Po Sadovnikovem mnenju je čas nacionalnih bojev mimo in meni, da večina Korošcev podpira njegovo politiko in politiko predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marijana Sturma.

Po Sadovnikovem odstopu je do torkove večerne seje Zbora narodnih predstavnikov (to je približno osem ur) opravljal funkcijo predsednika NSKS podpredsednik Reginald Vospornik, ki je v kritičnem nastopu na večerini seji Zbora narodnih predstavnikov pojasnil, da to ni več njegov NSKS. V podkrepitev te izjave je na seji vrnil priznanje, ki ga je prejel leta 1988 na prireditvi NSKS in NT, ter demonstrativno zapustil sejo. Seja Zbora narodnih predstavnikov je nato potekala za zaprtimi vrati.

Pozno ponoči je Zbor narodnih predstavnikov, po nekaterih spremembah pravilnika, izvolil novo predsedstvo.

Za novega predsednika NSKS je bil izvoljen bivši ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu Jože Wakounig (na sliki), podpredsednika sta odvetnik Rudi Vouk ter kmetovalec Hanzl Mikl,

novi tajnik NSKS je predsednik Centra avstrijskih narodnosti in poslovodja Radia dva Marjan Pipp, ostali člani predsedstva pa so Gabi Frank, Hanzej Sticker, Karl Hren in Martin Dovjak.

Novemu predsedniku NSKS Jožetu Wakounigu smo po tiskovni konferenci 29.4. postavili nekaj vprašanj o vzrokih krize znotraj NSKS-a in o prihodnjih smernicah novega predsedstva.

Zakaj je do seje in do zamenjave predsedstva sploh prišlo?

Zahvaljujem se prejšnjemu predsedstvu za tisto, kar je naredilo dobrega za našo skupnost. Za nekatere je bil poseg trd, nikakor pa ni bil to puč ali prevrat, saj se je vse odvijalo po veljavnih pravilih. Predsednik Zbora narodnih predstavnikov, zdravnik dr. Franc Wutti, se je z občudovanja vredno potrpežljivostjo trudil za to, da bi le še prišlo do pogovorov s predsednikom Bernardom Sadovnikom in predsedstvom. Ni mu uspelo - na žalost!

Zadnji razvoj dogodkov nas je prisilil, da smo sklicali sejo Zbora narodnih predstavnikov, po temeljiti presoji spremenili pravila in izrekli nezaupnico prejšnjemu predsedstvu, s predsednikom Bernardom Sadovnikom na čelu.

Spremembe pravil so bile nujne, kajti prejšnja pravila niso predvidevala, da bi mogel zbor odstaviti predsednika in tudi predsedstvo in izvoliti iz svoje in ne samo svoje srede novo predsedstvo. Seveda bo naša dolžnost, da pomagamo zavezati in obvezati rane in poškodbe, ki so nastale.

To je potrebno že zaradi našega duševnega in telesnega zdravlja.

/ stran 12
Peter Rustja

Tržaška škofija / Razstava kapitelskega arhiva

Arhivi magistri vitae

Šeststo pergamentov od začetka 12. do 20. stoletja, petdeset map papirnatih dokumentov od 14. do 20. stoletja, sedemdeset kodeksov in registrov od 13. do 20. stoletja. To je v številkah kapitelski arhiv sv. Justa, ki je najstarejši arhiv v Trstu ter v tržaški pokrajini in je nastal kar nekaj stoletij pred škofijskim. Delček tega bogastva je na ogled v cerkvi sv. Mihaela pri stolnici sv. Justa, kjer je tržaška škofija v okviru drugega škofijskega zborovanja uredila razstavo *Pergamenti, kodeksi in dokumenti kapitelskega arhiva sv. Justa*.

Na predstavitvi v petek, 2. maja, je tržaški škof Evgen Ravignani poudaril, da ni mogoče jasno pogledati v prihodnost, če ne poznamo preteklosti. "Cerkev brez korenin nima prihodnosti!", je dejal msgr. Ravignani in dodal, da so arhivi kraj modrosti in prvi temelj novih načrtov. Misel je letela predvsem na škofijsko sinodo, ki bo morala jasno začrtati jutrišnjo pot tržaške Cerkve.

Kurator razstave g. Roberto Gherbaz je predstavil kapitelski arhiv, ki nam daje zelo dragocen pregled 900-letne zgodovine kapitlja sv. Justa, tržaškega mesta, odpira pa nam tudi dragocene poglede v življenje okoliških vasi. Kapitelski arhiv sestavlja namreč vrsta administrativnih dokumentov, listin, seznamov, zapisnikov in raznih posegov v versko življenje, tako da se pred očmi radovedneža odpira bodisi versko čutenje preteklih časov bodisi vsakdanje življenje prežeto z viharji zgodovinskih dogodkov.

Razstavo sestavlja 19 odsekov, 15 jih predstavlja delovanje kapitlja, štirje pa nudijo vpogled v ostale cerkvene ustanove (npr. bratovščine). Zanimiv prerez tedanjega življenja predstavlja osmi odsek. Oporoke, kupoprodajne pogodbe in najemnine razkrivajo srednjeveško življenje in

družbeno ureditev mesta, ki je videlo pravi razcvet komaj v 18. stoletju. Zelo zanimiv je pregled kovanja tržaškega denarja, ki je krožil od konca 12. do začetkov 14. stoletja. Srebrne kovance, ki so pravi biseri srednjeveške umetnosti, je izdajal tržaški škof, posel pa je nadziral oglejski patriarh. Tržaški kovanci so izredno redki, na svetu je le kakih 1500 primerkov, od teh je v zasebnih zbirkah približno sto. Razvoj tržaške Cerkve izpričuje tudi odloka o ustanovitvi prvih dveh mestnih župnij. Za staro mesto je bila leta 1780 ustanovljena župnija sv. Marije Velike, za novo mesto pa sv. Anton Novi. Med najdragocenejšimi eksponati je prav gotovo tržaško-oglejski breviarij iz 15. stoletja, ki ga krasijo krasne miniature.

Ob koncu je tržaški škof izrazil dve veliki želji, da bi bogastvo arhivov zapustilo za-

FOTO: KROMA

prašene police in se usidralo med ljudi. Prva zadeva uresničujevsem dostopnega škofijskega arhiva v prenovljenih prostorih na ul. Cavana, z drugim velikim načrtom, ki je danes le zamisel, pa naj bi uredili muzej tržaške škofije.

Razstava je odprta do 25. maja, ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

Matjaž Rustja

Sveti oče na apostolskem potovanju
"Španija, mir s tabo!"

Sveti oče je na pastirskem obisku 3. in 4. maja pozval vernike in vse ljudi dobre volje v Španiji, naj si prizadevajo za mir in naj ne zapustijo svojih krščanskih korenin. V nedeljo na trgu Colon v Madridu je milijon Špancev prisostvoval kanonizaciji dveh duhovnikov in treh redovnic; svetnik je postal tudi g. Pedro Poveda Castroverde, žrtev državljanske vojne leta 1936. Velikanske podobice petih novih svetnikov so pokrivalo fasado 15-nadstropne palače, na liturgičnem odru pa je stala Devica iz Almudene, priljubljena zavetnica prebivalcev španske prestolnice. Ljudi je bilo toliko, da je razdeljevalo obhajilo kar 1.500 duhovnikov. In poziv k ohranjanju korenin in k bratskemu sožitju je izzvenel ne le kot srčno vabilo prisotnim, ampak tudi vsem Evropejcem.

Vseh srečanj s Petrovim naslednikom so se udeležili člani španske kraljeve družine s kraljem Juanom Carlosom na čelu. Že ob prihodu na letališče Barajas v soboto se je kralj zahvalil uglednemu gostu za njegovo odločno obsodbo terorizma. Papež pa je pozval vse Špance, naj po svojih močeh delujejo za udržitvenje združene Evrope: "Gotov sem, da bo Španija doprinesla svojo bogato kulturno in zgodovinsko dediščino katoliških korenin in svoje vrednote za integracijo Evrope, ki išče v pluralnosti kultur in v spoštovanju identitete držav članic enotnost, ki bi temeljila na kriterijih in načelih celostne blaginje

prebivalcev." Poudaril je, da je mir velika vrednota, "sad pravičnosti, resnice, ljubezni in solidarnosti". Zato "naj bo mir s Španijo," je še rekel tudi pred nekam hladnim premierom Aznarjem, ki je nudi pri nedavni vojni v Iraku svojo podporo predsedniku Bushu, medtem ko je bila večina španskega prebivalstva nasprotna napadu na Bagdad.

Tudi tokratno srečanje z mladimi je sv. očetu vtilo novih moči; v soboto zvečer se jih je na letališču Cuatro Vientos zbralo od 600 do 700 tisoč. Papež jih je pozval, naj ne podlegajo strastem ostrega nacionalizma, razizma in nestrpnosti; pri tem je imel v mislih baskovski terorizem. Glas svetega očeta je bil živ in močan, ko je mladim položil na srce še te besede: "Drama sodobne kulture je pomanjkanje notranjega življenja, odsotnost kontemplacije". Zato računaj prav na mlade, da bodo znali na perutih ljubezni premagovati "slepo nasilje in nečloveško sovraštvo" ter graditi svet miru. "Še vedno verujem v vas, mladi!"

To je bilo 99. papežovo pastoralno potovanje v tujino, že peto na Iberski polotok. Ko smo že pri tem, povejmo, da bo sveti oče šel v prvi polovici junija na svoje stoto potovanje, in sicer na Hrvaško. Poleti naj bi obiskal Bosno in Hercegovino ter Mongolijo, septembra pa - po poročanju nekaterih agencij - tudi Slovenijo.

DD

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

IZ ŽIVLJENJA
ZAKONCEV
QUATTROCCHI

Zakonca Marija in Alojz Quattrocchi sta pričeli ljubezenske zgodbe, kot je mnogo drugih. Vendar je to tudi posebna zgodba: petdeset let skupnega življenja v zvestobi ljubezni, ki sta jo čutila in razumela kot močnejšo od smrti. Njuna zakonska pot ju je tako duhovno zblížala, da sta ljubezensko medsebojno razmerje živela kot "sveto zvezo". Že kot zaročenca sta si dopisovala in si z neverjetno močnimi besedami izkazovala hrepenenje drug po drugem.

Ljubezen je paradoksalna, v zaljubljenosti vpliva neko moč, ki je intenzivnejša od običajne, obenem pa zaobjema v sebi vso šibkost in poudarja ranljivost. Tako piše Marija: "Slabo je to pri meni, da ne znam biti kos tebi; ti si mi odvzel vso moč s svojo ljubeznijo; jaz sem le majhna stvar v tvojih rokah. In me ne boli, ker sem šibka, nasprotno, sem ponosna, ker je vzrok te moje šibkosti, ne moči, tvoja ljubezen, dragi moj Alojze." Marija obrazloži svojo nemoč kot neko bolezen v duši, za katero je edino zdravilo ljubezen bodočega ženina. "Sem toliko bolna ljubezni, dragi moj Alojze, da si ti edino zdravilo, ki me bo lahko ozdravilo te moje bolezni". Bolezen je v čustvih šibkosti, da sta samo to, kar sta, v svoji omejenosti in majhnosti. Alojze je do Marije čutil isto: "Večkrat sem ti, Marija, povedal in napisal, da brez tvoje ljubezni sploh nisem človek, ampak revna stvar brez življenja. In o tem sem še zmeraj prepričan..."

Za njiju je ljubezen bla-

godejna moč, ki ima namen, da jima omogoči rast v človeški zrelosti bodisi s psihičnega kot z duhovnega vidika. Vse to se dogaja v tihi, skoraj nevidni rasti. "Marija, jaz nisem še tako dober, v meni je še nekaj hudobije, ker delo, blagodejno delo tvoje ljubezni do mene še ni dopolnjeno. Morda ni preteklo še dovolj časa, da bi se to zgodilo, vendar živim v tvoji ljubezni, ki je iskrena, čista, lepa, sladka." Oba čutita druga za drugega potrebo zahvale, saj bi sama ne mogla živeti. Oba imata trdno vero, da samo ljubezen drugega ju bo spremenila, ju bo naredila bolj sposobna in zrelejša za odnose. Oba verjameta, da je ljubezen tista, ki daruje modrost v življenju.

Janez Pavel II. ju je razglasil za blažena. Samo z Drugih vatikanskih cerkvenim zborom je Cerkev pregledala svoj tradicionalni pogled na zakonsko življenje, ki ni več drugotnega pomena ali narave, če ga primerjamo s posvečenim. Posvečeno in zakonsko življenje sta dva načina življenja v duhu iste ljubezni, povsem človeške ljubezni, ki je dana od Boga.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA

OB BOGOSLUŽNIH BERILIH

V LITURGIČNEM LETU B

ZLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

4. VELIKONOČNA NEDELJA /
4. SVETOVNI MOLITVENI DAN ZA DUHOVNE
POKLICE / NEDELJA JEZUSA-DOBREGA PASTIRJA

Apd 4,8-12; Ps 118; Jn 3,1-2; Jn 10, 11-18

"Gospod, pokaži nam Očeta in zadosti nam bo" je dejal Jezusu apostol Filip (Jn 14,8). Jezus se pri tej prošnji začudi, rekoč: "Filip, toliko časa sem med vami in me nisi spoznal? Kdor je videl mene, je videl Očeta" (Jn 14, 8-9). A ljudje ostajamo počasni za spoznanje Boga. Že psalmist pravi: "Ne skrivaj svojega obličja!" (Ps 27,9). Mojzes se boji gledati Božje obličje, zato si iz strahu zagrne obraz pred njim (2 Mz 3,6). Prav tako Elija (1 Kr 19,13). Jeremija umira od žeje po spoznanju Boga, ki ga je omrežil in osvojil ter primoral vpiti proti nasilju in pokvarjenosti ljudstva in njegovih voditeljev. V njegovi notranjosti je zagorel kakor silen plamen, ki ga ne more pogasiti. Spoznanje Boga pomeni za preroka tudi hudo trpljenje (Jer 20,7 ss).

Pavel in vsi apostoli, sicer vsak na svojski način, izkusijo Boga kot nepremagljivo silo, ki jih pripravi na to, da oz-

nanjajo nevidnega Boga sredi najhujšega preganjanja in nasprotovanja. Čutijo se kakor ovce pred volkovi, a hkrati prejmejo moč tistega, ki jih vodi s palico in brani z gorjačo (Ps 23; Jn 10,1-8). Prejeli so namreč od samega Jezusa oblast nad hudiči, nad satanom, ki hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl (1 Pt 5,8; Mr 6,7; Mt 10,1; Lk 9,1 ss).

Mojzes dobi zagotovilo, da bo uspel v boji proti faraonu, ker je z njim "tisti, ki je" (2 Mz 3,14), tisti, ki se bo razodeval kot strahovit junak v vsej zgodovini, skozi celo življenje (Jer 20,11).

Junaštvo pa, ki človeka osvoji in premaga, se imenuje ljubezen (1 Jn 4,8-16). To je sam Bog. Ta sila je nevidna sicer našim očem, a otipljiva v človeku Jezusu. On nam je o njej povedal, razložil, razodel je Očeta (Jn 1,18).

Nekateri svetniki, npr. Frančišek Asiški, so to ljubezen živeli celo z vidnimi ranami ljubezni. Vsi svetniki brez izjeme pa so ljubezen razodevali po ljubezni do človeka.

Ker pa svet kot tak nima čuta za presežnost duhovnega (1 Jn 3,1-2) in je celo sovražno razpoložen do vsega, kar se nanaša na Boga, odklanja vse, kar ga ogroža v poželenju mesa, oči in v napuhu življenja (1 Jn 2, 16). Ljudje v primežu poželenja zidajo vse svoje življenje na pesek (Mt 7,26). A Jezus vabi tudi nje, naj bi se dali vzdigniti v Božjo hišo po vogelnem kamnu. Kajti samo v Jezusu je odrešenje, samo v njegovem imenu (Apd 4,11-12).

A za to so potrebni oznanjevalci Božjega usmiljenja in ljubezni. To pa niso samo duhovniki, redovnice in redov-

niki, marveč vsi kristjani. Prvi, ki bi morali oznanjati Sina in po njem Očeta, so vendarle starši. Toda Jezus je hotel, da bi apostoli, škofje, duhovniki oznanjali vso Kristusovo skrivnost (Ef 3,9; Kol 1,26) poklicno, zavezani po posebni ljubezni do Jezusa, Križanega in Vstalega (1 Kor 2,2; 15,1-20). Saj je skrivnostni Bog nepredvidljiv, nedoumljiv v ljubezni do še ne ustvarjenega, a tudi do od izvira grešnega človeka.

Bog ni obupal nad človekom, saj nas je ustvaril, kljub temu da je vedel, da ga bomo zatajili, se prevzeli, živeli, kot da ga ni. Zato je postavil moč, ki naj ga oznanjajo, naj vabijo ljudi k veri, a naj obenem svarijo pred večno pogubo, ki besni proti človeku kakor volk ali lev. Jezus si je privzel sodelavce (1 Kor 3,9) in oznanjevalce Očetove ljubezni. Ti so in ostanejo slabotni, grešni ljudje, tudi sami potrebni usmiljenja. Jezus pravi Petru: "Ko se boš nekoč spreobrnul, utrdi svoje brate" (Lk 5,8; 22,32).

Čeprav je poklic za sodelavca Jezusa Kristusa pri odreševanju ljudi in vsega ustvarjenega dar, je Jezus hotel, naj imamo pri tem svoj delež trpljenja in ljubezni.

Zato je vedno priporočal molitev, prošnjo k Očetu, ker je on Gospodar vsega: "Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev" (Mt 9,38 ss).

Zaupaj jim kraljestvo in trpljenje ter vstajenje: "Da boste jedli in pili pri moji mizi v mojem kraljestvu" (Lk 22,29 ss).

Za duhovne poklice, še posebej za nove duhovnike, trkajmo vsak dan na Očetovo srce.

Nagrada princa Asturije Odmevna nagrada očetu teologije osvobojenja

Letošnjo špansko nagrado princa Asturije v vrednosti 50.000 evrov po poročanju Slovenske tiskovne agencije prejmeta poljski novinar Ryszard Kapuscinski in perujski teolog Gustavo Gutierrez. Ryszard Kapuscinski, ki je veliko prevajal tudi v italijanski in slovenski jezik, prejme nagrado za področje komunikacije, je med leti 1956 in 1981 poročal iz Azije, Afrike in Latinske Amerike; s svojim delom si je pridobil sloves enega najboljših dopisnikov iz tujine. Od leta 1981 ima staž svobodnjaka.

Teolog Gustavo Gutierrez, ki prejme nagrado princa Asturije za področje družboslovja, velja za soutelemeljitelja t.i. "teologije osvobojenja" v Latinski Ameriki. Njegovo klasično delo Teologija osvoboditve je močno vplivalo na duhovščino t.i. tretjega sveta. Teologija osvobojenja je bila dolga leta tudi sporni predmet in povod za neskončno dolge debate mislecev in teologov, ki so se razdelili v njene zagovornike in seveda njene velike nasprotnike. Prišlo je celo tako daleč, da so predvsem konservativni deli Cerkve očitali teologom osvobojenja, da so komunisti, in tudi to, da se naslanjajo na marksistično, se pravi ateistično teorijo, kar naj bi bilo v nasprotju s krščanskim naukom.

Seveda so predvsem južnoameriški škofje in duhovniki, ki so v teologiji osvo-

bojenja našli svoje odgovore za revnega južnoameriškega vernika, odločno zavračali take očitke in odgovarjali, da s pomočjo teologije osvobojenja samo lažje in bolje nagovarjajo svoje vernike.

V spor je bil prisiljen poseči in je tudi odločno posegel sam papež Janez Pavel II., ki je napravil red tako, da je odšel na nekaj pastoralnih potovanj v najrevnejše predel Južne Amerike, kjer je povedal tamkajšnjim vernikom, njihovim dušnim pastirjem in vsemu svetu, da je teologija osvobojenja lahko sprejemljiva, če ostane zvesta evangeliju. Ena od bistvenih značilnosti te teologije je prav zagovarjanje človečanskih in socialnih pravic vsakega posameznika in zato tudi najrevnejših slojev ljudi v Južni Ameriki, kar seveda ni šlo v račun tamkajšnjim vladajočim kapitalističnim klikam vseh vrst in sort, ki so jo predvsem zato napadale, ker je ljudi z evangelijem učila dostojanstva in predvsem pa notranjega osvobodjanja.

Nagrada princa Asturije, ki je dobila ime po španskem prestolonasledniku, princu Felipeu, je nekakšna španska verzija Nobelove nagrade. Nagradenci poleg denarne nagrade prejmejo še kopijo kipa katalonskega kiparja Joana Miro'ja. Slovesno podelitev nagrad vsako leto jeseni priredijo v Oviedu, prestolnici španske pokrajine Asturije.

JUP

Novi doktor teologije "Rebulova hoja za smislom"

V ponedeljek, 31. marca, je na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani odlično obranil doktorsko disertacijo teolog Roman Kozmus z Jesenic. Naslov naloge je *Rebulova hoja za smislom. Teološke kreposti vere, upanja in ljubezni v delih Alojza Rebule*.

Naloga je razdeljena na dva temeljna dela: v prvem avtor z vidika smisla obdela vsa Rebulova leposlovna in esejistična dela ter njegove dnevnike in polemične spise. V vseh teh spisih namreč prihaja vedno znova Rebulova "sla" po smislu. Zato ta tematika ni obrobna, temveč, kakor avtor ugotavlja, središčnega, eksistencialnega pomena za Rebulu.

Avtor skupaj z Rebulo s kritičnim očesom "prebere" velike teme postmoderne in izpostavi Rebulov odnos do njih ter se v nadaljevanju posveti vprašanju Rebulovega doživljanja in pojmovanja življenja.

Avtor izpostavi Rebulovo tragično občutje življenja. Ta tragičnost pa Rebule ne vodi v pesimizem, še manj v nihilizem, temveč k veliki prevladnosti in nekakšni temeljni skepsi glede vseh površnih in utopističnih ponudb. Zato zmore Rebula odkriti v Kristusovem križu, ne pohujšanje nad Bogom, temveč možnost pot k Bogu in božjo solidarnost s človeštvom. V krščanstvu vidi premagani pesimizem in osmišljeno tragičnost.

V drugem delu naloge se avtor loteva pomembne in do sedaj skoraj ne obravnane teme o veri, upanju in ljubezni pri Rebulo. Že samo

vprašanje vere je za razumevanje Rebulovega vprašanja smisla velikega pomena. Avtor na temelju skrbno preučene Rebulovega opusa izpostavlja predvsem Rebulov pristop, pojmovanje in odnos do vere. Vera ni razlaga, temveč ustvarjalka vezi in smerokaz v absolutno prihodnost. Še ena kvaliteta vere: vera ni silogizem, temveč dar. Kozmus pa poudarja, da Rebula na kreposti ljubezni gradi svojo "teološko antropologijo". Končno je svetost do popolnosti uresničena ljubezen.

Rebula ima veliko zares temeljitih strani o svetosti. Prav svetost mu je povečala človečnost in dosežen smisel. Kozmus nam je v svoji disertaciji odkril in predstavil mnoge elemente Rebulovega življenja in dela, ki morejo postati izhodišče za nadaljnja odkrivanja. Njegov prispevek k razvoju znanosti v širšem, mednarodnem merilu je v tem, da je odkril in predstavil slovenskega iskalca smisla, ki ima svoje pomembno mesto med mnogimi drugimi v naši bližini, kakor tudi širše v svetu. Pri obrambi naloge so bili navzoči dekan TF red. prof. Alojzij S. Snoj ter mentorji in recenzenti: izr. prof. dr. Ciril Sorč, doc. dr. Avguštin Lah in red. prof. Cvetka Tóth (FF, Ljubljana) ter drugi gostje.

Iz knjige arh. Gorana Arha Kako si predstavljam Boga

Na nedavnem Svetovnem dnevu knjig, ki sta ga v Novi Gorici počastila s svojo prisotnostjo tako novogoriški kot goriški župan, je bil tudi lep literarni večer, pravzaprav so književniki Literarnega kluba Nova Gorica brali iz svojih del.

Med njimi je bil tudi Goran Arh (na sliki), arhitekt, ki pa piše tudi duhovito in izvirno literaturo. Prisotne je očaral s svojo krajšo zgodbo z naslovom *Vergina*, ki je sicer nevsakdanje ime trajekta. Začetek, pravzaprav uvod zgodbe objavljamo v celoti. V razmislek, kako prisoten je lahko Bog med nami, če samo hočemo o Njem razmišljati. (Ured.)

"UVOD"

Ko želim o kom kaj več vedeti, ga prosim, naj mi pove, kako si predstavlja Boga. Tiste, ki pravijo, da je Bog povsod, dajem v isti koš z onimi, ki pravijo, da ga ni nikjer. Iz njihovih odgovorov namreč ne izveš kaj dosti o človeku in Bogu.

Če verujemo v Boga, potem bo naša vera vanj določala tudi naš obstoj. Če pa ne verujemo, potem nas v življenju pač definira naša nevera. Mislim, da obstajajo tudi ljudje, ki sicer ne dvomijo v obstoj Boga, vendar pa vanj ne verujejo. Ali drugače povedano, ne verjamejo, da je Bog pripravljen za nas kaj dosti storiti, dokler smo živi. Predstavljam si, da v tem primeru to pomeni: Zame Boga nikdar ni bilo - zakaj bi verjel vanj? Pravilen razmislek in

očitek, ki je na mestu!

Seveda to moje pravilo, da je Bog referenčna točka in da se o njem spleta se pogovarjati, velja tudi narobe; ko hočem, da me bolje razumejo, jim govorim o svojem Bogu, o tem, kako ga jaz dojemam. Pripovedujem jim torej, kakšen je Bog, v katerega bi rad verjel, ali v kakšnega Boga sem pripravljen verjeti. Vergina je zgodba, ki pripoveduje prav o tem.

Vem, da si je Boga težko predstavljati kot postaranejšega moškega, ki živi odmaknjen in osamljen nekje v Vesolju, brez Matere, ki nas je vse rodila. Zase je seveda prepričan, da je vsem odveč in da ga nihče ne pogreša. Ne Mati ne njegovi otroci.

Moški v VERGINI je kar največji približek Bogu, seveda, kot si ga jaz predstavljam. V takšnega Boga verjamem.

Ko bo prišel, in verjamem da bo, bo njegovo srečanje z nami potekalo približno tako, kot je srečanje med očetom in hčerjo v zgodbi. Rad bi poudaril, da je tu notri vse moje vedenje o morali in etiki."

Od knjige Dušana Jakomina do izzivov časa Islam in mi

Na knjižnih policah se je znašla drobna knjiga z istim naslovom izpod peresa Dušana Jakomina. Z obsežnim uvodom dr. Draga Ocvirka se nam predstavlja kot nadvse zanimivo čtivo. Zato povzemamo nekaj njenih pomembnih sporočil v času, ko problem islama še kako trka na vrata sveta in smo v veliki nevarnosti, da bi se do muslimanov odzivali s predsodki ali celo s sovražnostjo.

Uvodničar pojasnjuje, da je islam, kot vsa velika svetovna verstva, "galaksija s številnimi pomembnimi uršničitvami Mohamedovega razodetja in izročila" (suniti-šiti, arabski islam, turški, indijski, indonezijski, nastajajoči ameriško-evropski idr.) Od krščanstva se, med ostalim, razlikuje tudi po tem, ker ni gola molitev, ampak obravnava in predpisuje rešitve tudi za družbena, socialna, ekonomska, politična in druga vprašanja. Po zgledu Mohameda, ki mu je bila džamija središče vseh državnih dejavnosti. Bila je predsedstvo, parlament, generalni štab, kasarna, univerza. Kljub razlikam pa je muslimanski svet nekako poenoten v zavračanju moderne civilizacije, ki

postavlja v središče posameznika, njegovo svobodo in razum. V tem odklanjanju je vse bolj glasen radikalni, bojeviti islam, ki se pri obrambi svojega nauka zateka v nasilje, tudi nad svojimi, in v zadnjem času širi svoj boj proti Zahodu. Predvsem zaradi številnih ponižanj arabskega in islamskega sveta na sploh, v preteklosti in danes, kot tudi zaradi ponesrečene povojnega izhoda iz kolonializma (demokracije niso zaživele, gospodarstvo je preplaval tuj kapital, v nebo vpiljoče družbene socialne krivice idr.) Poleg tega pa nekoč slavna islamska civilizacija ni vzdržala tekme z Zahodom. Moderni islam, ki se pojavlja v delno sekulariziranih islamskih državah in v stiku z zahodno civilizacijo, poskuša najti nove interpretacije svojega nauka, novo ravnotežje med svetnim in verskim. Vendar je njegov glas šibak. Še več, pod pritiski bojevitega islama se morajo modernisti celo "zatekati v katakombe". Med tema dvema strujama najdemo tradicionalni ali ljudski islam, ki ga živijo preprosti ljudje iz roda v rod. Zlit je z lokalnimi kulturami in ga nekateri ime-

nujejo tudi "islam srečne sredine."

Avtor knjizice (D. Jakomin) pa nam podrobneje predstavlja, kako se je na temeljih judovstva in krščanstva razvil islam kot novo preroštvo (okrog l. 570). V njem je viden vpliv ostalih dveh verstev tako v verskem in duhovnem pogledu, kot tudi v skupnih svetopisemskih osebnostih, kot so Adam in Eva, Kajin, Satan, Abraham, Mojzes, Noe itn., do Kristusa, ki pa v islamu ne nastopa kot sin Božji. V knjizici je močnejše izpostavljen lik Mohameda, ki je v življenju dosegel vse, kar si človek lahko želi (bogastvo, vpliv, moč itn.), a ga to ni za-

dovoljilo. Zato se je pri 40. letih začel zatekati v samoto, kjer je doživel Alahovo (Božje) razodetje, iz katerega je potem nastala sveta knjiga Koran. Sprva kot klic k globalnemu duhovnemu in verskemu življenju. Kasneje pa se je islamska skupnost preoblikovala v državo in nato v širšo zvezo ter si je v zmogovitih osvajalnih vojnah podredila Sredozemlje, del Evrope, Bližnji in Srednji vzhod, vse do reke Ind. Tako je prišla pod tuj jarem, najprej turški (XI. stoletje) in nato pod oblast zahodnih kolonialnih sil (od XV. stoletja naprej).

Avtor obravnava tudi verska, dogmatska in družbena

vprašanja ter razlike s krščanstvom. Naj se dotaknemo zgolj nekaterih. O Koranu npr. ni mogoče dvomiti. Koran se tudi ne da prevesti, ker naj bi bila vsaka njegova beseda razodeta od Alaha v arabščini. Zato se še danes večinoma bere v tem jeziku tudi pri nearabskih narodih. Koran velja za največji umotvor arabske literature vseh časov in posamezni njegovi odlomki so polni duhovnega bogastva. Knjiga se dotika tudi kočljivega položaja žena v islamskem svetu, ki si s težavo utirajo svoj enakopravni položaj. Mnoge arabske države še vedno niso ratificirale Konvencije o političnih pravicah žensk (1952). V Savdovi Arabiji slednje npr. nimajo pravice niti do vozniškega dovoljenja. Muslimani tudi večinoma odklanjajo dialog. Ne pristajajo niti na recipročnost in tako tisočim na novo zgrajenim mošejam po Evropi, kjer živi danes že okrog 12 milijonov muslimanov, sledi komaj kaka nova krščanska cerkev v muslimanskem svetu. Pri vključevanju v neislamske družbe (npr. evropsko) postavljajo svojo versko pripadnost kot nedotakljiv temelj lastne identitete. Krščanstvu se zapirajo in ga doživljajo kot obliko političnega, gospodarskega in duhovnega vdiranja Zahoda

v njihov svet. Nesprejemljiv je tudi predsodek, da je vsakdo nevernik, če ni musliman. Kot je tudi nesprejemljivo, da spreobrnjenec iz islama v drugo vero, zlasti v krščanstvo, še danes preganjajo in ponekod obravnavajo celo kot zločin z zagroženo smrtno kaznijo (Savdova Arabija, Sudan, Mavretanija).

Kljub vsemu se islam kot verstvo z okrog milijardo verniki neizbežno prebija v sam vrh in številčno že ogroža krščanstvo. Pri tem število muslimanov skokovito narašča, kot da spet prihaja njihov čas. Kljub vsem svojim slabostim namreč prinaša s seboj veliko verskih in moralnih vrednot. Tako je soočanje z njim v vse bolj globalizirajočem svetu neizbežno. In izzivov tega neizbežnega trčenja dveh civilizacij ne bo mogoče reševati z izolacijo, spreobračanjem ali celo s silo, ampak samo z enakopravnim dialogom. Papež Janez Pavel II. je to že davno spoznal in s svojimi nenehnimi pozivi k ekumenizmu že veliko prispeval, da bi se napetosti med muslimanskim svetom in krščanskim Zahodom ne sprevrgle v spopad civilizacij. Še zlasti ob nedavnem samovoljnem anglo-amerškem napadu na Irak.

Milan Gregorič

Odprtje prve razstave v Kulturnem domu v Gorici

Niz razstav likovnih del Andreja Kosiča

Ob sedemdesetletnici znanega goriškega podjetnika in likovnega umetnika Andreja Kosiča je Kulturni dom v sodelovanju z likovno galerijo Ars, galerijo Artes iz Nove Gorice, Avditorijem furlanske kulture v Gorici, Kulturnim centrom Lojze Bratuž in seveda s samim slikarjem pripravil niz razstav, na katerih bo znani goriški umetnik predstavil likovna dela skoraj pol stoletja svojega umetniškega ustvarjanja.

Svečano odprtje prve iz niza petih večjih razstav je bilo v Kulturnem domu v torek, 6. t.m., ko je prof. Joško Vetrh spregovoril o avtorjevih akvarelih, ki jih je za razstavo z naslovom *Intimne krajine* izbral sam goriški slikar.

O dejstvu, da je Andrej Kosič izjemen akvarelist, ne moremo skorajda nič novega napisati, kot tudi

skorajda ne moremo mimo dejstva, da je naš goriški slikar zapisan prav odslavljanju narave in predvsem slovenske krajine, ki jo Andrej Kosič zna ujeti v vseh odtenkih s svojo lahkotno in dovršeno tehniko akvarela, tehniko, ki ga je povzdignila v enega najboljših akvarelistov v naši sredi in v širšem prostoru. Prav je zato, da se je Andrej Kosič v Kulturnem domu predstavil najprej z akvareli, ki so vsi uglašeni na tematiko krajine in pejsaža naše lepe domovine, še posebej Krasa in Primorja.

Pa vseeno ne bi bilo prav, če bi Andreja Kosiča lahko obravnavali samo kot akvarelista, ker gre za vsestranskega likovnega umetnika, ki se je znal in se zna izražati v najrazličnejših tehnikah, pa naj gre za risbo, tehniko olje na platno ali pa izdelovanje vitražev; tudi v mešani

tehniko se je že izkazal. Tudi zato bo naslednja razstava z naslovom *Nedorečeno* v galeriji Ars še vedno posvečena akvarelu, medtem ko bodo razstavljeni akvareli v galeriji Artes v Novi Gorici pod naslovom *Prosojnosti* vsi ubrani na prelestne odtenke svetlih in nežnih, "belih" barvnih podtonov. Razstava *Štiri akordi* v goriškem Avditoriju sredi septembra bo prikazala nevsakdanjega Andreja Kosiča, medtem ko bo jesenska razstava *Moj svet* v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v celoti posvečena slikam v tehniki olje na platno.

Krona vseh razstav bo seveda obsežna monografija goriškega slikarja z nizom zapisov spremljevalcev njegovega likovnega ustvarjanja.

JUP

FOTO DUMBRICA

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 9.5. DO 15.5.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško

97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanal-

ske dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 9. maja** (v studiu Anka Černič): Prislunimo zborovski glasbi: Zagorski oktet. - Svetnik tedna: Sv. Pahomij, opat (9.5.). - Za prijeten konec tedna: slovenska narodno-zabavna in zabavna glasba.

- **Sobota, 10. maja** (v studiu Anka Černič): Od vzhoda do juga: Različni glasovi sveta - gost je Andrej Nyabenda. - Glasba od vseposvoda.

- **Ponedeljek, 12. maja** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 13. maja** (v studiu Matjaž Pintar): - Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 14. maja** (v studiu Danilo Čotar): - Pogled v dušo in svet: Pogled na Kitajsko. - Izbor melodij.

- **Četrtek, 15. maja** (v studiu Niko Klanjšček): ... - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

SSG / Gostovanje SNG Drama iz Ljubljane

Bernhardov izboljševalec sveta

V petek, 9., v soboto, 10. (obe ob 20.30), in v nedeljo, 11. maja, ob 16. uri, bo v Kulturnem domu v Trstu gostovalo SNG Drama iz Ljubljane z dramo *Izboljševalec sveta* avstrijskega dramatika, poeta in novelista Thomasa Bernharda. Režijo je podpisal Dušan Mlakar.

Predstava, ki je doživela premiero 30. januarja 2003 v Mali drami v Ljubljani, je uvrščena v abonma Slovenskega stalnega gledališča. Uprava SSG pa obvešča abonente, da gre za združene abonmaje, to pomeni, da je izbira sedežev prosta. Abonmaji so bili za predstave trodnevne gosto-

vanja tako razdeljeni: petkov nastop je namenjen abonentom reda A in F, sobotna ponovitev bo opremljena z italijanskimi nadnapisi in vključuje abonente reda T in B, nedeljski nastop pa lahko obiščejo abonenti reda C in D. V petek in soboto bo na trgu Perugino odprto parkirišče.

Plešasti, domnevno hromi in skoraj gluhi naslovni junak, avtor težko razumljivega, a v številnih

diskusijah obravnavanega in v osemtrideset jezikih prevedenega traktata o izboljšanju Srednje Evrope in preostalega sveta, se že od petih zjutraj pripravlja na prihod delegacije z univerze, ki mu želi na njegovem domu podeliti častni doktorat. Med čakanjem na ta zanj zopni, a vendarle laskavi dogodek, ostareli gospod tiranizira svojo (skoraj obnemelo) gospodinjino in življenjsko družico s celo pahljačo

ljudomrznih izpadov, od najbolj banalnega nerganja nad premalo ali preveč skuhanim jajcem do izčrpano podprte ugotovitve, da je svet mogoče izboljšati samo tako, da ga uničimo.

Nosilno vlogo Izboljševalca sveta sijajno igra Radko Polič-Rac, dobitnik Boršnikovega prstana 2002 in *enfant terrible* slovenske gledališke scene. V preostalih vlogah nastopajo Katja Levstik (ženska), Kristijan Muck (rektor), Boris Juh (dekan), Matija Rozman (profesor), Zvone Hribar (župan), Dominik Cedilnik in Peter Steničnik (hišna pomočnika).

PDG / Premiera - Don Juan ali Kamnita gostija

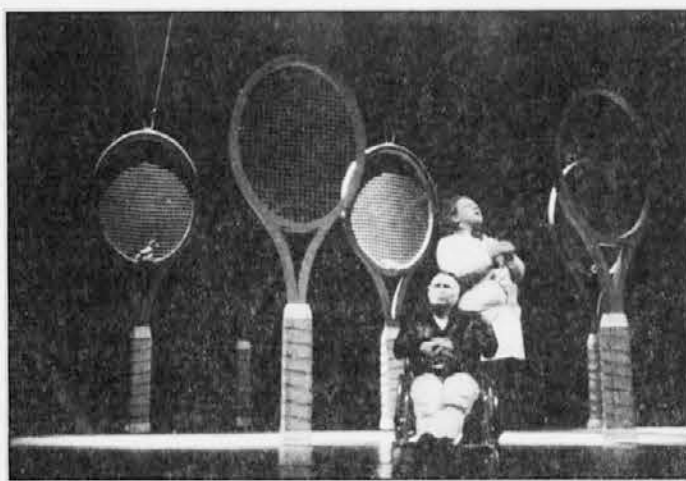
Privlačna očarljivost in odvratnost najbolj znanega razvratneža

V Primorskem dramskem gledališču se bliža koncu letošnja gledališka sezona, ki ji je umetniški vodja Primož Bebler posrečeno pridal pridevnik čudežna. V njej je PDG ustvarilo kar nekaj izjemnih odskih uprizoritev, tako da so se tudi gledalci prepričali, da se v Talijinem svetišču ob tehtno izbranih dramskih besedilih, režijskih mojstrih in z vsem srcem gledališki umetnosti predanih igralcih resnično lahko še dogajajo pravi odski čudeži, ki plemenitijo misli in duha. Gledalci si srčno želimo in upamo, da bo to gledališko čudo imelo dovolj izvir in prilivov tudi v bodoče in da ne bo usahnilo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, kajti to bi pomenilo veliko kulturno osiromašenje primorskega prostora. PDG-ju se bodo ob odstranitvi mejnih pregrad gotovo odstrla nova, širša obzorja in upati je, da bo slovenska država dovolj pozorna na te nove kulturne izzive.

V predzadnji premierni postavitvi se je na odru PDG v četrtek, 24. aprila, po več kot dvajsetih letih (l. 1981 v režiji Ljubiše Georgijevskega) spet pojavil kompleksen, z nasprotji obremenjen lik Don Juana, kakor ga je v svojem delu *Don Juan*

ali Kamnita gostija (*Don Juan ou le Festin de Pierre*) naslikal eden izmed največjih komediografov vseh časov, Jean-Baptiste Poquelin Molier (1622-1673), leta 1665, a njegova sporočilnost ostaja silna in neomajna tudi sedaj. Podoba tega izo-

mirja gledalce in izvajalce. Kot je sam pripomnil na tiskovni konferenci, se je že nekajkrat spopadel s tem likom, a ga ni nikdar dokončno izdelal, ker mu slovenski prevodi izvirnika niso ustrezali. Sedaj je našel pravega: postregel mu ga je prevajalec Primož Vitez, obenem dramaturg pričujoče predstave. Vitezov prevod je tekoč in sočen in zna klasično besedilo primerne približati sodobnemu gledalcu. V njem seveda kraljuje Don Juan, človek prepoln nasprotujočih si hotenj in vedenj. Šarmantnega zapeljivca, a hkrati odvratnega, sebičnega uživača, ki mu ni nič sveto in s svojim ravnanjem izziva nadzemske sile in drvi proti tragičnemu koncu, je slikovito in dosledno s stopnjevanjem nihilistično miselnostjo in ravnanjem izklesal Radoš Bolčina. Don Juanovega slugo Sganarela, ki se trudi, toda brez pravega uspeha, da bi gospodarja spravil na pravo pot z boječimi, a vztrajnimi opomini na neizbežno božjo kazen, je izvrstno podal Primož Pirnat. S svojo pristno, izrazito igro je v dramatično dogajanje vnesel kopico drobnih komičnih iskric in občasno celo zasenčil glavnega akterja dejanja. Ostali izvajalci, člani ansambla PDG Hele-

brazenca, osvajač nešteti žensk, ki s svojimi zločinskimi deli izziva nebesa in se ne boji ne Božje jeze ne demonov ne prikazni, izvira iz španske ljudske literature in je navdihoval različne avtorje. Še posebej psihološko poglobljeno ga je izrisal Molier. Čeprav je Don Juan, kot pravi sluga Sganarel, najhujši zločinec, blaznež, volkodlak..., je vendarle privlačen kot magnet.

Tega Molierovega razuzdanca, brezbožneža je z ansamblom PDG režijsko obdelal Vito Taufer (z asistentko Teo Rogelj) in pri tem poudaril filozofsko plat dela, ki vzne-

na Peršuh, Milan Vodopivec, Ivo Barišič, Marjuta Slamič, Ana Facchini, Iztok Mlakar, Gorazd Jakomini in Jože Hrovat ter gostje Aleksander Krošl, Miha Nemec in Stane Leban so dopolnjevali odsko dogajanje, prikazano v sodobnem duhu.

V Tauferjevem režijskem konceptu je prišla do izraza intenzivnost igre, ki je svojo moč izražala tudi v pomensko premišljenih pavzah in seveda v tragičnem epilogu, ki pa ga malce razbremeni Sganarel s svojim vzklikom o izgubljeni plači.

Z režiserjevo izpovednostjo se je skladno ujemala scenska in kostumografska podoba Sama Lapajnet, ki, po režiserjevih željah, ni oblekel protagonistov v stilne kostume; le-ti bi gledalca verjetno raztresli in odvrnili od besedila. Poseben čar je postavil s prostorsko globino in širino (to sicer onemogoča gostovanja na manjših odrih!) dokaj praznega odra, ki je ponujal nekaj skoro filmskih scenskih rešitev in monumentalno učinkujočih elementov ter tudi ogromna nekako pravljico prikazana predmeta, veliko skodelico in čajnik, ki se je prelevil v utripajoč svetilnik.

S celoto sta se skladala izvirna glasba in izbor melodij Igorja Leonardija. Svoje je opravila tudi osvetlitev oz. zatemnitev prizorišča Sama Oblokarja.

V skladu s Sganarelovim "prologom" o tobaku, a v pravem nasprotju z današnjim bojem proti kadilcem, je bilo skoraj nepretrgano kajenje nastopajočih, zaradi katerega sta se oder in dvorana v treh urah napojila s tobaknim dimom, kar je bilo morda scensko dražljivo, toda prav nič "zgledno", še posebej za mladoletne gledalce ne.

Iva Koršič

Nagrada Vstajenje

V ponedeljek, 5. maja, je bila v Peterlinovi dvorani v Trstu slovenska podelitev literarne nagrade Vstajenje. Letos jo je prejel koroški književnik Jože Blajs, in sicer za roman *Na konici jezika*.

Predsednica komisije za nagrado prof. Lojzka Bratuž je prebrala motivacijo strokovne komisije. Spomnila se je še štiridesetletnice nagrade, obenem pa tudi devetdesetletnice rojstva prof. Martina Jevnikarja, zaslužnega šolnika, literarnega zgodovinarja in kritika, ki ima veliko zaslug za naše povojno kulturno življenje v zamejstvu. Večer je popestrila glasbena točka s harmoniko, na katero je igral Adam Selj, Tomaž Susič pa je prebral odlomek iz Blajsovega romana. Večer je uvedel in zaključil predsednik Slovenske prosvete Marij Maver.

Več v prihodnji številki.

V Pilonovi galeriji

V petek, 9. maja, bodo v Pilonovi galeriji v Ajdovščini ob 18. uri odprli razstavo skoraj že pozabljen in v Trstu rojene slikarke Elde Piščanec.

Za razstavo Elde Piščanec v Ajdovščini so v Pilonovi galeriji pripravili izbor iz zgodnjega dela umetničnega slikarskega opusa. Izbor zajema predvsem slike, risbe in grafike, ki so nastale v Firencah. Elde Piščanec je namreč prav v mestu ob Arnu študirala pri slovitom slikarju Feliceju Careni, izbor slik in risb na razstavi v Pilonovi galeriji pa je tudi iz njenega življenja in dela na Primorskem. Razstava tržaške umetnice Elde Piščanec bo v prihodnjih mesecih gostovala tudi v Trstu, ker Pilonova galerija prireja razstavo v Trstu v sodelovanju s Slovensko prosveto. Direktorica Pilonove galerije dr. Irene Mislje veliko sodeluje z galerijami v našem prostoru, v kratkem bo sodelovala tudi pri Pilonovi veliki razstavi v Gorici.

V Narodnem muzeju v Ljubljani

Razstava porcelana

V Narodnem muzeju Slovenije so pred kratkim svečano odprli razstavo, naslovljeno *Zemlja, ogenj... & kava: Evropski porcelan iz tržaške zbirke*.

Predstavljena je znana zasebna zbirka porcelana, ki jo je v dolgih letih zbral Tržačan, znani podjetnik dr. Vanja Lokar, in je bila leta 2001 tudi že na ogled v tržaški palači Costanzi.

Kot je po poročanju Slovenske tiskovne agencije o razstavi na predstavitvi povedala dr. Mateja Kos, je porcelan - gre za vrhunske izdelke iz 18. in 19. stol. - predstavljen po kronološkem zaporedju in ne po posameznih delavnicah, saj so z razstavo želeli prikazati slogovni razvoj skozi celotno zgodovino porcelana. Razstava bo na ogled do 28. septembra.

Direktor Narodnega muzeja Peter Kos je dejal, da s postavitvijo pričujoče razstave odpirajo novo poglavje v delovanju Narodnega muzeja, saj nameravajo v prihodnje več in bolj sodelovati z zasebnimi zbiralci.

Ti so namreč, tako je menil Kos, običajno zelo dobri poznavalci posameznih področij, katerim se posvečajo.

Dr. Vanja Lokar je na predstavitvi razstave pojasnil, da je svojo zbirko oblikoval v letih 1965-1990, ter poudaril, da je zanimiva predvsem zato, ker vsebuje veliko porcelanastih izdelkov, ki so nastali v Italiji. Italijanski porcelan, po njegovih besedah, sicer ni tako bogat, kot je, denimo, porcelan, ki je nastal v znameniti delavnici Meissen, je pa zanimiv, ker je zelo redek.

Razstavo zbirke porcelana dr. Vanje Lokarja uvajata vitrini, v katerih je na ogled porcelan, izdelan na Slovenskem, vendar je potrebno

pojem porcelan v tem primeru razumeti le pogojno, saj pravega porcelana na Slovenskem niso nikdar izdelovali.

Razstava zbirke porcelana dr. Vanje Lokarja je obogatena s knjigo-katalogom razstave *Evropski porcelan iz tržaške zbirke*, ki je izšla ob tržaški postavitvi razstave.

V Narodnem muzeju je torej na ogled 160 razstavljenih predmetov iz zbirke znanega tržaškega zbiralca dr. Vanje Lokarja in razstava, ki jo je na otvoritvi predstavila dr. Irene Mislej, ki je spregovorila tudi o dr. Vanji Lokarju, lepo ilustrira zgodovino evropskega porcelana od zgodnjega 18. do druge polovice 19. stoletja. Izbrani predmeti so povezani s kavo, zato si je na razstavi mogoče ogledati kavne ročke, skodelice, pladnje, sladkornice in podobno. Gre za porcelanaste izdelke najpomembnejših evropskih tovarn porcelana. Med njimi so Kraljevska porcelanska manufaktura v Meisnu, Cozzijeva tovarna v Benetkah in Dunajska porcelanska manufaktura.

Zanimivo je vedeti, da je formula za izdelavo porcelana, ki je bila do tedaj skrivnost, spominjala pa je na formulo,

prineseno z Daljnega Vzhoda, šele leta 1709 razkril nemški alkimist J. F. Boettger. Hkrati je saksonski plemič Avgust Močni ustanovil prvo delavnico porcelana v Evropi. Kljub temu da so skrivnost izdelave porcelana skrbno varovali, je bila ta kmalu razkrita, saj so že leta 1718 na Dunaju postavili tovarno porcelanastih izdelkov. Prva tovarna delavnica v Italiji in hkrati tretja v Evropi je bila beneška Casa Eccellentissima.

Celjska Mohorjeva družba

Vedno živi izreki svetih starcev

Na praznik sv. Marka, 25. aprila letos, so na sedežu Mohorjeve družbe iz Celja v Ljubljani predstavili že 11. knjigo iz zbirke *Cerkveni očetje*, ki jo ureja dr. Marijan Smolik. Prav dr. Smolik je tudi spregovoril o samem namenu celjske Mohorjeve družbe, da po zgledu velikih narodov tudi v slovenskem jeziku predstavi čim več besedil cerkvenih očetov in nasploh temeljnih krščanskih besedil.

Potem ko so pred 20 leti s slovitimi Avguštinovimi *Izpovedmi* "preizkusili" bralski teren, so se v Mohorjevi družbi iz Celja odločili nadaljevati z izdajanjem zbirke *Cerkveni očetje*, ki je zastalo po drugi svetovni vojni. Na predstavitvi na sedežu Mohorjeve družbe so predstavili enajsti zvezek z naslovom *Izreki svetih starcev*. Gre za zbirko apoftegme, krajših besedil, nastalih v kontekstu meniške vzgoje mladih asketov, ki so zapustili neko okolje in se odločili za eremitsko, samostarsko življenje. Prevod knjige je lepo in zelo zahtevno delo Jasne Hrovat, spremno besedilo knjigi pa je prispeval dr. Miran Špelič, sicer profesor na ljubljanski teološki fakulteti, kjer poučuje prav nauk cerkvenih očetov. Oba sta poleg glavnega urednika založbe Mohorjeva družba Igorja Bahovca na predstavitvi najnovejše knjige tudi spregovorila in nam razložila velik pomen apoftegme, te svojske knjižne zvrsti, katere "vsečina je bila lahko zgolj modrostna, to je preprosto ali

zagoneten odgovor na kakšno življenjsko vprašanje, lahko pa se je pridružila tudi anekdotična prvina s kratkimi in pomenljivimi zgodbinami."

Prevajalka Jasna Hrovat je na predstavitvi knjige skromno, a zato toliko bolj prepričljivo dejala, da so jo *Izreki svetih starcev* najprej očarali v originalu, šele nato, ko so jo osvojili s svojo modrostjo, s pogovori z Bogom in sbratom, predvsem pa s tistimi dialogi, ki lahko zrastejo samo v samotni in v nenehni pogovoru z Bogom, si je držila *Izreki svetih starcev* tudi prevesti. To je opravila odlično. Dobro smo si zapomnili tudi njene besede, koliko novega in temeljnega so ji odkrili ti sveti možje, ki so odšli v

samoto, da bi se tam v tišini bolje pogovarjali najprej z Bogom, a tudi z demonom v sebi in kasneje s sbratom, ter koliko so jo naučili s svojo skromnostjo in modrostjo.

Pri zapisih izrekov svetih očetov stopa v ospredje njihova vpetost v dialoško okolje, kar je morda v nasprotju z običajno predstavo puščavskega menišstva. Sveti očetje so si namreč prizadevali, da bi izkušnjo okušanja božanske ljubezni in krepostne askeze delili s tistimi, ki bi hoteli z njimi hoditi po poti v nebeško kraljestvo.

Apoftegme je torej mogoče brati zgolj kot informativno gradivo oziroma kot življenjski napotek, ki ga je potrebno uresničiti. Lahko pa njihov močni naboj v vedno novih kontekstih pridobiva na vsebinski vrednosti. Kljub njihovem zapisu, ki jim je zagotovil trajnejši obstoj in neko stabilnost, namreč nikoli niso postale strogo kanonične in zavezujoče. Obenem pa so ti zapisi tudi dokaz več, kako so sveti menihi nekoč sami začutili, da bi bilo dobro pogovore v samotni zabeležiti in jih posredovati tudi drugim kot pričevanja.

Da bi se izognili nepreglednosti, so se v uredništvu odločili, da zapiše več kot 150 avtorjev uredijo po abecednem redu.

Branje, ki zasluži vso našo pozornost, zahteva čas in odprtost! JUP

Roberto Kusterle: Ritualni telesa

Pod takim nevsakdanjim naslovom se je s samostojno fotografsko razstavo v galeriji Spazzapan v Gradišču minulo soboto predstavil goriški umetniški fotograf Roberto Kusterle, ki je posebej za razstavo v Gradišču pripravil tudi nekaj sodobnih in predvsem nevsakdanjih "foto instalacij", kot je sam poimenoval druženje fotografije z drugimi izraznimi likovnimi tehnikami.

Človeško telo je od vedno bilo morda največji izziv za vse likovne umetnike, ne nazadnje tudi za foto-

grafe, ki prav z umetniškimi fotografijami človeških aktov dokazujejo po eni strani svojo tehnično dovršenost, medtem ko po drugi strani dokazujejo staro resnico, da je človeško telo eden od največjih izrazov naravne usklajenosti, lepote in sosedstva.

Tudi Roberto Kusterle fotografira človeško, moško in žensko telo, a ga nadgrajuje z mitološkimi vsebinami, z vsemi tistimi "dodatki", ki vsakdanje minljivo človeško telo naredijo odraz mita, večnosti in obnem tudi izraz večnih ritualov približevanja človeka večnosti, tudi z minljivim, tudi s svojim telesom.

VELIKA JE MOČ BESEDE

Jakec: Ma, te lahko nekaj vprašam?... Ti, ki znaš, kaj pomene "medijska vojska"?

Mihec: Eh, kaj pomene?... marsikej!

Jakec: Ma, kaku, marsikej?

Mihec: Marsikej, a! Kaj se mešaš, dej. Kaj ti je zdej pršlo na misel? Medijska vojska!

Jakec: Ma, znaš, kaku je... Zdej se je dosti govorilo ued vojske u Iraki in uni dan sem po televiziji slišau anga, ki je govoru, da je ta vojska medijska vojska. Ma nisem zastuopo zakaj.

Mihec: Ben, jasno, da so mediji, se prave u prvi vrsti televizija, jemeli u tej kuker u vseh zadnjih vojskah, narbolj važno vlogo. Pravzaprav začeno se je že doste pred prvimi bombami na Bagdad. Propaganda za vojsko, če se spouneš, se je začeno še hitro po 11. septembri žalostnega spomina. Sej se spouneš, da je Bush že velje takrat rjeko, da se Amerika ne bo pustila in da bo magari zes

vojsko nrdila red na svjeti in uniča teroriste in tiste države, ki so na osi zla, kuker je rjeko, in so pruti interesom Amerike, in ti interesi so demokracija in svoboda in - se zna, ma tega niso rjekli - tudi svobodno tržišče, ki ga kontrolira Amerika. Že takrat je imenoval Irak, Iran in Severno Korejo. Taku je rjeko in je šel naprej po svoji poti. Zdej pestmo, da beseda terorizem se mi zdi taku strašno splošna, da je lahko vsje in neč, in takga sovražnika lahko prilagajaš potrebam al interesom, ma je treba reč, da je držo besedo in se je hmali zečeno... Najprej Afganistan. Razbili so ga in zečeni obnavljat... naftovode. Pole...

Jakec: Ja, in Bin Ladna še iščejo...

Mihec: Kaj češ, dragi muj, sovražnika se naredi tedi sez čakolami. Tu je znal že Hitler, ki je Goebbelsa postavu prou za ministra za

propagadno.

Jakec: Eh, ja. Se zna, da so Nemci sistematični in natančni ledje, in še danes se lahko zaneses na nemško robo. Ma, ti češ reč, da so u tej vojski u Iraki, pred in po raketah in bombah, prouzaprov glavno vlogo jemeli časniki, telednevnik in novinarji?

Mihec: Točno taku. In z orodjem, ki ga imajo danes, ti lahko povejo in pokažejo prou, kar čejo.

Jakec: Ja, ma čakni numalo. Če je tu rjes, da je bla vojska u Iraki medijska, pomeni, da so se borili tudi novinarji, al ne?!

Mihec: Točno taku, dragi muj. Niso se borili s puškami in tanki, ma zes besedo in sliko, ki sta lahko še bolj močno orožje kuker bombe. Zatu ki se zna, da beseda lahko tudi ubije!

Jakec: Ti, ma,

če je tako, se Berlusconi, Fratini, Pera, Casini in ostali lažejo, kader pravijo, da Italija ni poslala v Irak svoje vojske! Poslala je ta najboljša enote, kar jih ima: Lili Gruber, Botterijevo... vsak časnik sojga, eh, jeh je blo skoraj za ano majhno divizijo.

Mihec: Ja, an par so jih tudi ulovili in za en par dni zaprli, kuker se spoduobe za vsako vojsko, pole so sami Amerikanci streljali na hotel Palestine...

Jakec: Še dobro, da ni bil noben ued Taljanov ranjen al da ni blo še kej hušega, zatu ki če ne, bi "ta popolo di santi" jemo še soje junake tudi v tej, kuker v vseh vojskah, in bi nardili spomenik ani Južni Tirolki u Rimi in ne u Bocni.

Mihec: Ja, ti se hecaš, ma sem veseu, da si zastuopo, kaj

pomjene medijska vojska.

Jakec: Ma, če malo pomislem, se mi zdi, da lahko rečemo, da se taka vojska vsak dan bije tudi pr nas.

Mihec: A, gotovo! Propaganda, dragi muj je narbulše orožje, če so volitve al pej ne!

Jakec: Eh, zaradi časnikov padejo lahko tudi kašne predsedniške glave, kuker na Koroškem, na primer.

Mihec: Sej ti pravem, da so časniki, radio in televizija nevarna stvar. Meja med tem, kar je ideal, da bi časnikarji povsem svobodno informirali, odpirali ledjem oči, jeh strili mislit o tem, kar se dogaja okuli njih, jen tem, da so v zanki takega al drugačnega gospodarja in pišejo al pej pravejo, kar paša gospodarji, je strašno težko določljiva.

Jakec: Ja, je stvar vesti, časti in pameti vsacga, ki piše, bi rjeko.

Mihec: Eh, kašenkrate je

treba znat tudi kej spustit in neč reč.

Jakec: Ja, to je pej bolj stvar tistih, ki vodijo časnik.

Mihec: Ben, pestmo, ki če ne se bo Paljk užalo... Jest mislem, da je važno predvsem tu, da človek lahko čuje vse zgonce. Pole, če zna nucat pamet, si že ustvare svoje mnenje in se odloči po svoji vesti. To se mi zdi ano bogastvo, ki se mu ne smemo odpovedat. Pomisli, kaj bi blo, če bi - denmo reč - tle pr nas imeli samo Primorski al pej samo Novi glas. Ledje bi na konci vervali, da je sveta resnica samo tu, kar je v uvodniku napisal Brezigar al pej Paljk u kašni glosi. Zlasti če se trditve ponavljajo, ledje hmali poprimejo jen zečeno verrat karkoli, ... tudi da bo zaščitni zakon za Slovence v Italiji rješe vse probleme naše manjšine, ali... ben pestmo, da ne rečem kej previ.

Jakec: Eh, ja... velika je moč besede in se zna, da smo Slovenci veren narod!

Nabrežina, Sv. Jakob, Škedenj Špacapan srečal volivce na Tržaškem

V nedeljo, 4. maja, je dr. Mirko Špacapan, kandidat SSK za deželne volitve na listi Marjetice, bil na srečanju s tržaškimi volilci. Najprej je v Nabrežini na trgu pred cerkvijo odprl kampanjo za zbiranje podpisov ob prisotnosti sekcijanskega tajnika Edvina Forčiča in občinskega svetovaleca Viktorja Tanzeja. Nato

tamkajšnji dvorani msgr. Jakoba Ukmarja. Uvodni pozdrav je imel tajnik sekcije in rajonski svetovalec Sergij Petaros, nato pa je kandidat SSK govoril zlasti o pomembnosti avtonomnega političnega nastopanja Slovencev v Italiji. To je danes omogočeno Slovenski stranki prav zato, ker ima v sklopu Marjetice priz-

je v slovenskem župnijskem domu pri Sv. Jakobu nagovoril udeležence tamkajšnega shoda po uvodnih besedah predstavnikov SSK Slame in Petarosa. V svojem nagovoru je naglasil važnost skupnih slovenskih nastopov, kar je danes realnost z enotno podporo Slovencev Riccardu Illyju. Seveda pa ne sme manjkati preferenčni glas za slovenskega kandidata na listi Marjetice, ki ima edini stvarne možnosti za izvolitev tudi v primeru Illyjevega poraza. Nato se je Špacapan srečal s Slovenci v Škedenju v

nano samostojno politično udejstvovanje. Po uspehih v Gorici si je stranka pridobila tak ugled, da je njen predstavnik avtomatično dobil mesto v predsedniškem seznamu, (listino) kot predstavnik Marjetice. Izvolitev pa si moramo Slovenci zagotoviti tudi sami, tako v goriškem kot tržaškem volilnem okrožju z zadostnim številom preferenčnih glasov. Premagati je treba namreč ostale kandidate na isti listi tako, da bo naš predstavnik v deželnem svetu tudi v primeru zmage desno sredinske koalicije.

Dolina / Od 8. do 13. maja

Vabilo na Majenco 2003

Majenca dobesedno prevzame. Redki so v našem prostoru tako slovesni prazniki, ki povezujejo celotno vas, obujajo navade iz naše bogate kulturne zakladnice in iščejo novih izzivov, da bi skupnost rastla in plodno živela na svoji zemlji. In prav zaradi tega je Majenca prerasla meje dolinske vasi, postala je zanimiva za širšo okolico, ker se živo predstavlja s starodavnimi običaji, s plesi in pesmijo, z domačo obrtnostjo, pa s tipično enogastroskopsko ponudbo.

V četrtek, 8. maja, bo ob 19.30 odprtje razstave domačih likovnikov in obrtnikov v cerkvi sv. Martina, potem pa bo v Mladinskem domu ljudsko ocenjevanje vin do 22. ure. Petkov večer pa sploh ne gre zamuditi. Po odprtju fotografske razstave *Dolina v objektivu* v Galeriji Torkla in likovne razstave v SKD Valentin Vodnik bo namreč brezplačni koncert priljubljenega dalmatinskega kantavtorja Oliverja Dragojevića, doma s Korčule. Enega največjih dalmatinskih pevcev bo spremljala

skupina *Dupini* iz Splita, uvodni nastop pa bo imela mlada priznana pevka Ylenia Zobec.

V soboto ob 18.30 bo odprtje in nagajevanja 47. občinske razstave domačih vin in 6. občinske razstave ekstrasdevskega oljčnega olja, dolgo v noč pa bo sledilo postavljanje maja. Nedeljski popoldan in večer sta posvečena koncertu pihalnega orkestra, nastopu Akademске folklorne skupine Študent iz Maribora in uradnemu odprtju plesa z ansambлом *Okrogli muzikantje*, ki ga bo uvedel prihod parterjev in parterc na Gorico ob 19. uri. V ponedeljek se bodo predstavili osnovnošolci Prežihovega Voranca iz Doline in plesna skupina SKD Valentin Vodnik, večer pa bodo razveselili takti Zamejskega kvinteta.

Zadnji, torkov, večer bo nastopil Pihalni orkester Breg, ob 19. uri pa bo slovesno podiranje maja.

Bralce opozorjamo, da je za podrobnejše informacije na razpolago spletna stran www.majenca.com.

Slovenski raziskovalni inštitut / Redni občni zbor Vse večji izzivi za SLORI

V času, ki zahteva reorganizacijo ustanov in življenja naše skupnosti, uveljavljanje v italijanski družbi in udejanjanje mehanizmov sožitja, stopa še bolj v ospredje vloga Slovenskega raziskovalnega inštituta. Tako je na 25. rednem občnem zboru začel poročilo upravnega odbora ravnatelj SLORI-ja Emidij Susič, ki je poudaril, da se lahko le z izdelavo temeljitih načrtov utrdimo in okrepimo kot skupnost. Novi časi nalagajo torej vedno nove naloge, še posebno po sprejetju zaščitnega zakona.

Ena najvidnejših pridobitev SLORI-ja v lanskem letu je bila selitev v nove prostore na trgu Giotti pri tržaški sinagogi. Po večletni prostorski tiski je delovanje lahko zadihalo s polnimi pljuči, poleg tega pa daje lokacija novega sedeža možnost tesnejšega sodelovanja z bližnjimi slovenskimi ustanovami. Na raziskovalnem področju beležimo temeljite študije šolske problematike, med katerimi omenjamo sondažo med šoloobvezno mladino o evalvaciji slovenskih šol vseh stopenj. Poleg tega pa so posvetili primerno pozornost tudi izobraževanju šolnikov.

Lani (nekateri projekti se še nadaljujejo) je bila izvedena

FOTO KROMA

mnenjska raziskava o interesnih odnosih v občinah naše dežele, kjer bivajo Slovenci, sestavljen je bil tudi vprašalnik o odnosih na Laškem, v sodelovanju s fakulteto za šport ljubljanske univerze pa je bila izvedena anketa o vplivu športa na narodno identiteto v Sloveniji in v zamejstvu. V polnem delu je priprava fotoarhiva slovenske narodne skupnosti na Goriškem (obsegal bo nad štiri tisoč posnetkov) in bila je osnovana spletna stran Slovencev v Italiji. Poleg izdaje vrste publikacij pa je v pripravi projekt za promocijo slovenske kulture in jezika, Libris, ki bo povezoval Narodno in študijsko knjižnico

v Trstu, SLORI, znanstveno-raziskovalno središče v Kopru in sorodni inštitut v Beljaku. In ne nazadnje SLORI tvorno sodeluje pri Programski konferenci bodisi v osrednjem organu bodisi v delovnih skupinah.

Blagajniško poročilo Sergija Lipovca je bilo res ohrabrujoče. Po večletnem naporu in temeljiti reorganizaciji (SLORI je bil eden prvih manjšinskih ustanov, ki je odločno šel na topot) je inštitut likviden, manjši lanski deficit je v glavnem zakrivila selitev, sanirali pa ga bodo z rezervnim skladom.

Občni zbor je v odsotnosti predsednika Aljoše Volčiča vodil podpredsednik Vladimir Vremec, ki je po poroči-

lih predlagal, da bi kooptirali v upravni odbor tri predstavnike mlajše generacije, saj je postopno pomlajevanje članstva in upravnih organov eden glavnih ciljev inštituta. Volilni občni zbor bo sicer naslednje leto, v tem letu pa bodo v pomoč odboru ekonomistka Jana Miot, pravnik Mitja Ozbič in ekonomist Edvin Bevk.

V debati je sodelavec SLO-RI-ja v Čedadu, Riccardo Rutar, poudaril počasno, a konstantno rast slovenskega čutenja med mladimi v videmski pokrajini. Kot primer je navedel podatek, da je letos kar pet diplomskih nalog namenjenih Benečiji.

Posegla sta tudi predsednika krovnih organizacij SSO in SKGZ, Sergij Pahor in Rudi Pavšič. Pavšič je izpostavil učinkovito sodelovanje SLORI-ja pri programski konferenci, pozdravil je sodelovanje inštituta v nekaterih evropskih programih in pogledal v Beneško Slovenijo, od koder prihajajo spodbudne novice. Pahor je poudaril neprecenljivo vlogo inštituta v dajanju napotkov za razvoj naše skupnosti, podčrtal pa je tudi pomen povezovanja s sorodnimi organizacijami v Sloveniji, še posebno v vidiku skorajšnjega vstopa matice v Evropsko unijo.

MR

Študijski center Melanie Klein / Poletno središče v Bazovici

Pozdrav peti Pikapolonici...

V petek, 2. t.m., se je začelo vpisovanje v poletni center Pikapolonica 2003, ki bo trajalo do prvih junijskih dni. Po zamisli Študijskega centra Melanie Klein in v sodelovanju s Slovensko prosveto bo letošnja, peta Pikapolonica letela od 7. julija do 15. avgusta. Predsednica Študijskega centra, Francesca Simoni, smo prosili, da nam predstavi poletno središče, ki bo, tako kot vsa prejšnja leta, potekalo v prostorih bazovskega občinskega vrta.

Kakšen bo letošnji program?

Program, ki smo ga načrtovali, bo pester, to pomeni, da bo zanimiv in obenem zabaven, kot se za počitni-

ške aktivnosti spodobi. Da bi bil tudi raznolik, smo za vsak teden izbrali drugačno temo, ki bo povezovala vsakodnevne dejavnosti. Prvi teden bodo otroci odkrivali srčni utrip narave. S pomočjo didaktičnih iger bodo na nenavaden način stopili v stik z okoljem, ki jih obdaja. V drugem tednu se bomo posvetili raznim obrtem in ročnim delom, ki jih bomo razstavili v petek, ko bomo priredili manjši, interni sejem. Tretji teden bodo prišli na svoj račun športniki, ki bodo tekmovali v sodobnih in antičnih športnih panogah, s katerimi so se bavili že antični Grki. Četrty teden bo namenjen kraškimi navadam: med drugim bomo po svojih močeh pripravili nekaj tipičnih kraških dobrot. Zadnji te-

den pa bo prežet s pravljicnim vzdušjem ob pripravah na zaključno prireditev. Vsako sredo se bomo podali še na krajši izlet, katerega cilj bo seveda povezan z ome-

razmerje ene vzgojiteljice na šest otrok, kar pripomore k sproščenemu vzdušju in dobremu skupinskemu delu. Tretje, na kar smo ponosni, je to, da sprejemamo v svojo sredo tudi otroke ita-

Utrinek z lanskega zaključnega nastopa

lijanske narodnosti, ki živijo v glavnem v okoliških vaseh in že obisku jejo slovenski vrtec ali šolo. Moramo pa priznati, da cenijo našo pobudo tudi tisti, ki se vozijo iz mesta in med letom nimajo neposred-

nega stika s slovenskimi vrstniki, ker imajo možnost, da v prijetnem okolju in na spontan ter igriv način spoznajo kulturo in jezik, ki jim nista več povsem tuja. Verjamemo, da bo v bodoče to pozitivno vplivalo na njihovo dožemanje krajevne stvarnosti.

Kateri starosti otrok se posvečate?

Naši varovanci imajo najmanj dve, največ pa 10 let. Ker so razvojne stopnje v zgodnjih letih zelo različne, smo sklenili, da bomo izpeljali programski različici,

razmerje ene vzgojiteljice na šest otrok, kar pripomore k sproščenemu vzdušju in dobremu skupinskemu delu. Tretje, na kar smo ponosni, je to, da sprejemamo v svojo sredo tudi otroke ita-

lijanske narodnosti, ki živijo v glavnem v okoliških vaseh in že obisku jejo slovenski vrtec ali šolo. Moramo pa priznati, da cenijo našo pobudo tudi tisti, ki se vozijo iz mesta in med letom nimajo neposred-

nega stika s slovenskimi vrstniki, ker imajo možnost, da v prijetnem okolju in na spontan ter igriv način spoznajo kulturo in jezik, ki jim nista več povsem tuja. Verjamemo, da bo v bodoče to pozitivno vplivalo na njihovo dožemanje krajevne stvarnosti.

Kateri starosti otrok se posvečate?

Naši varovanci imajo najmanj dve, največ pa 10 let. Ker so razvojne stopnje v zgodnjih letih zelo različne, smo sklenili, da bomo izpeljali programski različici,

razmerje ene vzgojiteljice na šest otrok, kar pripomore k sproščenemu vzdušju in dobremu skupinskemu delu. Tretje, na kar smo ponosni, je to, da sprejemamo v svojo sredo tudi otroke ita-

lijanske narodnosti, ki živijo v glavnem v okoliških vaseh in že obisku jejo slovenski vrtec ali šolo. Moramo pa priznati, da cenijo našo pobudo tudi tisti, ki se vozijo iz mesta in med letom nimajo neposred-

nega stika s slovenskimi vrstniki, ker imajo možnost, da v prijetnem okolju in na spontan ter igriv način spoznajo kulturo in jezik, ki jim nista več povsem tuja. Verjamemo, da bo v bodoče to pozitivno vplivalo na njihovo dožemanje krajevne stvarnosti.

Kateri starosti otrok se posvečate?

Naši varovanci imajo najmanj dve, največ pa 10 let. Ker so razvojne stopnje v zgodnjih letih zelo različne, smo sklenili, da bomo izpeljali programski različici,

pripravljeni za vsako skupino. Najmanjši, stari od dveh do petih let, bodo zato sledili enostavnejšim dejavnostim, osnovnošolci pa se bodo lotili zahtevnejših opravil.

Ob koncu se nekaj praktičnih navodil. Kje in kdaj poteka vpisovanje?

Vsem, ki bi radi izvedeli kaj več, smo na razpolago ob ponedeljkih (od 10. do 13. ure) in petkih (od 16. do 19. ure) na sedežu Študijskega centra Melanie Klein, v ul. Donizetti 3. oz. na telefonski številki 328 4559414. Interesenti pa se lahko zgledajo tudi pri Slovenski prosveti od ponedeljka do petka, od 9. do 17. ure.

(AL)

Novosti v SSG

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča je na seji, 30. aprila 2003, razpravljal o izredno težkem finančnem položaju ustanove. Ugotovil je, da mora začeti z radikalnim sanacijskim načrtom in temu prilagoditi celotno dejavnost, sicer gledališču grozi zaprtje. Sklenil je, da ob odhodu prejšnjega ravnatelja in umetniškega vodje Marka Sosiča, ki se mu zahvaljuje za opravljeno delo, poišče notranje rešitve. Za vršilca dolžnosti ravnatelja imenuje za obdobje enega leta Marjana Kravosa. Nadalje je upravni svet kljub huhi finančni krizi, sprejel sklep, da zagotovi sedanjo zaposlitveno raven vseh struktur Slovenskega stalnega gledališča.

SDGZ / Predstavitev spletne strani

Okusi Trsta in okolice

Tudi najbolj zahteven turist je prišel na svoje. Pred nekaj dnevi je namreč začela delovati spletna stran, ki je končno zapolnila vrzel v turistični promociji na Tržaškem. Za velik korak je poskrbelo

FOTO KROMA

Slovensko deželno gospodarsko združenje, ki je z naslovom www.triesteturismo.net na internetu zbralo pod isto streho turistično, enogastronomsko in kulturno ponudbo Trsta in okolice. SDGZ si je projekt v celoti zamislilo in ga realiziralo, predstavili pa so ga v sredo, 30. aprila, v Trgovinski zbornici v Trstu. Slednja je pobudo financirala s prispevkom Sklada za neobdaven bencin. Predstavitev se je udeležil tudi predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti, ki je pozdravil pobudo in poudaril, da je zbornica zelo angažirana na tem področju ter namerava s podporo tovrstnih pobud vsekakor nadaljevati. Premostljiv mejnik pa predstavlja

leto 2006, ko bo konec goriva po olajšani ceni in torej tudi bencinskega sklada, tako da bo treba poiskati nove vire financiranja.

Med mestom in okolico je treba ustvariti sistem, je poudaril v uvodnih besedah predsednik SDGZ Marino Pečenik, in izpostavil dejstvo, da so možnosti, ki jih na tem področju ponuja celotni pokrajinski teritorij, mnogo premalo izkoriščene. Trst zapostavlja okolico in se ne zaveda njenih bogastev ter razvojnih možnosti, zato je treba najti sistem, ki bi povezoval danes razdrobljeno turistično ponudbo in jo promoviral. Novonastala spletna stran je nedvomno prvi pravi korak v to smer.

Predsednik gostinske sekcije SDGZ Niko Tenze je dejal, da je zamisel o projektu nastala že pred časom, ker je jasno prišla na dan potreba po koordinaciji bogate ponudbe Krasa. Spletna

stran združuje vinogradnike, kmečke turizme, kampinge, obrtnike, čebelarje in še bi lahko naštevati. V bližnji bodočnosti pa bi lahko ponudbo razširili tudi čez mejo, da bi tržaški in slovenski Kras končno postala eno.

"Danes je turizem vezan predvsem na naravno okolje in krajevno enogastronomijo", je poudaril tajnik agencije Promotrieste Paolo de Gavardo ter dodal, da lahko pri nas to dvoje združimo z edinstveno kulturno realnostjo. Turistična promocija in ponudba pa morata biti na profesionalni ravni, cene promocij so namreč zelo visoke in neuspehi so nedopustni. De Gavardo je predlagal, da bi na Krasu v enem

poletnem tednu združili in predstavili vrsto pobud, slednje bi močno promovirali, uskladiti pa bi bilo treba tudi koledar mestnih in okoliških prireditvev skozi celo leto.

Tajnik SDGZ Davorin Devetak je predstavil dr. Boruta Klabjana, avtorja štirih turističnih poti skozi krajevno zgodovino in naravo (*Habsburški Trst, Umetnost in Okusi Krasa, Šport v naravi, Sprehodi po okolici*) in računalniškega programerja Dejana Kozino, ki je pripravil spletno stran. Danes je v ta projekt vključenih okrog petdeset ponudnikov, stran pa bodo stalno dopolnjevali in bogatili. Devetak se je ob koncu zahvalil vsem ustanovam, ki so sodelovale pri urenitvi projekta (stanovski organizaciji Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev, konzorcij za zaščito vin Kras, združenje tržaških hotelirjev CAT, promocijski odbor DOP Tergeste za ekstrasdeviško oljčno olje in Konzorcij čebelarjev Tržaške pokrajine).

Posegel je tudi pokrajinski predsednik Zveze neposrednih obdelovalcev Dimitri Žbogar, ki je opomnil predvsem na pomen tipičnih krajevnih proizvodov.

Matjaž Rustja

OBVESTILA

ŽELIŠ PRENEHATI s kajenjem? Organizacija Hyperion-onlus ti lahko pomaga, ker tudi letos prireja intenzivni tečaj za odvajanje od kajenja, ki ga bosta vodila psihoterapevka dr. Ernestina Cariello in zdravnik-psihoterapevt dr. Claudio Poropat. Tečaj bo potekal od 7. do 10. maja 2003, nato bodo sledila enkrat tedenska srečanja za dva meseca. Srečanja bodo potekala v prostorih župnijske dvorane ob cerkvi bivše umobolnice pri Sv. Ivanu, ul. de Pastorovich 6/B, z urnikom 20.00-21.30. Za vpis in informacije kličite na telefon 349 3595560 (dr. Robert Sulčič).

URA MOLITVE z mašo za duhovne poklice, mladino in družine bo v ponedeljek, 12. maja, ob 18.30 v barkovljanski cerkvi. K udeležbi toplo vabita Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu in Klub prijateljstva.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi v četrtek, 15. maja, ob 16.30 v Peterlinovo dvorano v ul. Donizetti 3, na družabno srečanje in na razgovor s prof. Ivanom Artačem, ki bo govoril o svojih delih ter predstavil knjigo *Nebo je žarelo*.

IZLET v Strunjan in Piran bo v ponedeljek, 26. maja. Prireja ga Klub prijateljstva. V Strunjanu bo g. Jože Špeh daroval sveto mašo v čast Mariji, v Piranu si bomo ogledali obnovljeni starodavni minoritski samostan. Prijave od 8. do 17. maja oz. do zapolnitve mest v večernih urah na tel. št. 040 43194 (Martelanc) in 040 225468 (Puntar) ali osebno v ulici Donizetti 3 v dvorani ali pred dvorano v prvem nadstropju od torka, 13., do četrta, 15. maja, ob 11. do 13. ure ter od 15. do 17. ure.

KRUT PRIREJA tečaj masaže dojenčka in starejšega

otroka, ki bo potekal v drugi polovici maja. Vodila ga bo dipl. fizioterapevka Karin Vitez. Vpisovanje in informacije na sedežu, ul. Cicerone 8, tel.: 040-360072.

ŠC MELANIE Klein prireja poletni center Pikapolonica od 7. julija do 8. avgusta v prostorih otroškega vrtca v Bazovici. Središče je namenjeno otrokom od 2. do 10. leta starosti, vpisovanje pa je odprto do 20. junija. Za informacije in prijave kličite 328 4559414 ali se zglasite v društvenih uradih na ul. Donizetti 3 ob ponedeljkih od 10. do 13. ure in ob petkih od 16. do 19. ure. Prijave sprejema tudi Slovenska prosveta vsak dan od 9. do 17. ure.

DAROVI

ZA OTROŠKI zbor Slomšek: Karlo Mezgec 10,00 €.

ZA POSTAVITEV spomenika Ubaldu Vrabcu na rojstno hišo v Trstu daruje družina Korsič od Sv. Ivana 30,00 € namesto cvetja na grob g. Pine Mirošič Kocjančič.

ZAKULTURNO dejavnost pri Sv. Ivanu daruje družina Korsič od Sv. Ivana 190,00 €.

ZACERKEV v Ricmanjih: namesto cvetja na grob pok. Justine Berdon daruje g. Dala z družino Pregarc 50,00 €.

ZA ČIŠČENJE cerkve v Bazovici: Meri Ozbič 20,00, Renata Carli 20 evrov, družini Drnovšček in Sgubin 25,00, Zdenka Marc 10,00 €, Elvira Baitz 30 evrov, Magda Tinetova 100,00, Norma Stopar 15,00 €.

ZA CERKEV na Pesku: v spomin na pokojno sestro Ano Bernetič sestra Marija 20,00 €.

ZA CERKEV v Bazovici: v spomin na pokojnega moža Vincenca Kržmančiča žena Marija 20,00 €. Ob srebrni poroki Ksenia Brass in Dar-ko Grgič 100,00 €.

Promocija deželne enogastronomije

I Veronelli et ulivum

I Veronelli et ulivum je bila za Furlanijo-Julijsko krajino, posebno pa za Trst izredna pobuda in priložnost. Dežela je ob podpori Tržaške pokrajine in Tržaške trgovinske zbornice v ponedeljek in torek, 5. in 6. maja, v Trst privabila predstavnike specializiranega tiska in enogastronomске izvedence z vsega sveta, zato da bi jim predstavila vrhunske enogastronomске izdelke iz naše dežele.

Program obiska je obsegal vrsto vodenih degustacij, predstavitev, ekskurzij in strokovnih predavanj, ki jih je vodil znani novinar in kritik Luigi Veronelli oziroma njegovi sodelavci. Novinarjem, uvoznikom, izvoznikom, gostincem, vzgojiteljem iz vse Italije, kot tudi iz tujine, od Indije do Združenih držav Amerike - so skušali približati pristne okuse naših proizvodov, s katerimi so se izvedenci lahko srečali neposredno na teritoriju samem, spoznali so proizvajalce, pokrajino, stil življenja v naših krajih. Cilj pobude je bil, da bi ti mednarodni izvedenci postali neke vrste multiplikatorji, to je da bi proizvode naše dežele promovirali v svojem okolju in na svojem področju.

Predstavili so vrhunska vina iz vse dežele in jih specializirani publiko približali tako, da so jih ponudili ob hrani, ki so jo pripravili priznani kuharski šefi. K predstavitvi lastnih vin, olj in drugih jedi so bili povabljeni samo proizvajalci, ki jih je Luigi

Veronelli v svojih znamenitih vodnikih označil s tremi zvezdicami ali dvema zvezdicama, s prestižnim soncem ali z znakom nastajajočega neba. Med njimi je najmanj devet slovenskih vinarjev: Edi Kante predstavlja Tržaško pokrajino, ostali pa so seveda iz Goriških brd: Aldo Polencic, Damjan Podveršič, Gravner, Renato Keber, La Castellada, Primožič, Matjaž Terčič in Franco Terpin.

Med tipičnimi jedmi iz naše dežele so posebej predstavili pršut in troto iz San Danieleja, sir Montasio ter jedi iz gosjega mesa Jolanda de Colo'. Velik delež pri predstavitvi pristnih okusov naše dežele so imela ekstrasdeviška oljčna olja. Med proizvajalci olja je bilo kar šest Slovencev: Kmetijska zadruga Dolina, družina Starec Angela, Rado Kocjancic, Parovel, Sancin in Robi Ota.

Pobudo so poleg Tržaške pokrajine in Tržaške trgovinske zbornice podprli še Deželni zavod za razvoj kmetijstva ERSa, turistična agencija AIA, deželni World Trade Center in ameriški zavod za vino in hrano. Po uradnem dvodnevem programu, ki je v glavnem potekal v Trstu, so udeleženci lahko podaljšali obisk in si med strokovno vodenimi ekskurzijami ogledali nekatere kraje in obiskali kleti iz naše dežele. Med temi pa žal ni bilo kleti in kmetij slovenskih proizvajalcev iz Tržaške pokrajine in iz Brd.

(BS)

Pobuda mladih

V podporo Radiu 2

Ni še prepozno, da ponudimo konkretno podporo in se zavzamemo za rešitev slovenskih programov, ki jih na Koroškem avstrijska radiotelevizijska hiša ORF hoče ukiniti. MOSP (Mladi v odkrivanju skupnih poti) in MsSSk (Mladinska sekcija Slovenske skupnosti) sta se vključila v akcijo v podporo Radiu 2 in Radiu Agora' ter vabita, da se jima pridruži čim večje število posameznikov in organizacij iz našega zamejstva.

Zakaj sploh gre? Člani MOSPa so že začeli brezplačno deliti rumeno-oranžne razglednice, na katerih v nemščini in angleščini piše: "Ob

štovala pravice svojih manjšin in si prizadevala za obstoj Slovenskih radijskih programov". Za vse, ki bi radi sodelovali pri tej akciji, naj še povemo, da je dovolj, da na hrbtno stran prilepijo znamko in pošljejo razglednico. Poleg tega pa lahko nad seznam organizacij, ki podpirajo to pobudo, doda svoje ime, priimek, ter mesto v katerem stanuje.

Razglednice lahko najdete v Narodni in študijski knjižnici v ul. Sv. Frančiška, v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3, na sedežu stranke Slovenske skupnosti v ulici Galina 5 in v baru OXIS v Križu. Pobudniki te akcije so tri mla-

koncu leta 2002, je Österreichische Rundfunk (ORF, avstrijski RAI) črtal finančno podporo manjšinskemu radiu na Koroškem. Slovenski programi na Koroškem se soočajo z ukinitvijo... Manjšine imajo pravico do dostopa k medijem v materinščini. Pozivamo Evropski svet, da naj zagotovi, da bo Avstrija spo-

dinske koroške organizacije, Koroška dijaška zveza, Klub slovenskih študentk in študentov na Dunaju in Mlada Enotna lista. Poleg MOSPa in MsSSk so se angažirale številne evropske manjšinske mladinske organizacije ter seveda YEN, v katerega so le-te včlanjene.

Matjaž Jaklič

SKD IGO GRUDEN

vabi

na koncert ženskega zbora

SOVODENJSKA DEKLETA

v nedeljo, 11. maja 2003, ob 20. uri,
v dvorani Igo Gruden v Nabrežini.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

GOSTOVANJE PRODUKCIJE SNG DRAMA LJUBLJANA

Prva slovenska uprizoritev

Thomas Bernhard

IZBOLJŠEVALEC SVETA

REŽIJA Dušan Mlakar

Vse je pretirano, a brez pretiravanja
sploh ne moreš nič povedati.

- petek, 9. maja, ob 20.30 Red A, F
- soboto, 10. maja, ob 20.30 Red B, T
(z italijanskimi podnapisi)
- nedeljo, 11. maja, ob 16.00 Red C, D

Parkirišče na trgu Peruginu bo odprto v petek, 9., in v soboto, 10. maja.
Za vse informacije je na razpolago brezplačna telefonska številka 800-214302 ali 0039 040 362542

S 1. STRANI

Posvet v okviru...

Ob koncu je dejal, da ne bi smela nobena od narodnostnih skupnosti, ki sestavljajo goriško prebivalstvo, trditi, da je mesto samo njeno, temveč da je mesto tudi njeno.

Uvodne misli je povedal odbornik za kulturo na goriški občini Claudio Cressati, sklepne pa župan Vittorio Brancati. Za zaključek simpozija je potegnil črto ob vsem povedanem. Tu naj omenimo samo nekatere bistvene točke njegovih izjav. Župan je tu omenil najprej zopetno počastitev tisočletnice mesta, ki ga prejšnja uprava ni hotela ali znala pravilno prikazati. Brancati je zlasti podčrtal že tradicionalno večjezičnost in multikulturalnost mesta, na kar so tu opozorili številni predavatelji. Zgodovinski pomen tega je v Gorici še vedno ostal živ. Nato med drugim danes opozarja tudi Trgovski dom, ki naj postane kulturno zbirališče vseh goriških narodnosti. Župan je še vsem poudaril tesno povezavo med Gorico in Novo Gorico, kot je ob svojem nedavnem obisku v Gorici podčrtal predsednik Evropske komisije Romano Prodi. Vse to in še drugo naj bo Gorici v spodbudo na nadaljnji poti v evropskem opazovanju.

Goriški simpozij je nedvomno pokazal na vso aktualnost obravnavanih tem in to v duhu pravega evropskega sodelovanja.

S 1. STRANI

Za slovenskega...

Bodisi dr. Damijan Terpin kot dr. Mirko Špacapan, ki sta Illyja predstavila goriškemu občinstvu, sta izrazila mnenje številnih prisotnih tako, da sta Illyju obljubila podporo na volitvah. V svojem kratkem nagovoru pa je predsedniški kandidat Riccardo Illy, ki je pozdravil tudi v slovenskem jeziku, nakazal glavne smernice svojega predsedniškega programa, se zavzel za odprto in boljše Goriško in širše za vso deželo F-Jk, tako deželo, v kateri bo lahko tudi naša narodna skupnost razvila svoje zmožnosti in bila njen dejaven član, kot je tudi izpostavil pomen vstopa Slovenije v Evropsko unijo.

Predsedniški kandidat Riccardo Illy se je v Rupi na prazniku frtalje zadržal precej časa s predstavniki Slovenske skupnosti, prav tako pa je bil na Prazniku 1. maja v Števerjanu, kjer so ga pozdravili predstavniki SKGZ-ja in levice. S svojo prisotnostjo na obeh tradicionalnih prireditvah na Goriškem je sicer res nabiral predvsem podporo za volitve, a obenem tudi neposredno pokazal, da se pomena slovenske prisotnosti še kako zaveda.

Novička iz Laškega

Pri SKRD Jadro sta se v tem tednu zaključila tečaja slovensčine. Začetnega je ob četrtkih vodila Katja Ferletič iz Doberdoba, nadaljevalnega ob torkih pa Sonja Božič iz Trziča. Osem udeležencev je končalo začetni tečaj, štirje pa nadaljevalnega.

Letošnji Praznik frtalje se ujema z delikatnim obdobjem, ki ga doživlja naša narodnostna skupnost, in sicer z volilnim bojem, ki se pripravlja za obnovo deželne svete. Kot politični tajnik edine slovenske stranke v zamejstvu ne morem mimo tega bistvenega momenta, tako da bo moj nagovor usmerjen predvsem v razmišljanja okoli te točke. (...)

Verjetno smo na Goriškem tako rekoč še vedno v omami krasnega uspeha, ki smo ga dosegli ob zadnjih občinskih volitvah, predvsem pa od rezultatov Brancatijeve uprave, s katero smo najprej dobili zaščitni zakon za celotno občino, nato ustavev razlašanja na Jeremitišču in dokončno rešitev tega našega zaselka, ki je postal pravi simbol našega današnjega boja za obstoj manjšine. Vsem pa je tudi na očeh preobrat v odnosu do čezmejnega sodelovanja, ki je sedaj postalo stalnica v načinu delovanja goriškega občinskega odbora z načrti, ki jih podpira tudi EU. To je jasno potrdil tudi predsednik EU Prodi s svojim nedavnim obiskom v Gorici.

Marsikomu se bo zdelo neverjetno, da je mogoče v tako kratkem času spremeniti toliko stvari in doseči rezultate, ki so se nam še pred manj kot enim letom zdeli nepojmljivi.

Očitno volilni preobrat lahko prinese to možnost, potrebno pa je, da smo Slovenci in slovenska stranka prisotni in na volitvah tudi uspešni.

(...) Presoditi moramo tudi, ali nam je do tega, da bomo imeli v deželnem svetu svoje kvalificirano predstavništvo, ki bo tudi znalo najti enotnost ob ključnih vprašanjih, ki zadevajo našo manjšino, kot se danes k

Iz nagovora dr. Damijana Terpina na Prazniku frtalje v Rupi v četrtek, 1. maja

"Pomemben bo prav vsak glas!"

sreči lepo dogaja v goriški občini.

Dežela Furlanija-Juljska krajina je dežela z avtonomnim statutom predvsem zato, ker je v prejšnjem stoletju doživela težke zgodovinske trenutke in kot posledica letih živi v njenih mejah slovenska narodna manjšina. Prav zaradi teh okoliščin razpolaga naša dežela s pomembno postavko avtonomnosti prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine na njenem teritoriju. To pre-pogosto pozabljajo vsi tisti, ki odgovarjajo za vodilna mesta na deželi oz., bolje povedano, pozabljajo, ko gre npr. za pomembne odločitve okoli volilnega zakona. Ko so na dnevnem redu proslave in paradne situacije, posebno pa, ko so deželni predstavniki gostje v naši sredi, to plat radi podčrtujejo. Dejstva pa v zadnjem mandatu, ki ga je vodila desna sredina, govorijo drugače. Izglasovali so volilni zakon, ki nas sploh ne omenja, ukinili so Kraško gorsko skupnost, grozijo s Kraškim parkom, ki naj bi ga ne upravljali domačini, in sistematično zavlačujejo izplačevanje podpor našim organizacijam, ki jih niso niti sami prispevali, pač pa prihajajo iz Rima.

Deželni svet ne more obstajati brez predstavnstva slovenske stranke. Tridesetletna prisotnost od nastanka naše

dežele je v deželnem svetu pustila svoje sledi, huda praznina pa zija zaradi odsotnosti svetovalcev SSK v zadnjih desetih letih. Pravzaprav bi se spodobilo, da bi bil Slovincu

stavniki v izvoljenih telesih. (...)

V danih okoliščinah, ko so koalicije, ki podpirajo našega skupnega kandidata Riccarda Illyja, in njihovi slovenski kandidati znani, ne bomo lagali, če povemo, da je med slovenskimi kandidati Mirko Špacapan edini, ki ima realne možnosti za izvolitev. Letošnje deželne volitve so preveč pomembne, da bi si zatiskali oči in ponovno razkropljeno in nespametno volili vseprek in kogarkoli, brez vsakršne perspektive za izvolitev. Vsaka preferenca je pomembna, vsak glas bistvene važnosti. (...)

Slovenska skupnost ima z Marjetico na vsedržavni ravni dogovor o sodelovanju, obenem pa ohranja v celoti svoj status avtonomne stranke, kar ni tako drugorazredno. Slovenska skupnost pa sama sprejema politične odločitve in vodi lastno manjšinsko politiko, za katero odgovarja izključno volivcem in ostalim Slovincem v zamejstvu, kar za Slovence v drugih strankah žal ne more veljati.

Povezavo z Marjetico pri SSK imamo tudi za pomembno strateško možnost, ki jo imamo, da kljub svoji majhnosti in danemu volilnemu sistemu dosegamo vidnejše rezultate in izvolimo čim več naših ljudi na odgovorna mesta v javni upravi. Gorica je temu pristen in živ dokaz. (...)

Zato da lahko pride problematika slovenske manjšine na dan, je torej nujno, da razpolaga slovenska narodna skupnost s svojimi pred-

ve za izvolitev. Vsaka preferenca je pomembna, vsak glas bistvene važnosti. (...)

Slovenska skupnost ima z Marjetico na vsedržavni ravni dogovor o sodelovanju, obenem pa ohranja v celoti svoj status avtonomne stranke, kar ni tako drugorazredno. Slovenska skupnost pa sama sprejema politične odločitve in vodi lastno manjšinsko politiko, za katero odgovarja izključno volivcem in ostalim Slovincem v zamejstvu, kar za Slovence v drugih strankah žal ne more veljati.

Povezavo z Marjetico pri SSK imamo tudi za pomembno strateško možnost, ki jo imamo, da kljub svoji majhnosti in danemu volilnemu sistemu dosegamo vidnejše rezultate in izvolimo čim več naših ljudi na odgovorna mesta v javni upravi. Gorica je temu pristen in živ dokaz. (...)

V prihodnjih mesecih se bo naš prostor spremenil, izboljšal, ker bodo z vstopom naše matične države v EU fizične pregrade, ki so ovirale normalno življenje na tem predelu evropske celine, končno šle v ropotarnico zgodovine. Prineslo nam bo svežega duha in novih priložnosti, vendar za koriščenje novega potenciala bo potrebno, da naša družba in naš človek poišče novo ravnotežje v novih zgodovinskih okoliščinah.

Dejansko se vračamo v desetletja, ko je bil naš prostor skupen in enovit, vendar so vojna dejanja in politične posledice, ki jih je prinesla nova razmejitev, žal razdelili to nekoč enovito zemljo in v petih desetletjih skazili sožitje, ki je vladalo več stoletij. Po petih desetletjih bo torej potrebno nekaj časa za prilagajanje, da bodo ljudje različnih narodnosti lahko drugače zaživel na teritoriju, ki ne bo poznal več meja. Hočeš nočeš bomo v to vsi skupaj tudi prisiljeni, kar pa za Slovence, sem prepričan, gotovo ne bo problem.

(...) Izvolitev čim več slovenskih predstavnikov v deželni svet je nedvomno bistvene važnosti za nadaljnje delovanje naših ustanov in ljudi, vendar še bolj pomemben bo signal, ki ga bomo znali dati našim so-govornikom in vsem, ki oblikujejo deželno stvarnost: ali je slovenska manjšina preživela povojna desetletja in je zmožna razmišljati skupno, biti politični subjekt, ali so med nami še vedno prisotne pregrade in zidovi, s katerimi smo si v preteklosti prevečkrat kopali jamo? Upam in verjamem, da nas je še toliko, ki slovensko mislimo, da bomo znali odgovoriti pozitivno na ta izziv.

S 1. STRANI

Pomembna pridobitev...

Gre za izjemno pomembno dejanje za vse nas, še posebej za predstavnike slovenske manjšine v Gorici, saj je odprtje podružnice Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje veliko dejanje za vso našo skupnost in tudi za vso Gorico ter širše okolje. Po eni strani nova bančna izpostava slovenskega denarnega zavoda kaže na dejavno gospodarsko slovensko prisotnost v mestu, po drugi pa nedvoumno kaže tudi na dejstvo, da je ta hranilni zavod živ in se razvija, je blizu našemu človeku na območju, na katerem Slovenci od vedno živimo, kot potrjuje tudi trditev, kako res je, da so hranilnice "po meri človeka" še danes izjemno pomembne.

Okoliški župani, člani in prijatelji banke, goriški župan Vittorio Brancati s svojo vedrino in toplimi besedami, goriški prefekt dr. Camillo Andreana s tehtnim pozdravom, ravnatelj zavoda Savo Ušaj, predvsem pa predsednik upravnega sveta Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje Mirko Hmeljak ter vrsta govornikov, med katerimi moramo omeniti senatorja Miloša Budina, pokrajinskega odbornika za čezmejno sodelovanje Marka Marinčiča, predsednika goriškega Sveta slovenskih organizacij Janeza Povšeta, goriške

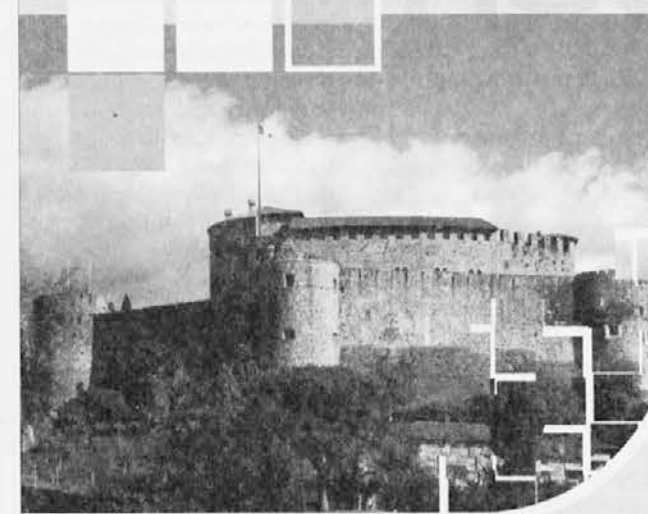
SKGZ Nataše Paulin in predstavnika deželne zveze Zadrugne banke Renza Medeosija, vsi ti in še posebej številno občinstvo so odprtju banke dali tisti ton, ki ga pomembno dejanje mora imeti, če se hoče imenovati slovesnost.

Za blagoslov nove bančne izpostave je poskrbel p. Mirko Pelicon, ki je vsem, še posebej upraviteljem, voščil veliko modrosti pri upravljanju z denarjem. Trak nove bančne izpostave našega denarnega zavoda je prerezal goriški župan Brancati, ki je s svojo prisotnostjo še enkrat dokazal, da se zaveda pomembnosti slovenske prisotnosti v Gorici, kot je odprtje nove podružnice tudi pravilno umestil v ves goriški prostor, ki bo dobil povsem novo podobo po vstopu Slovenije v EU prihodnje leto.

Na velikem dvorišču Kulturnega centra Lojze Bratuž so predstavniki Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje po slovesnosti in ogledu novih prostorov podružnice priredili družabnost, na kateri so tudi razrezali dovolj veliko torto, da si jo je lahko vsakdo privoščil. Predvsem pa je bila družabnost priložnost, da so lahko ravnatelj podružnice Erik Bensa ter Ivo Cotič in Marko Kodermac, ki bodo podružnico banke odslej vodili, pobliže našli stik z morebitnimi novimi klienti.

Odveč je na koncu vabilo, da se moramo slovenski ljudje posluževati naših hranilnih zavodov, odslej tudi podružnice Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje v Gorici, ker bomo le združeni kos novim izzivom, ki nam jih prinaša čas!

Povsod prisotni
nas potrebujete...

... odslej tudi v
Gorici

NOVA PODRUŽNICA V GORICI
DREVORED 20. SETTEMBRA 138

BANCA DI CREDITO COOPERATIVO DI DOBERDÒ e SAVOGNA
ZADRUŽNA BANKA DOBERDOB in SOVODNJE www.bccdas.it

Na Vegovem in Cankarjevem tekmovanju Izredno uspešni dijaki srednje šole Trinko

Poleg strogo šolskega dela, ki temelji na predpisani učni snovi, se na srednji šoli Ivan Trinko dogaja vsako leto marsikaj zanimivega in spodbudnega. Izven šolskega urnika namreč med celim šolskim letom potekajo najrazličnejše obšolske dejavnosti v pestrih ponudbah t.i. delavnic ali krožkov. V njih najdemo s pomočjo izkušenih mentorjev primerno potešitev navdušeni pevci, gibčni plesalci in telovadci, gledališko usmerjeni učenci, pa tudi tisti, ki jih privlačujejo računalniške vragolije ali skrivnosti videokamera. Poleg tega pa najbolj vneti, zagrizeno delavni in marljivi najdemo še čas za temeljito pripravo na tekmovanja, ki se jim ponujajo z različnih področij. Tako že nekaj let sodelujejo na Cankarjevem tekmovanju, ki jih uvaja v literarni umetniški svet, in na Vegovem, ki bistri njihovo logično, matematično sklepanje. Tudi letos so se pod strokovnim vodenjem profesorice Lučane Budal, predane besedni umetnosti in čistosti jezika, in Danijele Ferfolja, prevzete od matematičnih formul, ter Franciske Koglot, mentorice iz bližnjega Šempetra, podali v tekmovalno dogodivščino in doživeli res zavirljive uspehe na obeh zahtevnih tekmovanjih, ki potekata na različnih ravneh.

CANKARJEVO TEKMOVANJE
Že v februarju se je v prostorih SŠ Ivan Trinko v Gorici

zvrstilo šolsko tekmovanje za Cankarjevo priznanje, na katerem je sodelovalo 19 učencev iz drugih in tretjih razredov. Pri tem je največ točk (91) zbral Tomaž Pahor.

Kot nam je povedala prof. Budal, je letos priprava terjala precej truda zaradi vsebinske teme. Obdelovati so morali namreč predlagano delo Janje Vidmar *Princeska z napako*, ki obravnava kočljivo tematiko pribežnikov, tragedijo ljudi iz Bosne. Protagonistka je dekle, ki se ne more vključiti v novo, mariborsko okolje, čeprav si želi in išče prijateljev. Žal doživi pri tem veliko razočaranj, in kar je najhujše, spolno nasilje. Zaradi teh tematsko tako dramatičnih vsebin je bilo besedilo zelo zahtevno in težko, oz. neprimerno predvsem za drugošolce, kakor je poudarila prof. Budal in na to opomnila pristojne v Ljubljani. Vseeno so se dijaki zelo resno lotili dela in ob njem tudi duševno zoreli. Vseslovensko tekmovanje za isto nagrado je potekalo 8. marca v Ljubljani in na njem so se dijaki imenitno odrezali. Tomaž Pahor si je s 83,00 točkami pridobil zlato odličje, Aljaž Srebrnič s 74,50 in Anja Petrovič s 63,00 pa srebrni odličji. Dobro sta se uvrstili tudi dijakinja Marlenka Petejan in Jerica Klanjšček.

Naši srednješolci so s temi odličnimi uvrstitvami dokazali, da se lahko tudi zamejci

častno kosajo v znanju slovenske literature in jezika z vrstniki v Sloveniji, če so resno motivirani pod vodstvom zmogli mentorjev.

VEGOVO TEKMOVANJE

Po Cankarjevem tekmovanju je nastopilo še Vegovo, za katero so se učenci pripravljali približno mesec dni med matematičnimi urami in si pri tem pridobili znanja, a tudi spoznali drugačen pristop do dela, kar je seveda pozitivno vplivalo na končne rezultate.

Najprej je bilo na vrsti šolsko tekmovanje, ki je letos potekalo na SŠ Ivan Trinko v Gorici 20. marca za vse tri starostne stopnje. Za učence prvih razredov (tekmovalcev je bilo 23) je bilo to hkrati prvo in zaključno tekmovalno srečanje. Bronasta priznanja ob lepo opravljeni preizkušnji so prejeli prvošolci Riccardo Luli (100,75 točk), Mattia De Luca (95,75), Matej Dornik (75,00), Simon Peter Leban (72,00), Nikol Kerpan (71,00), Mateja Nanut (68,25) in Saša Butkovič (63,50). V drugem razredu so se med 23 prijavljenimi učenci z bronastim priznanjem ovenčali Aljaž Srebrnič (103,75), Anna Roversi (101,00), Matteo Carlesso (98,75), Albert Voncina (95,00), Jerica Klanjšček (91,00), Nikolas Juretič (88,00) in Alenka Spazzapan (87,25). Od trinajstih prijavljenih tretješolcev so bronasto odličje prejeli: Marlenka Petejan (93,75), Jurij Klanjšček (92,00),

Ivana Nanut (80,75), Anja Petrovič (76,75). Za drugo-oz. tretješolce pa se je tekmovanje nadaljevalo še na dveh stopnjah: področni in vseslovenski. Področnega tekmovanja, ki je bilo na Opčinah 29. marca (kot nam je povedala prof. Ferfolja, se je lani prvič odvijalo v Italiji, in sicer v Gorici), se je udeležilo šest drugošolcev in prav toliko tretješolcev. Srebrno nagrado so si priborili: Matteo Carlesso, Jerica Klanjšček, Anna Roversi, Albert Voncina, Jurij Klanjšček, Anja Petrovič, Valentin Radina in Ivana Nanut. Letos so se trije najboljšje uvrščeni podali tudi na vseslovensko tekmovanje, ki je bilo v Ljubljani 12. aprila. Med številnimi dobrimi tekmovalci sta si Jurij Klanjšček in Anja Petrovič izvojevala zlato odličje.

Jurij Klanjšček kot najboljši uvrščeni drugošolci bo odšel na Disfido, t.j. na mednarodno tekmovanje med Italijo, Avstrijo in Slovenijo, ki bo v Beljaku v mesecu maju.

Devet deklet iz 3. razreda pa je ubralo telovadno pot. Vsako soboto so ostajale v šoli še šesto uro, da so s prof. Kodričem vadile dobro minuto programa aerobike in se odlično uvrstile na Mladinskih igrah v Gorici in Trstu, kjer so prejele 17 točk na 20. Dobra uvrstitev jim je odprla vrata na vsedržavno tekmovanje, ki bo v Laciju 20. maja.

Ravnateljica Nadja Nanut je upravičeno ponosna na dijake in njihove mentorje; uspehov se veselimo tudi mi in jim iskreno čestitamo!

Iva Koršič

OBVESTILA

NA POVABILO Sveta slovenskih organizacij bo v četrtek, 8. maja, v Gorici na obisku župan občine Nova Gorica Mirko Brulc. Ob 16. uri bo obiskal Katoliško knjigarno na Travniku ter se srečal z nosilci tamkajšnjih dejavnosti. Nato si bo ogledal središče Lojze Bratuž.

ŠIRŠI ODBOR ZSKP se bo sestel v četrtek, 8. maja, ob 20.30 v KC Lojze Bratuž.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJ- NIH krvodajalcev iz Gorice (ADVS) prireja v nedeljo, 11. maja, v Števerjanu 37. dan krvodajalca. Ob 9.30 zbiranje na trgu pred cerkvijo, ob 10. uri maša; ob 11.15 bo prireditev s posegi predstavnikov oblasti in podelitvijo priznanj zaslužnim krvodajalcem. Ob 12.30 zakuska. Toplo vabljeni!

MIPZIN PD Vrh sv. Mihaela ter SCGV Emil Komel vabijo na zaključno prireditev v ponedeljek, 12. maja, ob 19.30 v KŠC Danica na Vrh sv. Mihaela.

DAROV

ZA ZAVOD sv. Družine V spomin na pok. Ano Vizintin daruje N.N. 200,00 €.

ZA CERKEV na Peči: družina Kaučič v spomin na moža in očeta Cvetka 250,00; Jolka Petean namesto cvetja na grob Cvetka Kaučiča 30,00 €.

ZA MISIJON p. Kosa: N.N. Vrh 100,00 €.

SOŽALJE

Ob izgubi dragega **Janka** izreka sekcija Slovenske skupnosti Sovodnje iskreno sožalje ženi Mari in otrokoma.

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

vabi na KONCERT

SREČANJA POBRATENIH ZBOROV

CIRIL SILIČ, Vrtojba

FRAN BOGOVIČ, Dobovo

MePZ RUPA-PEČ

ki bo v soboto, 10. maja 2003, ob 20. uri
v Rupi na odprtem

V primeru slabega vremena bo koncert
v Kulturnem domu v Sovodnjah.

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ARS
GALERIJA

ANDREJ KOSIČ

RAZSTAVO AKVARELOV

NEDOREČENO

bo predstavila Verena Koršič Zorn

v sredo, 14. maja, ob 18. uri v Galeriji ARS na Travniku 25.

Vljudo vabljeni!

SKRD JADRO

vabi na srečanje s tržaškim časnikarjem

LOJZETOM ABRAMOM,

ki bo prikazal diapozitive na temo
BREZPOTJA SIBIRSKEGA ALTAJA IN MOSKVA

v petek, 16. maja 2003, ob 20. uri

na sedežu društva v Romjanu.

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

KONCERT CERKVENIH PESMI

NASTOPAJO:

mešani zbori Rupa-Peč, Podgora, Lojze Bratuž,
Štandrež ter moški zbor Mirko Filej

Župnijska cerkev v Štandrežu
nedelja, 18. maja 2003, ob 17. uri

Predstavitve zgoščenke moške skupine Akord

V petek, 16. t.m., bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž predstavitev zgoščenke *Zdravica - Un brindisi, slovenske in italijanske pesmi ob Soči*; nastala je ob 10-letnici delovanja moške pevske skupine Akord, ki jo vodi dr. Mirko Špacapan. Na večeru bodo sodelovali otroci iz Podgore in 5. razred OŠ J. Abramov, recitatorji, baletna skupina SCGV Emil Komel pod vodstvom Nataše Sirk, ki bodo v režiji Lidije Jarc in ob glasbenih in pevskih vložkih MePZ Podgora, MoPS Akord ter pianistke Zulejke Devetak uprizorili scenski prizor *Pesem, še nikdar izpeta, čakala je na izraz*. Strokovno bo ploščo ocenil Hilarij Lavrenčič, priložnostni nagovor Jurij Paljk. Vabljeni!

8. dan družine

Skupnost družin Sončnica prisrčno vabi na 8. dan družine, ki bo v Gorici v nedeljo, 11. maja. Začetek je predviden ob 9. uri z mašo na Travniku; ob 10. uri bo po mestu potekala igra za starše in otroke. Po igri se bo program nadaljeval v zavodu San Luigi, ul. don Bosco 48, s kosilom, ki bo pripravljeno ob 13. uri (prispevek znaša 4 evre za odrasle in 2 evra za otroke od 3. leta dalje). Po dobri "paštašuti" se ob sproščenem klepetu in potrebnem pomenku odraslim prilaga kozarček zlahotnega. Popoldne ob 15. bo Slovenski oder iz Trsta izvajal otroško igro Lučke Susi *Duh po cekinih*, nakar se bodo mlajši in starejši pomerili v raznih športnih in skupinskih igrah. Konec je predviden približno ob 19. uri.

DAN
Družine

ob 10. uri bo po mestu potekala igra za starše in otroke. Po igri se bo program nadaljeval v zavodu San Luigi, ul. don Bosco 48, s kosilom, ki bo pripravljeno ob 13. uri (prispevek znaša 4 evre za odrasle in 2 evra za otroke od 3. leta dalje). Po dobri "paštašuti" se ob sproščenem klepetu in potrebnem pomenku odraslim prilaga kozarček zlahotnega. Popoldne ob 15. bo Slovenski oder iz Trsta izvajal otroško igro Lučke Susi *Duh po cekinih*, nakar se bodo mlajši in starejši pomerili v raznih športnih in skupinskih igrah. Konec je predviden približno ob 19. uri.

Iz organizacijskih razlogov odbor SDS prosi vse, ki bodo prisotni pri jutranji igri in na kosilu, da se do petka, 9. maja, ob 17. uri prijavijo na tel. 0481 536455.

SPD: avantura mladih planincev v Keniji

Pet fantov se je sredi leta 2001 odločilo, da preplezajo steno gore Poi v Keniji, kjer so Američani pred nekaj leti odprli prvenstveno smer, ki po težavnostni stopnji sodi med deset najtežjih. Potem ko so fantje, večinoma študentje iz različnih koncev Slovenije, zbrali potrebni denar, so se konec novembra 2002 lotili podviga.

Gora Poi je v puščavskem območju in že samo pot do vznožja zahteva veliko napora. Najza primer navedemo, da so pitno vodo dobivali iz 10 km oddaljenega izvira, prenos pa je bil seveda na kameljem hrbtu. "Miniodprava" je bila zelo uspešna, saj so fantje, vsi izkušeni plezalci, t.i. ameriško smer pramagali v nekaj dneh. V 700 m visoki steni so odprli novo, slovensko smer, ki na nekaterih mestih po težavnostni stopnji presega ameriško. Eden od članov odprave se je z gore spustil z jadralnim padalom. Sicer pa sta bila pot in vzpon na goro Poi prepolna raznih dogodivščin, presenečenj, tudi nevarnih in nadležnih zapletov s kenijsko birokracijo, a fantje so srečno vse premostili.

O tej "avanturi" so posneli kopico diapozitivov in nekaj filmov. V četrtek, 8. maja, ob 20.30 bodo svojo zgodbo predstavili tudi v KD v Gorici. Večer prireja Slovensko planinsko društvo in goriška sekcija CAI v sodelovanju s Kulturnim domom.

Naj naj naj goriški mlaj

FOTO: LEO CAHARIJA

Na fotografiji goriški in novogoriški župan pozdravlja furmane, ki so iz Trnovskega gozda pripeljali minuli teden dolgo smreko, da so pred občinsko stavbo kasneje lahko postavili mlaj.

Naše bralce pozivamo, naj glasujejo za najlepše mlaje na Goriškem na obeh straneh državne meje. Tudi letos prirejajo lepo pobudo Rumarji v sodelovanju s časopisnimi hišami Primorski dnevnik, Primorske novice, Novi glas, televizijo Vitel, MIP-om, pekarino Cotič Sovodnje, Turističnim društvom Šempas in Goriškim muzejem. Razpisan je izbor "naj mlaja" na osnovi glasovanja bralcev omenjenih treh listov: izbor najlepšega, najvišjega in najlepšega šolskega mlaja določi komisija).

Člani komisije - predsednik Andrej Malnič (etnolog), Pavel Medvešček (slikar), Zdenko Vogrič (fotograf), Rafael Podobnik (fotograf) in Arhur Bresciani (arhitekt) - si je prijavljene mlaje ogledala od 1. do 4. maja 2003. Rezultati bodo razglašeni in nagrade podeljene v Šempasu v nedeljo, 18. maja, ob 19. uri.

Spomnimo, da lahko vsakdo odda glasovnico na treh uredništvih najkasneje do 12. maja 2003. Glasovnica naj vsebuje ime in priimek, naslov ter podpis glasovalca, točno lokacijo mlaja, za katerega se glasuje (navedi ime kraja in predel naselja, kjer je mlaj). Glasovnico izpolni čim bolj in z velikimi tiskanimi črkami! Prijave in informacije: tel. (0039) 338 5076534

V Celovcu na belo nedeljo Jubilejno srečanje mladinskih zborov

Letos je na Koroškem leto "okroglih" jubilejev: ni še dolgo od zlatega jubileja Krščanske kulturne zveze, zdaj pa srebrnega praznujejo Slovenska glasbena šola in mladinski zbori.

Bela nedelja, po jutranjem dežju popoldne pomladno lepa, je v celovško koncertno hišo na 25. srečanje mladinskih zborov privabila seveda predvsem mlade, njihove starše in stare starše, udeležilo pa se ga je tudi nekaj odličnih gostov – med drugimi je bil konzul Republike Slovenije. Govor, v zahvalo organizaciji KKZ, staršem in voditeljem skupin (16, iz vseh treh dolin, Roža, Podjune in Zilje) je imel podpredsednik KKZ dr. Miha Vrbinc. Omenil je, da je petje narečnih pesmi (vsak od zborov je imel na sporedu eno tako pesem, pa tudi predstavili so se v domačem narečju) tudi "slovenščina v živo" in da se je dolgoletno vlaganje truda v vzgojo mladih že obrestovalo, kar dokazuje tudi veselje, ki so ga otroci pokazali pri nastopih.

Prireditve je nosila naslov *Vsaka vas ima svoj glas* in to so otroci, od najmlajših do malo večjih, tako glasbeno kot ritmično pokazali na odru, ko so nastopili v pisanih majicah ali narodnih nošah. Nekateri se učijo že leta, drugi so skupaj šele nekaj mesecev, vsi pa to delajo z veseljem, zato se ni bati za obstoj narodne skupnosti na Koroškem, čeprav politika včasih kaže drugače.

Na nedeljski prireditvi, ki je bila sicer po značaju malo drugačna kot npr. Koroška

poje – zato pa toliko bolj prisrčna – so nastopili otroci iz Celovca, Šmarjete v Rožu, Vogrč, Št. Ilja, Sel, Straje vasi, Št. Primoža, Radiš, Galicije, Pliberka, Železne Kaple, Loč in Rožeka (slednja sta po temperamentu najbolj navdušila, tako v narečju kot ritmiki). Piko na "i" je dala zaključna pesem *Repice, čompe, hrušče in krompir...*, ki jo je priredil Edi Oraže, prišla pa je izpod peresa slavljenke, 65-letne pesnice Lenčke Kupper, ki je koroškemu narodu podarila že ogromno otroških in mladinskih pesmi. Njej so se zahvalili tudi z rožami in dolgim aplavzom.

RB

Obletnica in kulturni dogodki Spomin na preteklost in pogled v bodočnost

Pred dvema tednoma so na Koroškem obeležili dve obletnici, ki sta na različen način zaznamovali Slovence na avstrijskem Koroškem.

V Selah in na Dunaju so se koroški Slovenci spomnili tragične usode trinajstih selskih žrtev, ki so jih nacistični rablji 29. aprila 1943 obglavili v t. i. sivi hiši na Dunaju.

V Selah so se jih spomnili s sveto mašo, spominsko proslavo in s kulturnim programom. Dejstvo, da prav v Selah še vedno živi in se razvija slovenska skupnost, je dokaz, da njihova žrtev ni bila zaman.

Občutek vitalnosti slovenskega življa na Koroškem je bilo mogoče zaznati tudi v nedeljo, 27.4.2003, v celovški koncertni hiši, kjer je potekalo 25. srečanje mladinskih pevskih zborov, ki ga je priredila Krščanska kulturna zveza.

Delo Krščanske kulturne zveze na glasbenem področju v tem obdobju se ni omejevalo na prirejanje glasbenih srečanj, ampak je segalo tudi na organiziranje mladinske dejavnosti: v ta namen je Krščanska kulturna zveza priredila tudi vrsto tečajev za voditelje in voditeljice otroških in mladinskih zborov in pripravljala notno gradivo.

Za geslo letošnjega srečanja so organizatorji izbrali *Vsaka vas ima svoj glas*. Nastopajoči zbori so zapeli eno pesem v narečju in s tem predstavili svoj domači kraj.

Nekatere narečne pesmi, ki so jih mladi pevci zapeli, so nastale prav za to priložnost, pri vseh skupinah pa je bilo mogoče opaziti res svež pristop do pevskega poustvarjanja.

Omembe vredna pa je tudi dvojna "tržaška" gledališka ponudba v kulturnem domu v Št. Primožu: v četrtek, 24. aprila, se je v sklopu gledališkega abonmaja Slovenske prosvetne zveze predstavila skupina Potujoči komedijanti iz Trsta s Štokovo komedijo *Trije tički*, v soboto pa so koroškim otrokom celjski gledališčniki uprizorili delo Miroslava Košute *Vitez na obisku*.

Peter Rustja

Na konici jezika

Na srečanju v Gorici ste povedali, da bi vas zgodbo zanimalo nadaljevati z vidika krivca romana, oz. z vidika tistega, ki ima v sebi izrazilo mržnjo do slovenske narodne skupnosti, pa čeprav ima sam korenine v njej.

To drži. Resnično me zanima, od kod ta mržnja predvsem pri tistih, ki so se odrekli svojemu jeziku in svoji narodni skupnosti. Toda, to je spet tema polna mrakobe in po svoji naravi najbrž v tem trenutku še vedno bolj primerna za psihološke raziskave. Kljub temu tega načrta ne mislim povsem ovreči, ker ponuja dovolj snovi, ki bi jo bilo treba še obravnavati. Tudi na literarni način. Toda trenutno se mi zdi osebno bolj važno, da se lotim kake bolj optimistično naravnane teme. Ob pogledu na dogajanja na politični in družbeni ravni pa bi bila brez dvoma primernejša tudi kaka pošena satira.

Hvala za pogovor in za to, da ste tudi Slovencem, ki živijo v Italiji, posredovali kosček koroške problematike, ki je v marsičem sorodna tukajšnji: obenem pa seveda prejmite iskrene čestitke za nagrado!

S 3. STRANI

Novi predsednik

V Vašem prvem nagovoru na tiskovni konferenci ste poudarili pomen dialoga.

Kdor je poročen, ve, da je treba iskati temeljni pogovor v družini. Predsedstvo je kolegialno telo, zato je treba živeti v pogovoru in v konfrontaciji.

Najprej bo potrebno najti pomiritev znotraj Zbora narodnih predstavnikov. To nam bo uspelo samo z odkrito besedo in poštenim delom. Bomo mo-

rali ljudi pač prepričevati. Že zdaj vigredi bomo priredili večje odprte sestanke tako pri Zilji kakor v Rožu in v Podjuni. Jeseni bomo organizirali srečanja po občinah, da dobro pripravimo za začetek drugega leta redne volitve. Ponovno bomo na neposreden način izvolili tako predsednika kot nov Zbor narodnih predstavnikov.

Kakšno težo pa bo v tem času imel dialog z drugo krovno organizacijo, Zvezo slovenskih organizacij?

Ce je kdo pripravljen na pogovor, se mora pogovarjati najprej s svojimi najbližjimi. Pogovor z ZSO je brez vsakega dvoma potreben.

Skušali bomo oživiti Koordinacijski odbor koroških Slovencev (KOKS), tako ožjega kot širšega, sicer pa ne more biti KOKS najvišje odločilno telo za NSKS, ker to je in ostane Zbor narodnih predstavnikov. Sklepi KOKS-a so veljavni, šele če jih potrdi Zbor narodnih predstavnikov.

Kaj pa vprašanje medijske oskrbe, od celodnevne radijske ponudbe do vprašanja skupnega časopisa?

Zelo pri srcu nam je seveda medijska oskrba, tako radio-televizijska kot tudi tisk.

Nas cilj je ohranitev celodnevne radijskega sporeda. Kar zadeva skupni časopis Novice, moramo reči, da sedanje stanje ni zadovoljivo. Ne ustreza kakovost Novic, težave so pri zbiranju naročnikov, pri osebjem itd. Zbor narodnih predstavnikov je na seji konec marca sklenil, naj se začetek izhajanja Novic preloži za dva meseca, ta čas pa naj se izkoristi za temeljito pripravo. Prejšnje predsedstvo NSKS se ni ravnilo po tem sklepu, kakor je naredilo že večkrat poprej.

Nas tednik izhaja dalje, sicer v največjih težavah, ker je prejšnje predsedstvo dalo spraviti celotni časopisni arhiv v uredniške prostore Novic.

GLOSA JURIJ PALJK

O opicah

"V nekem domu za ostarele v Kaliforniji je dopolnila 71. leto starosti filmska zvezda iz Hollywooda, ki je vse življenje in vso svojo filmsko kariero igrala vedno isto vlogo, vlogo Čite, simpatičnega šimpanza filmov o Tarzanu. Čita ima danes sladkorno bolezen, vseč so ji dietetične pijače in rada gleda risane filme," se je glasila izjemno kratka agencijska vest, ki jo je minuli ponedeljek, 28. aprila, prinesel na straneh kronike iz filmskega sveta in iz sveta zabave italijanski dnevnik *Corriere della Sera*. Ime nekdanj najboljši slavne opice na svetu Čite je bilo seveda zapisano po angleško, in sicer Cheeta, a vsi, ki smo s Tarzanovimi kiki in njegovo opico odraščali, vemo, da smo ji na Slovenskem rekli in njeno ime tudi po slovensko pisali: Čita.

Da je bila do pojava druge filmske opice, do slovitega in ogromnega King Konga, Čita najbolj slavna opica na svetu, ni potrebno govoriti nikomur, saj je ob nekdanjem olimpijskem prvaku v plavanju in kasnejšem najbolj slavnem filmskem Tarzanu vseh časov

Johnyju Weissmullerju bila glavna zvezda vseh filmov, tudi kasnejših televizijskih filmov o Tarzanu. Čita je bila vedno Čita in otroci smo imeli na Primorskem navado reči opicam kar Čita, na Kranjskem pa so svojim "afnam", ki so prav tako opice, tudi govorili Čita.

Ko je lepo razviti in od prostega plavanja v atleta zgrajeni Johny-Tarzan zatulil svoj znani: "Aaaaaaahhhhh!" in je Čita začela s svojim "U-U-U!" ter se je pri tem še imenitno tolkla po glavi, se je pravi tarzanski film šele začel. Tarzanova Jane nas mulcev ni kaj dosti zanimala, raje smo gledali Tarzana, ki je krotil leve in jahal slone, in ko je skakal v pragozdu z ene veje na drugo s pomočjo ovijalk, za katere smo prav preko filma zvedeli, da se v džungli kličejo lijane, je bil film na višku. Tudi to nas ni motilo, a se je vseeno zdelo nam vsem zelo čudno, da je bil Tarzan vedno gladko obrit, da je imel pošastno bele in diamantno svetleče zobe in ga nikdar ni zeblo, ko pa je hodil vedno okrog oblečen samo v usnjeno krpico, še to zelo slabo za-

vezano okrog ritke, kot nas tudi ni motilo, da je imel Tarzan vedno izjemno lepo počesane lase in nasmeh nekoga, ki je knjige gotovo bral, a je vseeno govoril samo tako: "Jaz Tarzan, ti Jane! Ona Čita, vsi veseli! Džungla lepa, lev nevaren! Slon velik, mame ni. Tarzan kralj džungle!"

In kaj potem, če se nam je že mulcem zdelo vse skupaj precej smešno, kako slabomni in smešno nespretni so bili Tarzanovi nasprotniki, ki so po džungli hodili s puškami in v smešnih belih oblekah, s še bolj smešnimi klobuki na glavi, ti nasprotniki, ki jih je naš mišičasti prijatelj Tarzan premagoval kot za šalo! Pri tem so mu pomagale živali iz džungle, vse po vrsti so mu priskočile na pomoč, ko je kar naenkrat zatulil svoj znani: "Aaaaaaahhhhhhh!" Kaj potem, če smo imeli radi Čito, za katero so naši starši pravili, da "je uboga žival, ker da so jo gotovo dobro namučili, da tako dobro igra, kar hoče od nje režiser!" Nam je bila

opica Čita vseč, ker je bila smešna, ker je počela neumnosti, ker se ga je na skrivaj napila in je na skrivaj kdaj tudi kako cigaro pokadila, se je ne-nehno kotalila po tleh in se prevračala, je v filmu vedno in povsod počela neumnosti, a je bila tudi vedno najboljša prijateljica Tarzana, saj mu je pomagala vedno takrat, ko ni bilo nikogar, ki bi mu lahko nudil oporo, pomoč. Čita je bila genialna!

Čita se je prevračala in delala take kozolce, kakršnih sami nismo nikdar zmogli narediti, Čita je Tarzanu z visokega drevesa skalala v naročje in jedla tiste blazno lepe banane, ki jih je bilo v Tarzanovih filmih toliko, kolikor jih sami nismo nikdar v življenju videli, kaj šele, da bi jih kdaj jedli. Da, tudi taki smo bili, ki smo jih prej videli v ustih Čite, kot pa da bi jih sami okusili! Banane namreč!

Čita je bila fantastična, ker je bila prva opica, ki smo jo kdajkoli videli in je bila tudi prva in edina opica, ki je imela ime. V šoli so nas "futrali"

s tem in so tudi pripovedovali izjemno dosti o tem! kako da "se je človek zagotovo in znanstveno dokazano razvil iz opice", doma pa so nas starši, none in stari očetje ter seveda domači gospod župnik učili, da "je človeka Bog ustvaril po svoji podobi!" Pri nas je ponavadi še oče doma dodal svojo o nastanku človeka, in sicer to, da "osle sicer poslušamo, ker se drugače ne more, rigajo namreč vedno zelo glasno, a da se zrel človek ne sme zmeniti zanje, preprosto zato ne, ker so osli!"

Tako smo otroci od malega vedeli, kdo so osli, in da se iz opice ni razvil človek!

Sami smo sicer že od malega razumeli, da iz Čite ne bi mogel postati nihče človek, a nam je bila Čita vseeno vseč, ker je bila nam podobna in predvsem zato, ker ji je bilo skoraj vse dovoljeno! Celo naši starši so se smejali njenim vragolijam in včasih tudi našim oponašanjem Čite, ko smo zavijali otroške šobice tako, kot jih je zavijala Čita, in jo posnemali: "U-U-U!" Nas mulcev ni motilo niti dejstvo, da so naše sestre na

tihem raje govorile, kako lep je Tarzan in seveda o lepih, vedno snežno belih oblekah, v katere je bila odeta Jane, ki nas zares ni zanimala.

"In kako si sploh lahko vedno bel in čist, če si pa v džungli!" smo si rekli, ko smo se po valjanju in potepanju na polju in po grmičevju, ki seveda ni bilo džungla, a nekaj je le bilo, umazani umivali ob potoku, ko smo se vračali domov!

Potem smo mulci, ki smo imeli radi Čito, odšli v svet, spoznali na poti v današnjo razdrobljeno družbo veliko takih in drugačnih opic, a nobena Čite ni nikdar nadomestila, še posebno tiste drugačne je nikdar niso mogle! Da se tiste drugačne opice tudi "afnajo" in ne samo one, smo izvedeli kasneje, nekateri so eno od takih tudi s seboj v življenje vzeli, a Čite tudi oni niso pozabili!

Še na mnoga leta, Čita!

In v našem imenu, v imenu vseh tistih mulcev, ki smo te nekoč oponašali, zvrni kozarček viskija na naše zdrave! Tako, kot znaš ti, Čita, na skrivaj!

paljk@noviglas.it

Kljub pomembnosti ni bila edina oblikovalka naše državnosti

V Ajdovščini slovesno ob jubileju vlade iz maja leta 1945

Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel odgovoril kritikom iz tako imenovane "glasne manjšine"

V Sloveniji so delavski praznik 1. maj zaznamovali z ostrimi kritikami sedanjega modela socialno zelo slabe in krivične države.

Rečeno je bilo tudi, "da so plače v javnem sektorju prestopile mejo dopustnega" in "da so gospodarske elite ugrabile državo". Najnižja plača v Sloveniji znaša komaj 40.000 tolarjev, nekateri poslovniki, ki so spriči spleta okoliščin v mnogih podjetjih postali vodilni, pa zaslužijo tudi do 13 milijonov tolarjev na mesec. Občila so obširno, tudi v dramatičnih tonih, poročala o socialnih razlikah, ki so nezdružljiva z naravo in duhom mednarodnega praznika dela.

V ponedeljek, 5. t.m., so v Ajdovščini s slavnostno sejo občinskega sveta, obnovitvijo gradnje višinskega vodovoda na planoti Gora nad Vipavsko dolino in na nekatere druge načine zaznamovali jubilej slovenske vlade. Gre za vlado, ki je bila v tem središču ustanovljena 5. maja 1945. Dogodek je bil zelo pomemben, saj naj bi vlada pomenila, da je za prebivalce na Primorskem, ki jim je fašizem grozil z uničenjem, nastopil nov čas svobode, demokracije in ustvarjanja v miru. Zaradi takih občutkov in pričakovanj je bila vlada navdušeno sprejeta. Nova vlada pod predsedstvom Borisa Kidriča se je postopno iznevrila večini pričakovanj, saj je morala skoraj vsem izvajati politiko, ki sta jo določila in zahtevala osrednje partijsko

in državno vodstvo v Beogradu. Za avtonomne ukrepe najvišjega organa izvršilne oblasti v Sloveniji pač ni bilo skoraj nobenih možnosti in pogojev.

Tudi sedaj, ko je Slovenija že več kot 10 let samostojna država, velika večina prebivalstva v državi ne ve, da vlada, ustanovljena v Ajdovščini, ni bila prva v slovenski narodni zgodovini, kot napačno poročajo občila in kar je bilo tudi zapisano v vabilu za udeležbo na slavnostni seji občinskega sveta v ponedeljek, 5. maja. Nekateri zgodovinarji so o tem v zadnjih letih napisali več knjig, a politiki vztrajno ponavljajo, da smo imeli Slovenci v prejšnjem stoletju samo eno vlado, tisto ustanovljeno v Ajdovščini. V resnici pa je bila prva slovenska vlada tista, ki jo je po razpadu avstroogrske države, 31. oktobra leta 1918, ustanovil Narodni svet v Ljubljani. Tako je napisano tudi v knjigi o zgodovini slovenskega narodnega predstavnštva, ki jo je pred leti izdal Državni zbor v Ljubljani. Tedanja vlada je razen zunanjih in vojaških zadev imela vsa zakonodajna in izvršilna pooblastila, kar je Sloveniji dajalo videz suverene države. Mednarodno sicer ni bila priznana, kljub temu pa je narodna vlada izpolnjevala vse zahteve mednarodnega prava za nastanek in obstoj držav. Slovenski vojaki so prisego prvič podajali v maternem jeziku. Manj znano je dejstvo, da sta Narodni svet in narodna vlada naroči-

la, da je treba zaustaviti italijansko vojsko, ki je 11. novembra 1918 dosegla Logatec, ki je bil zunaj območja zasedbe, kot ga je določal tajni londonski pakt, podpisan leta 1915. Zavrnila jo je srbska vojaška enota ob odločnem nastopu častnika Stevana Švabiča. Narodna vlada je delovala do 28. februarja 1919, sledile pa so ji štiri deželne vlade Slovenije, ki so delovale od 6. novembra 1919 pa do 9. julija 1921. Nadaljnjo vlado so imenovali na zasedanju Narodnega odbora za Slovenijo, ki se je razglasil "za prvi slovenski parlament" v Sokolskem domu na Taboru v Ljubljani 3. maja 1945 ponoči.

O LAJOVICU KOMISIJA
V javnih občilih se nadaljuje polemika med zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom in posameznimi javnimi delavci iz kroga t.i. "glasne manjšine", ki zahtevajo njegov odstop. Dr. Rupel naj bi bil namreč kriv za vse strupene usmeritve, denimo, glede razmerja do EU oz. ZDA ob vojni za Irak. Zunanji minister je kritikom odgovoril na svoji spletni strani, ki jo je ponatisnila tudi revija Mag. Opozoril je, da "politiko časnika Delo v zvezi s slovensko zunanjo politiko in s svojo osebo doživlja kot poziv k linču. V nasprotju z zakonom mi ne dovolijo objaviti niti paporov, povezanih z napadi, ki jih vsak dan proizvajajo zoper mene. Ko sem nekoč domneval, da se v demokratičnih državah časopisi praviloma ne branijo prispevkov zu-

nanjih ministrov svojih držav, so neke zapisali, da se mi meša". Kdo je nosilec kampanje zoper dr. Dimitrija Rupla in kakšen je njegov namen, ne moremo vedeti. Je pa v težavah tudi zaradi tega, ker ga je direktor vladnega urada za preprečevanje korupcije Boštjan Penko ovadil državnemu tožilstvu. Zlorabil naj bi svoj položaj in pravice zunanjega ministra v zvezi s financiranjem zasebne pravne fakultete in diplomatske akademije, ki naj bi ju ustanovil v Portorožu.

Vlada je na seji ob koncu aprila nadaljevala razpravo o t.i. aferi udba.net. Častnega generalnega konzula Slovenije v Avstraliji in Novi Zelandiji Dušana Lajovica vlada ni razrešila, pač pa je ustanovila komisijo, ki bo ocenila primernost Lajovica za nadaljnje opravljanje te funkcije. Sedanji mandat častnega generalnega konzula mu bo potekel 5. junija tega leta. Kar zadeva omenjeno afero, ki je nastala z objavo imen več kot milijona Slovencev na spletni strani, ki naj bi imeli odnos z Udbo, je vlada sklenila, "da bodo pristojni organi raziskali vse primere nezakonitega ravnanja s podatki in njihovimi zbirkami, razkrili morebitne storilce kaznivih dejanj in proti njim tudi ukrepali".

V petek, 9. maja, bo na poslopiju Centra Evrope v Ljubljani začela delovati posebna ura, ki bo odštevala čas vsotopa Slovenije v EU, to je do 1. maja 2004.

Marjan Drobež

V prostorih nekdanjega delavskega doma Študentski dom za potrebe politehnike v Novi Gorici

Pri naložbi sodeluje tudi Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

V Novi Gorici že dalj časa pričakujejo obisk ministra za šolstvo, znanost in šport dr. Slavka Gabra, s katerim bi predstavniki mestne občine, občine Šempeter-Vrtojba in raznih ustanov, obravnavali stanje in problematiko visokošolskega izobraževanja na Goriškem. Minister je nekajkrat zagotovil, da bo Državni zbor vložil predlog za spremembo zakona o visokem šolstvu v Sloveniji, s čimer bi omogočili ustanovitev samostojnega visokošolskega zavoda v Novi Gorici, ki bi imel tudi značaj pravne osebe. Po predlogih iz Nove Gorice naj bi to postala Politehnika, visokošolsko izobraževalno, znanstveno in raziskovalno središče, ki zelo uspešno deluje. Obstajajo pa tudi možnosti, ki jih minister dr. Slavko Gaber očitno najbolj podpira, da bi Politehniko vključili v univerzo na Primorskem, ki jo razvijajo v Kopru in drugod v slovenski Istri.

Mestna občina Nova Gorica, ki je sicer soustanoviteljica Politehnike, je za potrebe in razvoj tega visokošolskega zavoda doslej prispevala okrog 540 milijonov tolarjev. Dodati pa je treba 58 milijonov, ki so za potrebe zavoda namenjeni v letošnjem proračunu mestne občine. Zelo pomemben bo prvi študentski dom za slušatelje Politehnike, ki ga urejajo v nekdanjem delavskem domu splošnega gradbenega podjetja Gorica. Zgradbo bodo povsem posodobili oz. preuredili, v njej pa bo 120 postelj za študente. Objekt bo urejen do oktobra tega leta, torej do začetka novega akademskega leta 2003/2004. Sredstva za usposobitev nekdanjega delavskega doma bo v največji meri zagotovila Mestna občina v Novi Gorici, delež pri tej naložbi pa je zagotovilo tudi Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.

M.

Sklep sta sprejeli občini Ajdovščina in Vipava

Dr. Irene Mislej direktorica Pilonove galerije

Sveta občin Ajdovščina in Vipava sta na zasedanju 24. aprila sprejela sklep o imenovanju dr. Irene Mislej za direktorico Pilonove galerije v Ajdovščini. Na tem mestu je že doslej delovala, toda ker je galerija z izločitvijo iz nekdanjega skupnega zavoda za kulturne dejavnosti postala samostojna ustanova, je bilo potrebno imenovati tudi njeno direktorico. Zanj so glasovali vsi svetniki v obeh gornjevipskih občinah. Dr. Irene Mislej je skupaj s prijavo za mesto direktorice občinskega Ajdovščina in Vipava predložila tudi program in vizije delovanja za svoj mandat, ki bo trajal pet let. V njem je poudarila, "da bodo v Galeriji Vena Pilon nadaljevali tudi

s predstavami zamejskih in izseljenih ustvarjalcev". Skrbela bo za mednarodno likovno zbirko v Vipavskem križu. "Tako bomo nadaljevali z uspešnim delom na mednarodnem področju, ki bo ob vključevanju Slovenije v Evropsko unijo zahtevalo nove napore. Upoštevati je potrebno tudi pobudo Ministrstva za kulturo Slovenije, da naj Pilonova galerija v Ajdovščini prevzame strokovno skrb nad monografskimi zbirkami na Goriškem". Dr. Irene Mislej je ob predstavitvi svojega programa opozorila tudi na velike izkušnje Pilonove galerije, "ki deluje že skoraj trideset let v imenitno prenovljenem kompleksu dveh stavb".

M.

PDG / Nova Gorica Gostovanja v maju

V Primorskem dramskem gledališču se bo v mesecu maju izvršilo nekaj zanimivih gostovanj slovenskih in hrvaških gledaliških umetnikov s predstavami, ki so doživele premierke uprizoritve v lanskem ali letošnji sezoni in zabeležile velik uspeh pri gledalcih in kritikih.

V nedeljo, 11. t.m., bo novogoriški oder gostil Hrvaško narodno gledališče iz Splita, ki bo odigralo delo Elvise Bošnjaka *Nosi nas reka* v režiji Nenni Delmestre. V *Jutranjem listu* je o njej Hrvoje Ivanković zapisal: "... gre za predstavo močne atmosfere, rušilne zadržanosti in odličnih igralskih kreacij.

V torek, 13. t.m., bo v goste prišlo Gledališče Koper in predstavilo eno izmed svojih najuspešnejših produkcij: zelo znano in priljubljeno Goldonijev komedijo *Krčmarico Mirandolino*. V režiji Katje Pegan igra nosilno vlogo z izredno prepričljivostjo Saša Pavček, ob njej kot Fabricij pa Boris Cavazza.

V soboto, 17. t.m., bo SNG Drama iz Ljubljane z znanimi igralskimi obrazy prikazala delo Janusza Głowackega *Četrta sestra* v režiji Slobodana Unkovskega.

V četrtek, 29., bo na spored zadnja letošnja premiera v PDG: Boris Kobal bo krstno uprizoril svojo novo kabaretno satiro *Dragi Kučan ti pišem...* nekakšno nadaljevanje predstave *Allegro*, ma ne preveč.

Vse predstave bodo ob 20.30.

Sredstva zagotovljena iz domačih virov in prispevka EU

Nov začetek del za zgraditev vodovoda na Gori nad Ajdovščino

V vsa gospodinjstva na Predmeji, Otlici, na Colu in drugod na Gori voda do konca meseca maja 2004

V ponedeljek, 5. t.m., so na Kovku, na planoti, imenovani Gora, nad Ajdovščino, slovesno obeležili nadaljevanje gradnje vodovoda na tem gorskem območju, ki bo del napajalnega vodovoda na Trnovsko-Banjski planoti. Gre za važen družbeni in gospodarski projekt, ki so ga poskušali izpolniti že v prejšnjem stoletju, ko je Gora v okviru Primorske spadala pod Italijo, oz. Jugoslavijo. Izpolnila ga bo šele Slovenija, saj je zdaj gotovo, da bo vodovod na omenjeno gorsko območje zgrajen do konca maja leta 2004.

Sedanja faza gradnje se je pričela že leta 1995, toda dela so bila zaradi pomanjkanja sredstev pogosto prekinjena. Gre za značilen višinski vodovod, ki poteka oz. bo potekal po odročnih krajih in naseljih, do osamljenih hiš, celo do več kot tisoč me-

trov nadmorske višine. Nekateri deli omrežja so že zgrajeni, vendar jih bo potrebno obnoviti oz. posodobiti. Poglavito pa je seveda, da je vode iz podzemlja dovolj, in bodo zaloge zadoščale tudi za prihodnost. Črpali jo bodo iz že obstoječega vodnega zajetja Skuk. Na Gori živi okrog 2.300 prebivalcev, ki imajo približno 700 glav govedi in drobnice. Doslej so se preskrbovali, ponekod pa se bodo še do zgraditve vodovoda čez približno eno leto, z vodo iz kapnic, snežnic, zajetij v hišnih vodnjakih in iz ilovnatih zajetij na prostem. V le-teh so napajali predvsem živino. V sušnih obdobjih so na Goro vodo vozili s cisternami iz Ajdovščine.

V tej zaključni etapi gradnje bodo vodo napeljali v tiste hiše oz. objekte na Predmeji in Otlici, ki priključkov

še nimajo, ter zgradili omrežje do Cola. Iz gradiva o novem vodovodu na Gori, ki so ga za naš časnik poslali iz občine Ajdovščina, izhaja, da bo poraba vode na Gori predvidoma znašala okrog 109.500 m³ letno. Voda iz zajetja Skuk, ki je bakteriološko in kemično povsem ustrezna, bi ob omejenih porabi zadoščala za naslednjih 50, 60 let.

Stroški zaključnega dela gradnje pomembnega višinskega vodovoda na Goro, bodo po predhodnem izračunu znašali okrog 3 milijone 660 tisoč evrov. Iz proračuna občine Ajdovščina bodo prispevali 21% od omenjene vsote, EU bo iz svojega t.i. strukturnega sklada ISPA za gradnjo namenila 40% potrebne denarja, preostale stroške pa bo krilo Ministrstvo za okolje in prostor Slovenije.

M.

V Srednjem Lokovcu Prireditve o kovaštvu

V Srednjem Lokovcu na Banjski planoti (pri Winklerju), bo v petek, 9. t.m., več prireditve z naslovom *Kovaštvo, tradicija z imenom*. Z njimi naj bi obudili spomin na kovaštvo, ki je bilo nekoč v Lokovcu zelo

razvito in tudi donosno. Ob 14.30 se bo pričel posvet o tej dejavnosti, nato pa bodo o kovaštvu odprli razstavo. Pričakujejo udeležbo številnih gostov, tudi strokovnjakov z raznih področij. Obravnavali bodo predvsem možnosti, da bi nekdanje kovaštvo služilo turizmu, kot ga razvija Turistično društvo v Lokovcu. Prireditve v Lokovcu z naslovom *Kovaštvo, tradicija z imenom*, skupaj organizirajo domače Turistično društvo, Turistična zveza v Novi Gorici in Goriški muzej.

DAVČNI KOTIČEK

Mara Petaros

Naša zvesta sodelavka dr. Mara Petaros, ki je pred dvema letoma odgovarjala na vprašanja naših bralcev o novi valuti evru, začena s to številko našega tednika odgovarjati na vprašanja o davčnih prijavah. Vsi, ki imate dvome in pripombe ali želite kakšno pojasnilo v zvezi s to problematiko, ste vabljeni, da nam posredujete vprašanja po faxu (0481 548808) ali e-mailu (gorica@noviglas.it) ali kar po pošti (Novi glas, Travnik 25, 34170 Gorica).

Imam precej raznovrstnih stroškov z zdravstvom. Rada bi vedela, kaj lahko odbijem in kaj ne. Katere papirje moram predstaviti? Je dovolj npr. davčni odrezek ali mora biti zraven tudi zdravnikov predpis? In kako je z naočniki? Lepa hvala za odgovor.

Pri izpolnjevanju davčne prijave lahko odbijemo vse stroške, ki smo jih v nekem letu imeli za zdravljenje, za specialistične preglede, za homeopatsko zdravljenje, za nakup protez, za zobozdravniške storitve ali za nakup naočnikov. Najbolje bi bilo, če bi si davčni zavezanec že ob začetku leta pripravil posebno mapico ali kuverto in vanjo sproti spravil vse dokumente, od potrdil za plačilo tiketa do davčnih odrezkov, faktur za specialistične preglede ali faktur za nakup očal in kontaktnih leč. Tako bi imel že pripravljene dokumente za davčno prijavo in mu ne bi bilo treba med aprilom in junijem prebrskati cele hiše, da bi našel potrebno dokumentacijo.

Če želimo odbiti tikel, ki smo ga plačali krajevni zdravstveni enoti, je dovolj potrdilo, ki ga prejmemo ob plačilu. Za odbitek stroškov za zdravljenje pa moramo imeti davčni odrezek, ki ga dobimo v lekarni, in kopijo zdravniškega predpisa. Če smo le-tega izgubili, založili ali enostavno izročili v lekarni, lahko sestavimo poseben dokument, v katerem pod lastno odgovornostjo izjavljamo, da se priloženi davčni odrezki nanašajo na nakup zdravil. Za odbitek stroškov za specialistične preglede moramo imeti zdravniško fakto. Ravno tako potrebujemo fakto, če želimo odbiti stroške za nakup očal, leč ali protez. Tudi zdravstveni stroški, ki smo jih imeli v tujini, so odbitni. V tem primeru je do-

volj, da prevedemo račun, če ni v italijanski. Seveda so odbitni tudi vsi zdravniški stroški, ki smo jih imeli za osebe, ki so davčnemu zavezancu v davčno breme. Stroške za otroke lahko odbijeta oče ali mati. Zakon pravi, da si lahko te stroške odbije tisti izmed staršev, ki je strošek dejansko imel.

Letos lahko odbijemo tudi stroške, ki smo jih imeli za zdravljenje sorodnikov, ki jih ne krije državni zdravstveni sistem, tudi če sorodniki niso v davčno breme, vendar samo v primeru, da presegajo davčno sposobnost sorodnika.

Če izpolnjujemo obrazec 730, moramo stroške pokazati pooblaščenemu uradu, da preveri, če je odbitek pravilen in če je vsa dokumentacija v redu. V tem primeru je dovolj, da seštejemo vse zneske na davčnih odrezkih, fakturah, pobotnicah ipd. in celotni znesek prepisemo v odgovarjajočo vrstico E1. Odbitke in obračune bo opravil pristojni urad.

Če izpolnjujemo obrazec UNICO, moramo ravno tako sešteti vse zneske na davčnih odrezkih, fakturah, pobotnicah ipd., od vsote pa moramo odšteti 129,11 evrov, saj imamo v vsakem primeru pravico do odbitka samo tistega dela zdravniških stroškov, ki presegajo ta znesek, vsekakor pa samo v višini 19% razlike.

Dokumentov, ki dokazujejo, da smo omenjene stroške res imeli, ne prilagamo davčni prijavi kot pred leti. Dovolj je, da vse dokumente hranimo doma do predvidenega roka zastaranja, za letošnje leto do 31.12.2007. Ko bo davčna uprava pregledovala prijavo, bo davkoplačevalca "povabila", naj v določenem roku prinese dokazne dokumente na pristojen urad, kjer bodo preverili pravilnost odbitih stroškov.

Letošnja pomlad je za čebele kar nenavadna. Imeli smo dolgo zimo in do nedavne tudi kar mrzle noči. Sadno in ostalo drevje, npr. rešeljika, ki nam daje zelo kakovosten med, je pozno zacvetelo, medenje pa je bilo zadovoljivo. Vprašanje pa je, kako bo z akacijevim pašo in s cvetlično pašo na travnikih in pašnikih, saj so trave in ostala zelišča zaradi mraza in suše redka. V teh okoliščinah je zato važno skrbno delo pri samih družinah, ki so zaradi vremenskih in cvetnih nepravil izpostavljene določenim stresom. Pametno je zato, da družinam pomagamo, da ostanejo močne in da lahko dobro in intenzivno delajo. Čebelarji vejo, da je v tem smislu važno preprečevati rojilno razpoloženje v panju. Včasih je dovolj, da vlagamo v panj prazne sate, da čebele gradijo satnice, in že preprečimo ustvarjanje matičnikov, drugič pa nam nobeno predstavljajo ne bo pomagalo in bomo vedno znova dobili matičnike. Tretjič pa bomo opazili, da se pojav ustavi, že ko močno zacveti kaka rastlina, na primer akacija, in je naenkrat za čebele veliko dela, tako da izgubijo rojilno nemo in vse sile vložijo v nabiranje medicne, cvetnega prahu itd. Vsakdo, ki se je kdaj ukvarjal s čebelami, je ob tem bil nekako nemočen in se je verjetno tolažil z ugotavljanjem, da gre za pojav, ki ga ni mogoče povsem nadzorovati.

V literaturi dobimo različne napotke, kako ravnati, ko je družina že vsa v pripravi na rojenje. Praksa pri manjših čebelarjih, ki nimajo vedno pripravljenih rezervnih družin, je pokazala, da je še najbolj učinkovit sistem pomlajevanja matic s pomočjo

dišču damo nekaj satov z zalego, ostale sate z zalego pa v plodišče okrog matičnika, ki smo ga rešili. Okrog teh satov bomo dali ostale s hrano. Panj nato zapremo. Dobili bomo tako dva ločena dela. Pašne čebele, ki so v medišču, bodo gornji del

zato menijo, da je bolje, če pri pregledovanju satov uničimo vse matičnike in teden dni po tem v plodišče cepimo zrel matičnik iz zreje. Na ta način bomo rojenje gotovo preprečili in dobili družino s pomlajeno matico, ne da bi utrpeli zastojev pri rednem delu družine.

Zelo dobro je, da so matice označene z barvno piko na hrbtni strani oprsja. Na ta način jo pri delu prej opazimo. Za vsako leto je določena posebna barva. Lani je to bila rumena, letos pa je rdeča, zato je zelo lahko tudi vedeti, koliko je matice stara. Sam postopek označevanja ni zelo zahteven, je pa potrebno imeti nekaj izkušenj. Zato priporočajo, da označevanje vadimo na trojih. Najbolj gotovi smo, če matico položimo na mehko podlago, npr. na kos

umetnega roja. To naredimo tako, da (op. za ne-čebelarje: panj je sestavljen iz spodnjega dela - plodišča in gornjega medišča) odpremo medišče in iz njega vzamemo vse sate s čebelami vred. Nato z dimom preženemo čebele z matične rešetke in jo prekrijemo z leseno desko. Ko smo to opravili, bomo na sprednji strani odprli mediščno žrelo. Nato odpremo plodišče in iz njega po vrsti jemljemo sate ter jih temeljito pregledamo. Sproti tudi odstranimo vse matičnike, razen najlepšega. Ko najdemo sat z matico, ga previdno prestavimo v medišče. Okrog matice v me-

panja zapustimo skozi žrelo in se pridružijo družini z matičnikom v plodišču. Zgornja družina, ki bo naenkrat brez polovice zalege in brez pašnih čebel, bo opustila priprave na rojenje, spodnja pa bo močna pričakala rojstvo nove matice. Ko bo ta mlada začela zalagati, odstranimo staro matico, odvezamo desko nad matično rešetko in združimo družini. Močno okrepjena družina bo tako zelo marljivo delala.

Seveda moramo tudi v naslednjih tednih redno spremljati stanje v takem panju, saj nam ukrep sam po sebi ne jamči, da smo ustavili rojilno vneto. Nekateri čebelarji

2 cm debele poliuretanske pene (gomma piuma) in jo nanjo na lahno pritismo s posebno mrežico. Pri tem pazimo, da je hrbet v enem izmed kvadratkov mreže. Skozi to luknjico bomo na hrbet kanili za bucikino glavo barve - dober je lak za nohte ali pa acetonski lak, na katerega bomo zalepili opalno barvno ploščico. Važno pa je, da ko to delo opravimo, počakamo nekaj časa, da se barva oz. lak posuši, ker oddajata močan vonj, ki čebele moti in takrat se lahko zgodi, da čebele ne prepoznajo matice in jo napadejo ter usmrtijo, ker jo obravnavajo kot nevarno tujko.

Najbolj pristno vino Goriških brd

Rebula spet pridobiva ugled in trge

Vinska sorta je bila desetletja po krivici skoraj pozabljena

Rebula je bila nekoč v Goriških brdih najbolj znano vino, s katerim so se preživljali mnogi vinogradniki. Njen rojstni kraj naj bi bil Višnjevik, kjer naj bi, sodeč po ohr-

njeni kupoprodajni pogodbi, leta 1336 grof Henrik kupil vinograd, v katerem so vsako leto pridelali šest vever rebule. "To je doslej najstarejši pisni vir, ki pravi o pristojnosti rebule v Brdih", pojasnjuje Aleš Kristančič, predsednik Društva ljubiteljev rebule. Leto od leta 2001 prvo soboto po 1. maju v Višnjeviku prireja praznik rebule in oljčnega vina. Sicer rebula menda prihaja iz Italije (z območja Verone in Vicenze), a štejejo jo za domačeno sorto; nekateri pa jo prištevajo med avtohtone vinske sorte. Razen v Brdih jo gojijo tudi v Furlaniji, pa tudi na Krasu in v Vipavski dolini. Po drugi svetovni vojni je rebula izgubila velik del slovesa in uveljavilo se je mnenje, da jo je bolje mešati z drugimi belimi vini in tako dobiti spremenjeno kakovostno vino, ki naj dobi tudi novo ime. V zadnjih letih pa so omenjeni sorti strokovnjaki povrnili ugled, rebula pa se je pričela vračati v briske vinograde. S to sorto je se-

daj zasajenih kar okoli 500 hektarov v Brdih, kar je četrtina vseh vinogradov na tem območju. Pridelujejo jo v kmetijski zadrugi in vsi znani ter manj znani vinogradniki. Silvan Peršolja, direktor vinske kleti na Dobrovem, o rebuli pravi: "Ko slišim ime rebula, pomislim na več stvari; na lapornata tla, da ni težek žamet, ampak svilena nit, kjer se vsaka napaka hitro pokaže, prav tako tudi eleganca; mislim tudi na zvestobo, ki ne razočara". Stojan Ščurek, vinogradnik s Plešivega, pa je omenjeno sorto takole opredelil: "Rebula je zlahka vino naših prednikov. Je izročilo, ki ga moramo negovati in varovati, ga narediti boljše, kot smo ga podedovali. Tako bomo sebi dokazali, da smo tega vredni, svetu pa pokazali nekaj, na kar smo in bomo lahko ponosni". Rebula, ki jo je pridelal Dejan Peršolja iz Kozane, pa je na kmetijski-zivilskem sejmu v Gornji Radgoni dosegla naslov šampiona med belimi

vini letnika 2000. Rebulo pridelujejo tudi slovenski vinogradniki na območju Števerjana in drugod v italijanskem delu Brd. Števerjanski župan Hadrijan Corsi je ob tem poudaril, da bosta blagovni znamki, ki ju razvijajo v slovenskem in italijanskem delu Brd, lahko uspevali na tržiščih EU. "Obema blagovnim znamkam se obeta izjemno bogata bodočnost, saj obe ponujata paleto izredno kakovostnih belih vin. Na tržišču je še veliko prostora, da se obe blagovni znamki uveljavita, in samo čas bo pokazal, če se bosta znamki iz slovenskega in italijanskega dela Brd kdaj med sabo združili." Te misli župana Corsija so bile objavljane v novi številki Števerjanskega vestnika.

M.

Z 2. STRANI

Se je politika...

Obnašanje Andreottija in Previttija pa ni primerljivo, saj prvi ni nikdar izrekel nobene žalbesede ne o svojih javnih tožilih ne o svojih sodnikih, čeprav je ves povojni čas zavzemal vodilna mesta v državi in bil med drugim kar sedemkrat predsednik osrednje vlade. Za Berlusconi pa naj bi oprostila sodba, ki jo je izreko prizivno sodišče v Palermu, bila neovržen dokaz, da je "prvo italijansko republiko zrušilo sodstvo".

In vse kaže, da je Berlusconi trdno odločen nadaljevati po že preizkušeni poti. Tako se je v ponedeljek, 5. maj, prostovoljno javil na sodišču v Milanu in v dolgem samogovoru obnovil potek

dogodkov sredi osemdesetih let, ko je državno podjetje IRI, ki mu je tedaj predsedoval Prodi, sklenilo prodati svojo družbo SME, ki se je bavila z živili, inž. De Benedettiju, s katerim je bila sklenjena tudi pisna pogodba, a je bila na zahtevo tedanjega predsednika vlade Craxija razveljavljena in jo je kasneje naposled odkupila naveza, katere člen je bila tudi Fininvest, katere lastnik je Berlusconi. Slednji pa naj bi s sodelovanjem prijateljev z bogatimi podkupninami rimskima sodnikoma omogočil, da je De Benedetti izgubil pravdo, ki jo je vodil zaradi neizpolnjene pogodbe, sklenjene s podjetjem IRI. Tako je že leta v teku kazenska obravnava proti Berlusconi, ki se ji je slednji do zdaj stalno izmikal. Končno pa je skle-

nil prijati "kozla za roge", saj je v samogovoru napovedal, da se hoče osebno udeleževati vseh obravnav, hkrati pa je poskrbel, da se je z lila polna golida gnoja predvsem na Romana Prodi, ki ga očitno ima za enega svojih resnih političnih tekmecev. Kam vse to vodi, je na dlani. Kot predsednik vlade gotovo ne bo mogel biti prisoten na vseh obravnavah in se bo vsa zadeva zavlekla v nedogled. Ves čas pa bodo Prodi in njegovi politični prijatelji ter somišljeniki predmet neprijetnih sumničev, ki bodo trajala, dokler ne bo konca sodnih postopkov. Zato je notranji politiki v Italiji obeta temačen in zelo nevaren politični scenarij, tako da se lahko povsem upravičeno vprašujemo, če se je politika v Italiji zares poživila.

Prva mednarodna koreografija starosvetnega smučanja Demonstracija prijateljstva

V okviru tradicionalne predstavitve stare smučarske opreme, starih tehnik in tekmovanja Emaus 2003, je na velikonočni ponedeljek, v organizaciji SD Kanin Bovec, potekala prva mednarodna koreografija »smučanja po starem«, ki se je zaključila v poznih večernih urah.

To tradicionalno tekmovanje in družabno srečanje, ki ga na Kaninu prireajo že jubilejnih deset let, ima vse več etnoloških prvin in že nekaj let dobiva tudi vse bolj značaj mednarodnega tekmovanja in še bolj prikazovanja starih smučarskih običajev ter opreme, kar so imenovali »smučanje po starem«. Starosta obujanja tovrstnega smučanja Svetozar Guček je domačinom čestital za uspešne začetke in vse ekipe povabil, naj ustanovijo slovensko Zvezo smučanja po starem. Poudaril je, da to druženje zbližuje ljudi različnih narodov, ko pomagajo spoznavati njihove simpatične stare navade ob delu ali sprostitvi na snegu.

Letos se ga je udeležilo rekordno število 142 tekmovalcev iz šestnajstih ekip. Posebno atraktiven je bil nastop mednarodne demonstratorske skupine, ki jo sestavljajo tudi smučarji ajdovske Skupine Batagelj, ki žanje v mednarodnem prostoru največ uspeha in je pobudnik ter organizator te mednarodne skupine. Prav na Kaninu je prvič predstavila celovit mednarodni program, ki ga bodo odselej prikazovali na vseh tovrstnih prireditvah, ki sedaj potekajo pretežno v Al-

pah. Borut Batagelj (na sliki), ki je kot zgodovinar strokovni zbiralec tega gradiva in opreme, je obenem njihov umetniški vodja. Povedal je, da je njihov prvenstveni namen prikazati stare načine smučanja in ne postati na snegu drseč muzej opreme. Kot prvi so uvedli tudi izvajanje likov ob glasbi iz časa in okolja, iz katerega neko smučanje izvira; ob izvajanju pa še zvočno razlago. Vse bolj pa uvajajo celovito predstavo, ki se v turističnih krajih tudi dobro trži.

Za razliko od mnogih drugih tekem, gledalci tu ne čakajo nestrpni ali celo na meji kulturnega obnašanja, ampak doživljajo to kot kulturni dogodek, ob katerem sproščeno in veselo uživajo.

MM

Nogometna liga ustanovila pay-tv Gioco calcio Smrtonosna pajčevina avstralskega Spidermana

Digitaliziran svet nove tehnologije in satelitskih TV prenosov proti plačilu postaja (navidezna) realnost, v katero smo vse bolj vpeti in ki nas vse bolj omejuje. Lastniki zasenčenih televizijskih hiš nam kot poosebljeni novodobni Spidermani plečejo mrežo, ki se z ustanavljanjem novih postaj eksponencialno veča in ustvarja lepljiv, neprehoden labirint, iz katerega ni izhoda. Najatraktivnejši medijski dogodki (šport, filmi in reality shows v slogu Velikega brata) se počasi, a brez postanka selijo na zasenčene televizije. Med žrtvami, ki se ujema v psevdopajčevino v zadnjih časih, ne štejemo več samo malih žuželk, navadnih ljudi, ki so pripravljeni globoko seči v svoje žepke, zato da lahko v živo spremljajo tekme svoje najljubše ekipe ali da 24 ur na dan voyeurško škilijo skozi virtualno ključavnično špranjo v tem trenutku najbolj znane italijanske hiše. Pajkova mreža postaja vse bolj smrtonosna past celo za tiste velike žuželke, ki so pred tem od nove televizijske tehnologije iztržile največje koristi: kot primer vzemimo nogometne klube.

V italijanski nogomet je digitalizirana televizija prinesla velike denarce, ki so v žogobarskem svetu povzročili več stotin odstotkov visoko »inflacijo«. Vrednost nogometašev in vzdrževanje njihove medijske podobe sta dosegla bajne cene tudi in predvsem zaradi

vrtočljivo visokih vsot, ki sta jih nogometnim ekipam ponujali Telepiu' in Stream. Lani poleti sta omenjeni zasenčeni televizijski postaji zavili finančno pipco in s tem ustvarili hudo krizo in veliko slabše krvi med profesionalnimi nogometnimi klubi. Dejansko »škodo« so z podpisom pogodbe, ki so jo vsilili veliki klubi, utrpeli le manjša društva, ki nasplošno stopajo med prvoligaši. Elitni klubi so od televizijskih postaj kljub vsemu iztržili precejšnjo vsoto denarja. Stara dama iz Turina je npr. podpisala pogodbo za 54 milijonov evrov, ki je le malenkost cenejša od vrednosti pogodb osmih malih klubov (60 milijonov evrov za prenos tekem Atalante, Brescia, Chieva, Como, Empolija, Modene, Perugia in Piacenze).

Pred nekaj tedni je v javnost pricurljala novica, da je zveza klubov Lega calcio ustanovila novo pay-tv, ki jo bo poimenovala Gioco calcio. Pri vsem tem se nam seveda takoj porodi vprašanje: le zakaj so Galliani in ostali predsedniki velikih društev šli v ta novi podvig? Ali niso Juventus, Milan, Inter in ostali velikani s sklenitvijo pogodb lani iztržili dovolj velik finančni »sladkorček«? Ja, a razmere so se od takrat radikalno spremenile. 1. aprila je namreč evropski komisar za konkurenco Mario Monti dal svoj placet za združitve italijanskih zasenčenih televizijskih postaj. Novo, enotno digitalno »tvorbo« je prevzel Avstralec Rupert Mur-

doch (na sliki), največji medijski mogotec na svetu. Njegova News Corporation je v preteklosti že fagocitirala največjo založniško hišo na svetu Harper Collins, producersko hišo 20th Century Fox, televizijsko postajo Fox News network ter britanske časopise Times, Sun, Sunday Time in ameriški New York Post. Murdochov prihod na italijanski trg je Gallianija močno prestrašil: novi lastnik edine digitalne televizijske postaje bi bil zelo trd pogajalec pri obnovi pogodb za prenašanje A-lige na zasenčeni televizijski postaji. Zveza Lega calcio se je odločila ustanoviti novo plačljivo postajo Gioco calcio zato, da bi preprečila monopol avstralskega mogotca na področju nogometa. V primeru, da bi ostal Murdoch edini lastnik zasenčenih televizijskih postaj v Italiji, bi lahko sam določal ceno odkupa pravic prenosov tekem A-lige. Galliani bi na njegove odločitve lahko zelo malo vplival. Pri vsem tem je treba še poudariti, da ima Murdoch za sabo neznansko velik medijski imperij in da bi to pri pogajanjih s predsedniki nogometnih klubov pomenilo dejavnik izkazovanja mišic vsem »nasprotnikom«.

V razburkanih vodah digitalnega televizijskega oceana bo moral v naslednjih sezonah Gallianijev novoustanovljeni splav Gioco calcio pluti v senci Murdochove luksuzne čezoceanske ladje. Naslednje sezone nam bodo pokazale, ali bo za plovilo zveze Lega calcio dovolj prostora pod soncem, ali ga bodo visoki valovi, ki jih bo povzročila avstralska veleladja, v kratkem potopili.

Andrej Černic

Literarni natečaj ZSSDI

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji razpisuje literarni natečaj na temo *Drobtica iz športnega sveta*. K sodelovanju so vabljeni dijaki nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom, na papir pa naj prelijejo občutke, veselje, razočaranje, evforijo, ki jih sami doživljajo ob nastopanju na športnih prizoriščih. Najboljši prispevki bodo objavljeni v letnem Zborniku slovenskega športa v Italiji, pisci in njihovi mentorji pa bodo na predstavitvi zbornika tudi nagrajeni. Prispevke naj interesenti pošljejo v zaprti kuverti (v drugi kuverti naj bo ime, priimek in naslov pisca, ime šole in mentorja) do petka, 30. maja na naslov: ZSSDI, ul. Cicerone 8, Trst ali ZSSDI, C.so Verdi 51/int., Gorica.

POTOPIS

Od Nove Gorice do Santiaga (26)

CAMINO FRANCES

Nace Novak

O čudaku Thomasu, ki že nekaj let živi v nekdanji pastirski koči vrh gore, kjer je uredil zelo asketsko zavetišče brez pitne vode in podobnih vsakodnevnih nujnosti, sem med hojo slišal že marsikaj, nekaj malega pa sem tudi prebral. Veselil sem se srečanja, saj sem se hotel iz prve roke prebrati, kako je s to živo legendo, z vitevom templarjem moderne dobe, kot so ga krstili mediji in popotniški priročniki.

Ko smo se mokri kot cucki privlekli do Thomasove postojanke, so me bile same oči. Hiša je bila v slabem stanju. V notranjost smo vstopili naravnost iz luže. Okrog peči sredi temnega prostora se je sušilo nekaj romarjev, in ker nisimo nikjer videli nikogar, ki bi bil vsaj na daleč podoben modernemu vitezu, smo se jim pridružili, saj je bila pečica res prva liga, toplote pa smo bili še kako potrebni.

Prostor je bil poln naj-

različnejše krame, v kotu, kjer je na prašnih policah počivalo nekaj metrov knjig in bolj osebnih predmetov, pa je pri pisalni mizi sedel čuden tip. Vrtal si je po nosu in buljil v steno ter sem pa tja pogledal proti nam. Nič ni rekel, čeprav je bilo jasno, da ni prišel istega dne ali dan prej, ampak je tam že dolgo. Takoj, ko sem ga prvič zagledal, sem vedel, da to ne more biti Thomas. Vase sesedajoči se suhec, ki si je »brbal« po nosu, ni mogel biti možakar, ki je šel v Leon gladovno stavkat pred katedralo, ko so mu lokalne oblasti zagrozile, da mu bodo zavetišče zaprle. Baj je pisal celo španskemu kralju Juan Carlosu in si tako le izboril pravico do samotarskega življenja na gori.

Thomas je v prostor vstopil kakšnih deset minut potem, ko smo prišli. Bil je manjše postave in bolj okrogel. Še najbolj viteški so bili na njem dolgi, v čop speti sivi

lasje, ta vtis pa je takoj pokvarila zane-marjena brada. Na nosu so mu počivale lenonke, na obrazu pa je imel tak izraz, kot bi ga kdo pred kratkim na silo zvlekel iz postelje. Pozdravil je, ne da bi si vsakega posebej ogledal, potem pa začel takoj nekaj brkljati po kuhinji, kjer je bilo vse polno že odsluženih plastenk z vodo, ki pa so mu očito še kako prav prišle, pa čeprav mi ni bilo povsem jasno, kje jih je polnil.

Kasneje se je sicer zapletel v pogovor z mladim Švicarjem, ki ga je brez vsakršnih zadržkov napadel z vprašanji o boju za zavetišče in podobnem, prav zgovoren pa ni bil. Medtem ko smo se greti ob peči, je nanjo položil velik kotel in začel kuhati golaž za vse, ki so nameravali prenočiti pri njem.

Mi smo bili le na kratki pavzi. Z nekaj kratkimi pogledi smo se takoj sporazumeli, da gremo naprej, da je zavetišče vseeno malo preveč »po domače zrihtano« in da se zaradi golaža ne bomo

premislili. Walter je sicer nekoliko poželjivo gledal proti kotlu, midva z Emilio pa nisva imela kot vegetarijanca prav nobenih pomislekov. Spili smo ponujeno kavo, si malo napasli oči nad kaotičnim interierjem in nekoliko premaknjenim gospodarjem ter si posušili obleke, ko smo bili suhi, pa smo se, kljub temu da je zunaj še naprej deževalo, poslovili in nadaljevali do naslednjega zavetišča, ki je bilo oddaljeno 8 kilometrov. Naslednji dve

uri sta bili hujši od hude nočne more.

V sandalih skozi sneg - najhujša preizkušnja na Caminu

Thomasov brlog sem zapustil obut v sandale in še vedno mokre nogavice, oblečen skoraj suhe poletne pohodne hlače, kratko majico, lahke anorak in nepremočljivi pončo. Bilo je pozno popoldne in vse prej kot prijetno toplo. Lahko bi se bolje oblekel, a sem pričakoval, da se bo začela pot kmalu strmo spuščati in bo vse topleje. Tako je vsaj

kazalo na fotokopiranem listu s površnimi skicami vseh etap, ki sem ga dobil v enem od zavetišč med potjo.

Pot ni upoštevala zemljevida in je še kar lep čas vztrajala na višini 1500 metrov nad morjem. Kot nalašč je začelo že po nekaj ovinkih snežiti in to tako na gosto, da se mi je zdela na začetku Uau in super. Potem je zapihal še močan veter in veselja je bilo kmalu konec. Znašli smo se v pravi snežni nevihti. Vsi trije v sandalih.

Ko smo prišli do mesta, kjer se je original romarska pot ločila od ceste in res zavila navzdol, so bile vremenske razmere že tako zagujane in vidljivost tako slaba, da smo se odločili nadaljevati po široki asfaltirani cesti. Emilia je bila še najtopleje oblečena. Na glavi je imela kapo, na rokah rokavice, zavita pa je bila v nepremočljivo jakno iz Goretexa. Kljub temu je imela nos rdeč od mraza. Tudi Walter je bil zavrt v nekaj rokavov, a ne nepremočljivih, tako da mu zagotovo ni bilo prijetno, medtem ko sem se sam, absolutno neprimerno opravljen, že konkretno tresel.

Toliko časa sem odlašal s postankom, med katerim bi se lahko topleje oblekel, da sem dosegel točko, ko to ni bilo več mogoče. Zaradi mraza kmalu nisem več čutil prstov na rokah, in naj se sliši še tako čudno in neverjetno, postanka s preoblačenjem preprosto nisem bil sposoben izvesti. Tako hudo me je začelo zebsti, da sem bil prepričan, da bi bil tudi nekaj sekundni postanek usoden za kakšno pljučnico ali kaj podobnega.

/ dalje

Naši zdomci v Kanadi

Kanadski kongres in Slovenska Istra

Kanadski slovenski kongres je imel v nedeljo, 6. aprila, letni občni zbor, združen s pomembno kulturno prireditvijo *Slovenska Istra v besedi, pesmi in sliki* v župniji Brezmadežne. Kljub izrednim vremenskim neprikljam, tri dni je namreč padel leden dež, ki je praktično onemogočil vsakršen promet, je bil vseeno dan kanadskega kongresa uspešen in v marsičem pomemben.

Na občnem zboru so bila podana poročila, iz katerih je vel duh zavezanosti kongresni ideji. Predsednik France Rihar je podal

leže srečanja slovenskih znanstvenikov in poslovnikov na Bledu. Poleg fizično prisotnih članov so bili prisotni po pooblastilih člani iz Vancouverja, Winnipega, Ottawe in Windsora.

V nov odbor sta bila izvoljena Milan Štefanec iz Hamiltona in inž. Tone Seljak iz Toronta. Letošnji občni zbor je dokazal, da bo kongresna organizacija tudi v prihodnosti odločno naravnana in prizadevna v korist slovenske skupnosti v Kanadi.

V novem odboru so bile člani: Rev. V. Batič, dr. F. Habjan, F. Rihar, J. Kastelec, S. Kranjc, dr. T. Kačnik, F. Osredkar, prof. J. Ponikvar, dr. S. Pregelj, inž. T. Seljak, M. Štefanec, L. Stajan, C. Soršak, Tjaša Škof, K. Vegelj, dr. J. Vintar.

Po končanem občnem zboru se je pričela v veliki župnijski dvorani kulturna prireditev, posvečena Slovenski Istri na temo: *Slovenska Istra v besedi, pesmi in sliki*. Tokrat moremo reči, da smo slovenski rojaki v Torontu prvokrat resnično doživljali podobo dežele ob slovenskem morju. Do nedavnega je bilo to področje na obrobju slovenskega dogajanja, danes pa to področje sodi med najbolj gospodarsko razvita področja Slovenije.

Člani slovenskega radijskega kluba so recitali poezijo največjega pesnika in domoljuba Slovenske Istre, župnika Antona Kocjančiča (1913-1991) iz Kubeta. Dr. Tone Kačnik je žlahtno predstavil pesnika, v katerem je našel najvišjo mero predanosti duhovnika - človeka svojim ljudem... Takole je predstavitev zaključil s hvalnico Bogu... "Morda bo kdaj izmed sadov teh brazd / utrujen potnik brašna si nabral. / Takrat in zdaj zahvaljen Bog za slast, / da bratom vračam, kar si meni dal". Pet Kocjančičevih pesmi sta recitala dr. Tone Kačnik ter ga. Mimi Radovan, z glasbenimi vložki ju je spremljal kitarist Alek Hočvar, na besedilo in naprev župnika Dominika Pegana *Strunjska romarska*.

Zgodovinsko in družbeno podobo Istre je podal publicist Milan Gregorič iz Tinjana, ki se kot povabljeni govornik zaradi zdravja ni mogel podati na dolgo pot. Njegov govor je prebrala ga. Irena Urbič, kulturna delavka in članica kluba Istra v Kopru. Gregoričev pregledni tekst je nazorno predstavil zgodovinsko, družbeno in kulturno stanje v Slovenski Istri. Dotaknil se je tudi kulturne prebujanja, ki se je začela ob koncu 80. let s ponovnim odkritjem in ovrednotenjem istrskega Čedermaca duhovnika in pesnika Alojzija Kocjančiča. Okoli njega se je začelo zbirati staro in mlado in nevsiljivo je prebujalo... "Pridi brat, da odkrijem svoj zaklad, da ti pove, kako sem mlad, kako razkošno sem bogat". Piransko vprašanje je Gregorič prikazal zelo pregledno z upanjem, da bo to vprašanje dobilo svojo rešitev v novem mednarodnem sklopu, v EU.

Kar je Gregorič z besedo povedal, je Šavrinca - etnologinja in zgodovinarica ga. Ro-

žana Koštal v sliki in s pesmijo prikazala resnično živo sliko Slovenske Istre in njeno na novo odkrito bogastvo. Stare istrske pesmi je pela temperamentno in z razkošnim humorjem takoj osvojila pozornost gledalcev. V istrski narodni noši z obilnim svežnjem oljčni vejic in s skrajnim občutjem je umetniško predstavila kulturno dediščino Slovenske Istre skozi čas. Med drugim je tudi dejala: "Že iz družinske vzgoje sem čutila potrebo po ovrednotenju narave - v istrskem prostoru". V Torontu je do sedaj opravila o Istri njen 555. nastop.

Kulturni program je sklenila folklorna skupina Nagelj pod vodstvom Cirila Sorška. Letošnja kongresna kulturna prireditev je bila ena najkvalitetnejših, ki smo jih doživeli v slovenskih dvoranah. Istrski večer je bil pravi umetniški užitek, resnično visoka pesem Slovenski Istri. "Šavrinca" Rožana Koštal je na koncu razdeljevala istrske oljčne vejice prisotnim, kot nalašč za velikonočno razpoloženje.

Kulturno prireditev je obiskal predsednik Državnega Sveta Slovenije Janez Sušnik v spremstvu veleposlanice Veronike Stabej. Predsednik J. Sušnik je imel srečanje na najvišji ravni s predstavniki obeh zbornic in srečanje s predsednikom vlade Jeanom Chretienom. Oba sta tudi pozdravila in nagovorila prisotno občinstvo in se pomudila v razgovorih z rojaki.

Po prireditvi so bili vsi povabljeni na okusno zakusko.

Pripravlja se nova...

Drugo novost predstavlja uvedba zunanjega ministra Unije, ki bi prevzel funkcije sedanega komisarja za zunanje zadeve in visokega predstavnika za skupno zunanjo in varnostno politiko. Bil bi nekak evropski "veleposlanik", ki deluje po smernicah evropskega sveta in je hkrati podpredsednik izvršne komisije. Tudi ta predlog je naletel na določene kritike, zlasti s strani predsednika komisije Romana Prodijsa, ki poudarja, da se med obstoječimi institucijami mora ohraniti ravnotežje in predvsem sodelovanje, kar se je doslej izkazalo za zelo koristno in plodno pri razvoju Unije.

Zakonodajno funkcijo skupno izvršujeta svet ministrov in evropski parlament. Vsaka država članica naj bi v svetu imela po enega predstavnika, svet pa bi sprejemal sklepe s kvalificirano večino.

Prodrli je tudi pobuda, da bi evropsko (izvršno) komisijo zmanjšali. Predsedstvo konvencije se ogreva za petnajst komisarjev in prav toliko "delegiranih komisarjev" brez volilne pravice. Ta predlog bo gotovo sprožil negotovanje malih držav.

Kot lahko iz zgornjega razberemo, gre zaenkrat za osnutke predlogov, o katerih bodo razpravljali na konvenciji, na kateri sodelujejo sedanje in bodoče članice Unije.

16

ČETRTEK,
8. MAJA
2003

Duhovniki nudijo pomoč vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

38.000 škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij v župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, klič brezplačno številko **800.01.01.01**

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

CHIESA CATTOLICA - CEI Conferenza Episcopale Italiana

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- poštni tekoči račun št. 57803009
- kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Za dodatna pojasnila glede omenjenih načinov klič brezplačno informativno številko 800.01.01.01. Izberi način, ki ti najbolj ustreza. Zahvaljujemo se ti za prispevek.